Agatha Christie

Agatha Christie

Elefanţii nu uită niciodată

Volumul – 1

Capitolul I

Doamna Oliver se uita în oglindă. În acelaşi timp, a aruncat o scurtă privire piezişă pe ceasul de pe şemineu, care, de obicei, rămânea în urmă cu douăzeci de minute. Apoi şi-a examinat cu atenţie coafura. Inconvenientul la ea era, şi recunoştea deschis aceasta, că-şi schimba mereu coafura. Epuizase aproape toate modalităţile, o dată avusese o coafură înaltă, austeră, altă dată o coafură „în bătaia vântului”, când părul era dat pe spate pentru a se vedea fruntea boltită, gânditoare. În orice caz, spera că avea o frunte gânditoare. Purtase o coafură inelată, cu bucle dese, izbitor de mici şi cu un fel de dezordine boemă. „Desigur, gândea ea, coafura ei nu avea nici un rol, căci va purta o pălărie”, ceea ce făcea foarte rar.

Pe raftul de sus al şifonierului se aflau patru pălării. Una era potrivită doar pentru nunţi. Căci o pălărie era un „musai” absolut la o nuntă. Da, ea avea chiar două exemplare pentru o asemenea ocazie. Aceea din cutia rotundă era din pene, şi mai curând era o tocă. Aceasta rezista chiar şi la o aversă neaşteptată, cum o surprindea, uneori, pe drumul de la automobil la biserică, sau, cum se obişnuieşte în zilele noastre, la oficiul stării civile.

Cealaltă era o creaţie mult mai măiastră şi intra în discuţie doar pentru o nuntă într-o după-amiază vărătică de sâmbătă. Era făcută doar din flori şi şifon şi un voal galben înflorat cu mimoze.

Celelalte două pălării de pe raft aveau un aspect potrivit pentru orice ocazie. Pe una doamna Oliver o numea „pălăria ei de ţară”, confecţionată din fetru cafeniu-închis care se asorta cu orice fel de tweed, cu un bor aspectuos ce se putea răsfrânge sau trage peste frunte.

Doamna Oliver avea un pulover de caşmir pentru zile reci şi unul subţire pentru zile toride, care se asortau la culoare cu pălăria. Fireşte, ea purta adesea puloverele, iar pălăria aproape deloc. De ce trebuia să pună şi o pălărie când doar se ducea la ţară pentru a lua masa împreună cu prietenii?

Cea de-a patra pălărie era cea mai scumpă şi de o eleganţă neobişnuit de durabilă. „Poate, se gândea doamna Oliver câteodată, tocmai pentru că fusese atât de scumpă”. Era un fel de turban, din rânduri suprapuse de catifea multicoloră, în tonuri pastelate, foarte plăcute la vedere, care se asortau la orice.

Doamna Oliver a făcut o pauză şi, încă nehotărâtă, strigă după ajutor.

— Maria, apoi mai tare, Maria! Vino încoace o clipă!

Maria veni. Era obişnuită ca doamna Oliver să-i ceară sfatul atunci când trebuia să se îmbrace.

— Veţi purta pălăria aceasta frumoasă, elegantă? Întrebă Maria.

— Da, răspunse aceasta. Vroiam să ştiu dacă arată mai bine aşa, sau dimpotrivă.

Maria s-a dat înapoi şi a privit-o cu multă atenţie pe doamna Oliver.

— Aţi pus-o invers.

— Da. Ştiu asta. Dar m-am gândit că aşa ar arăta mai bine.

— Şi de ce mă rog?

— Ei, pentru că aşa a intenţionat creatoarea, presupun. Singură nu mi-aş fi dat seama. Sigur că pălăriera aşa şi-a imaginat-o.

— Cum de credeţi că pălăria arată mai bine aşa?

— Pentru că se vede frumoasa nuanţă albastră şi cafeniul închis şi cred că este mai nostimă decât partea din faţă,

colorată în verde, roşu şi ciocolatiu.

În acest moment, doamna Oliver îşi scoase pălăria, o aşeză din nou şi o probă iarăşi cu partea din spate în faţă, în poziţia ei firească, şi apoi de-a latul, ceea ce nu plăcu, nici ei, nici Mariei.

— Nu puteţi s-o purtaţi de-a latul. Cred că nu se potriveşte cu faţa dumneavoastră. Nu merge la nici o figură.

— Nu merge. Cred că o s-o pun totuşi, aşa cum se cuvine.

— Ei, categoric că este mai bine, socoti Maria.

Doamna Oliver îşi scoase pălăria şi Maria i-a ajutat să îmbrace o rochie uşoară de lână, bine croită, de un delicat roşu-castaniu şi să prindă pălăria cu un ac.

— Arătaţi foarte elegantă, a constatat Maria.

Asta aprecia atât de mult domna Oliver la Maria. Chiar şi cu cea mai mică ocazie o lăuda şi o admira.

— Veţi ţine un discurs la banchet? O întrebă Maria.

— Un discurs! A strigat îngrozită doamna Oliver. Nu, fireşte că nu! Ştii doar, eu nu ţin niciodată discursuri.

— M-am gândit că aşa se obişnuieşte la un banchet al literaţilor. Totuşi vă duceţi, nu-i aşa? Scriitori celebri din 1973 – sau ce an tocmai urmează.

— Nu trebuie să ţin nici un discurs, spuse doamna Oliver. Alţi oameni care o fac cu plăcere vor lua asta asupra lor. O fac mult mai bine decât mine.

— Sunt convinsă că dumneavoastră aţi ţine un minunat discurs, dacă aţi vrea cu adevărat, a zis Maria, ca şi când ar fi vrut s-o ispitească.

— Nu, categoric că nu, se apăra doamna Oliver. Eu ştiu ce pot şi ce nu pot. Nu pot să ţin discursuri. Mă emoţionez, şi devin nervoasă şi probabil m-aş bâlbâi, sau aş spune de două ori acelaşi lucru. Nu numai că mi s-ar părea că aş fi stupidă, ci, cu siguranţă, că aşa aş arăta. Mă pot folosi de cuvânt doar când scriu, sau când mă înregistrez pe bandă de magnetofon sau când dictez. Sunt deprinsă cu vorbirea doar atâta timp cât nu este vorba de un discurs.

— Desigur. Şi aşa totul va fi în ordine. Sunt sigură. Un mare banchet, nu-i aşa?

— Da, spuse doamna Oliver abătută. Un banchet grozav.

„Şi de ce, se gândea ea, dar fără a se exterioriza, pentru Dumnezeu, de ce mă duc?” Reflecta asupra acestui lucru, căci, de regulă, ştia întotdeauna de ce făcea ceva, în loc să acţioneze şi apoi să caute să afle motivul.

— Presupun că totuşi aş vrea să ştiu cum este, spuse ea cu glas tare de una singură, căci Maria alergase înapoi la bucătărie pentru că mirosea a magiun afumat. Mereu sunt invitată la banchete literare, sau aşa ceva, şi niciodată nu mă duc.

Doamna Oliver ajunsese la desert şi răsuflă mulţumită, în timp ce se juca pe farfurie cu resturile unei bezele. Bezelele îi plăceau în mod deosebit şi aici ele erau desertul delicios al unui banchet foarte savuros. Totuşi, când ajungi la o anumită vârstă, bezelele trebuiau tratate cu prudenţă. Dinţii! Arătau bine, aveau marele avantaj de a nu mai pricinui dureri, erau albi întocmai ca cei adevăraţi. Dar fără îndoială, nu erau naturali. Şi dinţii care nu erau naturali, nu erau dintr-un material de cea mai bună calitate, cel puţin aşa credea doamna Oliver. Câinii, i se povestise, aveau dinţi de fildeş veritabil, oamenii doar dintr-o substanţă osteoidă. Sau – dacă erau falşi – din material artificial. În orice caz, era momentul esenţial, când trebuia să se evite situaţiile penibile în care cineva putea fi pus din pricina dinţilor falşi. Salata era problematică, de asemenea migdalele prăjite şi sărate şi lucruri ca ciocolata cu miez tare, caramelele şi bezelele delicioase, crocante şi lipicioase. Cu un oftat de uşurare, a isprăvit şi ultima înghiţitură. A fost o masă bună, chiar foarte bună.

Doamna Oliver simţea o mare satisfacţie. Savurase cu adevărat dejunul. Fusese încântată şi de convivi. Banchetul care fusese dat în onoarea scriitoarelor celebre nu se limitase, din fericire, doar la doamne. Erau acolo şi scriitori, critici, oameni care citeau cărţile şi alţii care le scriau.

Doamna Oliver stătea între doi reprezentanţi extrem de încântători ai părţii bărbăteşti. Unul era Edwyn Aubin, ale cărui poezii le preţuia, un bărbat care povestea captivant despre călătoriile sale în străinătate şi despre tot felul de evenimente literare şi personale. În plus, şi pe el îl interesau mai ales restaurantele şi mâncarea bună, şi discutaseră cu exuberanţă despre acestea, omiţând subiectul literatură.

Sir Wesley Kent, de cealaltă parte a ei, era, de asemenea, un vecin agreabil. Formulase păreri încântătoare despre cărţile ei, şi asta cu atâta tact, că n-o punea în încurcătură, situaţie pe care atâţia oameni o provocau cu uşurinţă. El pomenise diferite motive pentru a explica de ce credea că unele dintre cărţile ei sunt deosebit de bune – motive pertinente – şi de aceea el îi plăcuse foarte mult. „Lauda din partea bărbaţilor poate fi întotdeauna acceptată”, se gândea doamna Oliver în sinea ei. Femeile erau exaltate. Ce-i scriau unele femei! Într-adevăr! Fireşte, nu întotdeauna doar femei. Câteodată şi tineri sensibili din ţări străine. Chiar, în ultima săptămână, primise o scrisoare de la un admirator care începea aşa: „Am citit ultima dumneavoastră carte şi simt că sunteţi o doamnă generoasă”. După lectura romanului „Al doilea peşte roşu” tânărul fusese cuprins de un adevărat extaz literar, ceea ce doamna Oliver găsea că este cu totul nepotrivit. Ce-i drept, nu era exagerat de modestă şi ştia să-şi aprecieze romanele poliţiste, unele mai rele, altele mai bune. După părerea ei, nu există nici un motiv ca cineva să poată întrezări, în cărţile ei, că ar fi mărinimoasă. Era pur şi simplu o femeie fericită, pentru că putea să scrie ceea ce citeau foarte mulţi oameni.

Pe scurt, se achitase foarte bine de această vizită. Îi plăcuse, discutase cu câţiva oameni agreabili. Curând se vor ridica de la masă şi oaspeţii se vor revărsa în direcţia unde se afla cafeaua şi unde se putea schimba partenerul şi sta la taifas cu alţi oameni. Acesta era momentul critic,

după cum doamna Oliver ştia prea bine. Momentul când se puteau ivi alte doamne care s-o împresoare. Copleşită de laude excesive, neplăcute, în faţa cărora ea se simţea mereu deplorabil de incapabilă de a da răspunsul potrivit, pentru că, în fond, nu exista nici un răspuns potrivit. Era oarecum ca într-un ghid de conversaţie.

Întrebare: „Pur şi simplu trebuie să vă spun că vă citesc cărţile cu atâta plăcere şi că le găsesc atât de minunate."

Răspuns al autoarei nervoase: „Ah, asta-i încântător! Asta-mi face o deosebită plăcere!" „Ştiţi, de câteva luni aştept, cu nerăbdare, să vă cunosc. Este fantastic!" „Ah, dar e minunat din partea dumneavoastră. Într-adevăr, minunat."

Şi aşa mai departe. Nimeni nu părea a fi în stare să schimbe subiectul. Totul trebuia să se învârtă în jurul propriilor cărţi sau ale altora, în măsura în care fuseseră citite. Era o zvârcolire în năvodul literaturii. Unii oameni se puteau apăra, dar doamna Oliver îşi dădea seama, cu amărăciune, că nu era capabilă de aşa ceva. O prietenă din străinătate îi ţinuse cândva o prelegere despre aceasta.

— Te-am auzit, spuse Albertina, cu vocea ei fermecătoare, înceată, cu accent străin, ce-ai răspuns tânărului ziarist care te-a intervievat. Tu n-ai mândrie! Nu, tu nu eşti mândră de munca ta! Trebuia să spui: „Desigur, scriu bine. Scriu mai bine decât oricine altcineva care scrie romane poliţiste."

— Dar eu nu fac asta, replicase doamna Oliver. Nu sunt rea, dar…

— Ah, nu mai spune „eu nu fac asta". Tu trebuie să afirmi asta! Chiar dacă tu însăţi nu crezi, trebuie s-o spui.

— Aş dori, Albertina, opinase doamna Oliver, să poţi vorbi tu cu ziariştii. Eşti atât de pricepută. N-ai putea face în aşa fel să fii în locul meu? Eu mă ascund după uşă şi ascult.

— Da, probabil că ar merge. Sigur că ar fi foarte nostim. Dar s-ar băga de seamă. Chipul tău e cunoscut. Trebuie doar să spui: „Da, da, ştiu că sunt mai bună decât alţii". Trebuie să declari asta tuturor. S-o ştie cu toţii, şi s-o

răspândească. Ah, este îngrozitor să te văd stând acolo, de parcă vroiai să-ţi ceri scuze pentru cele afirmate. Dar, zău, nu este nevoie de asta.

Doamna Oliver îşi amintea că fusese ca şi cum ea, o tânără actriţă, încerca să înveţe un rol şi regizorul constatase că era lipsită de talent, fără nici o speranţă.

Ei, aici, în orice caz, mai că nu existase nici o dificultate. Or s-o aştepte câteva doamne, ce-i drept, o dată ridicaţi de la masă. Deja văzuse una sau două nerăbdătoare. Dar asta nu era rău. Ea o să zâmbească, şi o să fie amabilă şi o să spună: „Adorabil din partea dumneavoastră. Mă bucur teribil. Sunt atât de fericită să cunosc oameni cărora le plac cărţile mele.” Străvechea stupiditate. Ca şi când ai băga mâna într-o cutie şi ai scoate o grămadă de cuvinte uzuale care erau deja înşiruite ca perlele într-un colier.

Privirea se plimbă de-a lungul mesei cu speranţa de a descoperi prieteni, nu doar admiratori. Da, acolo, în spate, şedea Maurine Grant, o persoană fermecătoare. Apoi a venit clipa mult aşteptată, scriitoarele şi convivii lor s-au ridicat. Toţi se răspândiseră pe fotolii, în jurul măsuţelor cu servicii de cafea, pe canapele, şi în rezerve intime. „Clipa primejdiei”, cum gândea doamna Oliver, chiar dacă ea mergea doar la cocteiluri, doar rar la un banchet literar. Acum o ameninţa primejdia în fiecare moment, sub înfăţişarea cuiva pe care nu-l mai ţii minte, dar care îşi aminteşte încă foarte bine de cineva, sau e cunoscutul cuiva cu care nu vroiai să vorbeşti câtuşi de puţin, dar pe care nu puteai să-l eviţi. În acest caz, prima dilemă era aceea ce se îndrepta către ea; o femeie masivă, bine proporţionată, cu dinţi albi de cal, în franceză ea s-ar fi numit femme formidable. Altfel arăta foarte bărbătoasă. Evident, ori o cunoştea deja pe doamna Oliver, ori intenţiona să facă imediat cunoştinţă cu ea. S-a întâmplat aceasta din urmă.

— Ah, doamnă Oliver! A strigat ea cu o voce stridentă. Ce bucurie să vă întâlnesc aici! Mi-am dorit asta încă demult. Pur şi simplu ador cărţile dumneavoastră. Şi fiul meu. Şi

soţul meu insistă întotdeauna să nu plecăm în călătorie fără câteva din cărţile dumneavoastră. Dar veniţi, să ne aşezăm. Am atâtea să vă întreb!

„Desigur, gândea doamna Oliver, nu chiar tipul meu preferat. Dar este la fel de bună ca oricare alta”.

S-a lăsat condusă către o mică canapea de colţ, într-un mod care s-ar fi potrivit unui angajat al poliţiei şi noua prietenă a luat cafea, oferindu-i de asemenea şi ei.

— Aşa. Aici ne simţim ca acasă! Nu ştiţi numele meu. Sunt doamna Burton-Cox.

— Ba da, spuse doamna Oliver jenată ca-ntotdeauna în asemenea situaţii. Doamna Burton-Cox? A scris şi ea cărţi? Nu putea să găsească nimic de care să-şi aducă aminte. Dar numele îl mai auzise o dată. O foarte vagă amintire îi reveni. Nu scria cărţi politice, sau aşa ceva? În orice caz, nu romane, comedii sau povestiri poliţiste. Poate o intelectuală cu ambiţii politice? Nu părea să fie complicată, se gândea doamna Oliver uşurată. O las, pur şi simplu, să vorbească şi spun, din când în când, doar „Ce interesant!”

— Veţi fi uimită de ceea ce aş dori să vă povestesc, explică doamna Burton-Cox. Dar ştiu, din cărţile dumneavoastră, cât de înţelegătoare sunteţi, cât de multe ştiţi despre firea omenească. Şi am senzaţia că dacă cineva poate să răspundă la întrebările mele, dumneavoastră sunteţi aceea.

— De fapt, nu cred… Se bâlbâi doamna Oliver şi căuta cuvinte potrivite pentru a se exprima nefiind deloc sigură că era înzestrată cu cele ce i se atribuiseră.

Doamna Burton-Cox dădu de o bucăţică de zahăr în cafeaua ei şi o zdrobi ca un animal de pradă care ronţăia un os. „Poate că şi ea are dinţi de fildeşi”, gândi doamna Oliver în treacăt. Fildeş? Câinii aveau dinţi de fildeş şi morsele, de asemenea şi elefanţii, fireşte. Colţi uriaşi de fildeş.

— Deci, zise doamna Burton-Cox, prima întrebare pe care trebuie să v-o pun – deşi sunt destul de sigură că aşa este… Dumneavoastră aveţi o fină, nu-i aşa? Celia Ravenscroft!

— Oh, exclamă doamna Oliver, plăcut surprinsă. Simţea că ar face faţă unei discuţii despre o fină. Avea mulţi fini – băieţi şi fete. Au existat perioade când trebuia să recunoască că nu şi-i amintea pe toţi. Cu cât înainta în vârstă, amintirea lor se estompa, chiar dacă îşi făcea datoria. Când erau încă mici, le trimisese jucării de Crăciun, îi vizitase cu regularitate pe finii ei şi pe părinţii lor şi invitase copiii chiar la ea, pe măsură ce creşteau, sau îi luase cândva de la şcoală şi le oferise o masă în oraş. Apoi venea momentul culminant: fata sau băiatul împlinea douăzeci şi unu de ani, cu care prilej naşa trebuia să facă ceea ce se cuvenea, sau însărcina pe cineva cu aceasta, sau ei se căsătoreau şi atunci le făcea acelaşi cadou sau le trimitea bani. După aceea, finii se dădeau, adesea, la fund. Călătoreau în străinătate, lucrau la Foreign Office, erau profesori în ţări străine, sau erau preocupaţi de chestiuni sociale. Amintirea lor pălea, în orice caz, tot mai mult. Se bucura dacă-i întâlnea undeva, pe neaşteptate, dar atunci chiar trebuia să se gândească serios când îi văzuse pentru ultima dată, al cui fiu ori fiică erau ei şi din ce pricină fusese aleasă ea ca naşă.

— Celia Ravenscroft, spuse acum doamna Oliver îmbunată. Da, da, este fina mea. Aşa este.

Nu, acum nu vedea chipul Celiei Ravenscroft, ci cel mult o imagine dintr-o perioadă foarte, foarte îndepărtată. Botezul. Fusese la botezul Celiei şi găsise ca dar o strecurătoare de ceai Queen-Anne de argint cu totul încântătoare. Se putea folosi şi la lapte. În afară de asta, era un obiect pe care o fină putea oricând să-l amaneteze cu uşurinţă, în caz că avea nevoie urgentă de bani. Cât de uşor era să-ţi aduci aminte, mai degrabă de cafetiere, strecurători ori cristelniţe de argint, decât de copil…

— Da, zise doamna Oliver. Într-adevăr. Dar, din păcate, n-am văzut-o pe Celia de foarte mult timp.

— Este o fată cam impulsivă, explică doamna Burton-Cox. Vreau să spun că-şi schimbă permanent părerea. Foarte

inteligentă, foarte bună la universitate, dar vederile ei politice… Admit că, în zilele noastre, toţi tinerii sunt interesaţi de politică.

— Eu nu mă ocup de politică, spuse doamna Oliver, care ura politica.

— Ştiţi, aş vrea să vă destăinui ceva. Vă voi spune exact ceea ce aş dori să rezolv. Ştiu, asta n-are nici o importanţă pentru dumneavoastră. Atâţia oameni mi-au povestit cât de bună sunteţi, cât de săritoare.

„Dacă vrea să mă tapeze de bani”, se gândi doamna Oliver, trecută prin multe conversaţii, care începeau în acest fel.

— Chestiunea este pentru mine extrem de importantă. Nu trebuie nimic altceva decât să lămuresc asta. Celia, va să zică, se va… Sau crede că se va căsători cu… Fiul meu, Desmond.

— Ah, într-adevăr! A exclamat doamna Oliver.

— În orice caz, momentan, amândoi au această intenţie. Fireşte, trebuie să se ştie cât mai multe despre oameni şi aici există ceva ce-aş dori mult să aflu. Este destul de ciudat şi n-aş putea întreba un străin oarecare, dar nu am sentimentul că dumneavoastră sunteţi o străină, dragă doamnă Oliver!

„Aş dori să-l ai”, se gândi doamna Oliver. Acum devenise nervoasă. Chibzui dacă nu cumva Celia avea sau aştepta un copil din flori, sau dacă ar fi vrut de la ea mai multe amănunte. Asta ar fi extrem de neplăcut. Pe de altă parte, n-o mai văzuse pe Celia de cinci sau şase ani. Trebuia să aibă 25 sau 26 de ani. Aşa că nu i-ar fi greu să explice că nu are nici cea mai vagă idee.

Doamna Burton-Cox s-a aplecat în faţă, respirând agitată.

— Trebuie să-mi spuneţi, căci sunt sigură că ştiţi sau că totuşi bănuiţi cum s-a întâmplat totul. Mama l-a ucis pe tatăl ei, sau tatăl a fost cel care a omorât-o pe mamă?

Doamna Oliver se aşteptase la orice, dar nicidecum la aşa ceva. Se uită ţintă la doamna Burton-Cox, neîncrezătoare.

— Dar eu… Nu vă înţeleg. Vreau să spun, din ce cauză…

— Dragă doamnă Oliver, dumneavoastră trebuie să ştiţi, totuşi… A fost un caz celebru… Fireşte, a trecut multă vreme, cam zece, douăzeci de ani… Dar atunci întâmplarea a făcut vâlvă. Sunt convinsă că vă amintiţi! Trebuie să vă aduceţi aminte!

Doamna Oliver simţea că mintea îi lucra cu febrilitate. Celia era fina ei. Aşa era. Mama Celiei… Da, fireşte! Mama Celiei fusese Molly Preston-Grey, fuseseră prietene, chiar dacă nu prea apropiate, da, fireşte… Ea se căsătorise cu un militar… Ei, cum se numea el… Sir. Nu ştiu cum… Ravenscroft. Sau a fost ambasador? Incredibil! Incredibil cum se pot uita aceste lucruri. Nici nu mai ştia sigur dacă fusese domnişoara de onoare a lui Molly. Credea că da. Apoi nu se mai văzuseră mulţi ani. Ei au plecat în străinătate, în Orientul Mijlociu? În Iran? India? Doar ocazional, când venea în vizită în Anglia, se revăzuseră. Îi aduseseră aminte de o fotografie veche, care se ţine în mână şi este privită meditativ. Oamenii din această fotografie sunt cunoscuţi de undeva, dar imaginea este atât de ştearsă că abia sunt recunoscuţi, sau greu îţi aduci aminte cine au fost ei de fapt. Şi acum nici măcar nu ştia sigur dacă sir Ravenscroft şi lady Ravenscroft, născută Preston-Grey, însemnaseră ceva în viaţa ei. Credea că nu.

Doamna Burton-Cox încă o privea atent ca şi când ar fi fost dezamăgită de incapacitatea ei de a-şi aduce aminte de un caz atât de celebru.

— Ucişi? Vreţi să spuneţi… Un accident? Întrebă doamna Oliver.

— Dar nu. Nici un accident. Într-o casă, pe ţărmul mării. Cornwall, cred. Undeva… Unde erau stânci. În orice caz, aveau acolo o casă. Şi amândoi au fost găsiţi pe faleză… Împuşcaţi, ştiţi! Dar poliţia n-a putut să descopere, dacă soţia îl împuşcase pe soţ şi apoi s-a sinucis, sau soţul pe soţie şi apoi s-a omorât. Poliţia a cercetat gloanţele şi tot materialul doveditor posibil, dar era foarte dificil. S-a presupus a fi o dublă sinucidere. Am uitat la ce verdict s-a

ajuns. Orice… Accident, sau aşa ceva. Dar, fireşte, că toţi au ştiut că alta fusese intenţia. Şi, normal, atunci circulau multe zvonuri…

— Probabil toate născocite, spuse doamna Oliver deznădăjduită, încercând să-şi aducă, cel puţin, aminte de aceste zvonuri.

— Se poate. Se poate. Greu de spus, ştiţi. Se zice că au avut loc cercetări, în aceeaşi zi sau mai înainte, era vorba de un alt bărbat şi, fireşte, ca de obicei, în această situaţie, a existat şi o altă femeie. Nu se ştie ce s-a întâmplat în realitate. Cred că multe au fost trecute sub tăcere pentru că generalul Ravenscroft era o persoană atât de importantă. Se pare că fusese în anul acela într-o clinică şi că era foarte bolnav, sau aşa ceva. Că el nici nu ştia ce făcea!

— Sincer îmi pare rău, răspunse doamna Oliver cu voce fermă, că nu ştiu chiar nimic despre toate acestea. Acum, fiindcă aţi pomenit de întâmplare, abia că-mi aduc aminte de nume şi că-i cunosc pe oameni, dar n-am ştiut niciodată ce s-a întâmplat de fapt. N-am nici cea mai vagă idee…

„Zău, gândea doamna Oliver, barem de-aş avea curajul să-i spun persoanei de unde naiba are atâta impertinenţă de a mă întreba aşa ceva.”

— Mai ales pentru mine este foarte important să aflu adevărul, spuse doamna Burton-Cox. Ochii ei, care păreau de cremene, deveniseră tăioşi. Important, pentru că băiatul meu, dragul meu băiat, vrea să se căsătorească cu Celia.

— Mă tem că nu vă pot ajuta, n-am auzit niciodată ceva despre această întâmplare.

— Dar dumneavoastră trebuie să ştiţi! Scrieţi povestiri atât de minunate. Dumneavoastră ştiţi totul despre crimă, cine o comite şi de ce. Sunt sigură că toţi oamenii, probabil, vă povestesc şi vă inspiră în ceea ce scrieţi, încât aveţi atât de mult de-a face cu aceste lucruri.

— Nu ştiu absolut nimic.

Vocea ei, vădit distantă, nu mai era atât de politicoasă.

— Dar acum nu se poate merge, pur şi simplu, la poliţie, după toţi anii aceştia! Ei n-ar spune nimic cuiva. Evident că, încă de atunci, s-a urmărit să se muşamalizeze totul. Dar am senzaţia că trebuie să ştiu adevărul.

— Eu scriu doar cărţi, îşi spuse sec părerea doamna Oliver. Ele sunt rodul imaginaţiei mele. Personal nu ştiu nimic despre crimă şi n-am nici o idee despre criminalistică. De aceea, din păcate, nu vă pot ajuta în nici un fel.

— Dar aţi putea s-o întrebaţi pe fina dumneavoastră! Aţi putea s-o întrebaţi pe Celia!

— S-o întreb pe Celia? Doamna Oliver încremeni. N-aş şti cum aş putea să fac asta. Ea era… Nu, cred, ea trebuie să fi fost încă un copil, când s-a întâmplat această tragedie.

— Presupun că ştie precis, răspunse doamna Burton-Cox. Copiii cunosc întotdeauna totul! Şi, cu siguranţă, că v-ar povesti! Mai ales dumneavoastră!

— Consinder că ar trebui s-o întrebaţi chiar dumneavoastră.

— Imposibil, nu pot asta. Nu cred că lui Desmond i-ar plăcea. El este destul… Destul de sensibil, în ceea ce o priveşte pe Celia, cred cu adevărat… Nu… Sunt convinsă că numai dumneavoastră vă va spune.

— Nici prin gând nu-mi trece s-o întreb, declară doamna Oliver şi făcu un gest ca şi când şi-ar privi ceasul. O, Doamne, vai de mine, a exclamat ea, cât timp am pierdut cu acest banchet încântător. Trebuie să fug. Am o foarte importantă întâlnire. Bună ziua, doamnă… hm, Bedley-Cox, îmi pare rău că nu vă pot ajuta, dar această chestiune este cam delicată şi… După părerea dumneavoastră, chiar are o importanţă atât de mare?

— Oh, cred, foarte mare.

În această clipă, trecea agale prin faţa lor o personalitate literară pe care doamna Oliver o cunoştea. S-a ridicat brusc şi a prins-o de braţ.

— Louise, draga mea, ce plăcere să te întâlnesc. N-am ştiut deloc că eşti aici.

— Ah, Ariadne, a trecut atâta timp de când nu te-am văzut. Ce, ai devenit mai zveltă?

— Ce complimente îmi faci, ca de obicei, spuse doamna Oliver; o luă pe prietena ei de braţ şi o îndepărtă de sofa. Trebuie să alerg, căci am o întâlnire.

— Bănuiesc că nu scăpai de această femeie îngrozitoare, nu-i aşa? A întrebat prietena ei şi s-a uitat înapoi peste umăr la doamna Burton-Cox.

— Mi-a pus întrebări atât de ciudate.

— Aha! Şi n-ai putut să-i răspunzi?

— Nu. În afară de asta, chestiunea nu mă interesează. N-am ştiut absolut nimic despre aceasta. Şi nici nu i-aş fi răspuns.

— Era vorba despre ceva interesant?

— Probabil. Un gând îi trecu prin minte. Bănuiesc, ar putea deveni interesant, doar…

— Acum se ridică şi te urmăreşte, spuse prietena ei. Grăbeşte-te! Am eu grijă ca să poţi pleca neobservată şi te conduc unde vrei, dacă nu eşti cu automobilul.

— La Londra nu şofez niciodată, este atât de greu cu parcarea.

— Ştiu. Absolut îngrozitor!

Doamna Oliver îşi luă rămas bun de la toţi, aşa cum se cuvine şi, puţin după aceea se urcă în automobil.

— Vrei către Eaton Terrace? Întrebă binevoitoarea sa prietenă.

— Da, e vorba de Whitefriars Mansions. Nu pot să-mi aduc aminte precis numele, dar ştiu unde este.

— Ah, un bloc. Destul de modern! Pătrat, geometric.

— Exact, spuse doamna Oliver.

Capitolul II

Deoarece nu-l găsise acasă pe prietenul ei, Hercule Poirot, a trebuit să recurgă la telefon.

— Din întâmplare sunteţi acasă în această seară? A întrebat doamna Oliver, bătând cu degetele pe masă, cam nervoasă.

— Nu cumva este…?

— Ariadne Oliver, care, ca-ntotdeauna, rămânea surprinsă, când era întrebată de nume, căci îşi închipuia că toţi prietenii îi recunoşteau imediat vocea.

— Da, sunt aici toată seara. Asta înseamnă că voi avea plăcerea de a primi vizita dumneavoastră?

— Ce drăguţ o spuneţi, a exclamat doamna Oliver. Nu ştiu dacă va fi o plăcere.

— Întotdeauna este o plăcere să vă văd, chčre madame.

— Nu ştiu, s-ar putea să vă cam deranjez şi să vă pun multe întrebări. Aş dori să aflu ce credeţi despre o anumită chestiune!

— Sunt gata mereu să-mi spun oricui părerea, a declarat Poirot.

— A apărut o problemă. Foarte greu, nu ştiu ce trebuie să fac.

— Şi de aceea veniţi la mine. Mă simt flatat. Foarte flatat.

— Ce oră v-ar conveni?

— Ora nouă? Am putea să bem împreună cafea, în caz că nu preferaţi Grenadine sau un sirop de coacăze. Dar nu, desigur că nu vă face plăcere aşa ceva.

— George, a spus Poirot nepreţuitului său servitor, astă-seară vom avea plăcerea unei vizite din partea doamnei Oliver. Cred, cafea şi ceva lichior. Niciodată nu sunt prea sigur ce-i place să bea.

— Am văzut că bea rachiu de cireşe, sir.

— Ţi crčme de menthe. Dar cred că rachiu de cireşe îi place mai mult.

Doamna Oliver a fost punctuală. În timpul cinei, Poirot încercase să ghicească ce o aducea şi de ce era atât de ezitantă în legătură cu ceea ce ar trebui să facă. Venea la el din cauza unei probleme dificile, sau avea să-i povestească despre o crimă? Poirot ştia sigur că la doamna Oliver totul era posibil. Lucrurile cele mai simple şi cele mai neobişnuite. După părerea ei, toate erau la fel de importante. Dar era tulburată. „Acum, gândea Hercule

Poirot, chiar că ar termina cu doamna Oliver.” El terminase mereu cu ea. Câteodată îl înfuria. Totodată, îi era, într-adevăr, foarte devotat. Trecuseră împreună prin multe încercări şi experimente. Chiar azi-dimineaţă citise ceva despre ea în ziar… Sau în ziarul de seară? Trebuia să încerce să-şi aducă aminte, înainte ca ea să vină. Tocmai reuşise aceasta, când servitorul său o anunţă pe doamna Oliver.

Intră în cameră şi Poirot a conchis că diagnosticul său era exact. Era îngrijorată. Coafura ei, altădată impecabilă, era dezordonată, pentru că, în starea ei agitată şi febrilă, care o cuprindea câteodată, îşi trecuse mâna prin păr. O întâmpină cu toate dovezile de bucurie, îi oferi un scaun, îi turnă cafea şi un pahar de rachiu de cireşe.

— Ah! Spuse doamna Oliver cu un oftat de uşurare. Mă tem că mă socotiţi penibil de stupidă, dar…

— Citesc, sau mai precis, am citit în ziar că azi aţi fost la un banchet literar. Scriitoare celebre. Credeam că n-o să participaţi niciodată la aşa ceva.

— De obicei nu, răspunse doamna Oliver, şi n-o voi mai face niciodată.

— Aha! A fost aşa rău?

Poirot era plin de compătimire.

Ştia punctul ei slab. Lauda exagerată a cărţilor ei o emoţiona peste măsură, cum îi povestise odată, pentru că nu găsea niciodată răspunsul potrivit.

— Nu v-a plăcut?

— Doar până la un anumit punct, răspunse ea prompt, dar apoi s-a întâmplat ceva foarte neplăcut.

— Aha. Şi acesta este motivul pentru care veniţi la mine.

— Da, dar, de fapt, zău, nu ştiu exact. După părerea mea, chestiunea n-are nimic de-a face cu dumneavoastră şi nici nu cred că e din categoria celor care vă interesează. Nici eu nu sunt chiar aşa de curioasă. Totuşi, trebuie să fiu, într-un fel sau altul, altfel n-aş fi venit pentru a vă auzi părerea. Ce… Ce-aţi face în locul meu?

— Întrebarea este dificilă, zise Poirot. Ştiu cum eu, Hercule Poirot, reacţionez, dar nu ştiu cum aţi proceda dumneavoastră, chiar dacă vă cunosc atât de bine.

— De fapt, ar trebui să vă daţi seama de asta, doar ne cunoaştem de atât de multă vreme.

— De vreo douăzeci de ani?

— Nu ştiu precis. Niciodată nu pot să memorez ani sau date. Încurc totul. Anul 1939, atunci a început războiul şi-mi aduc aminte de alte date, pentru că atunci s-au petrecut lucruri ciudate.

— În orice caz, v-aţi dus la banchetul literar. Nu prea v-a plăcut.

— Meniul a fost excelent, dar după aceea…

— Vi s-au povestit anumite lucruri, spuse Poirot cu bunăvoinţa unui medic care se interesa de semnele bolii.

— Păi, noi tocmai începuserăm să conversăm. Deodată s-a năpustit asupra mea una din acele femei planturoase, cu pieptul bogat, care întotdeauna sunt capabile să pună stăpânire pe cineva. Era teribil de neplăcut. În orice caz, ştiţi, ca şi cum ar prinde un fluture, dar fără plasă. Oricum, ea m-a prins şi m-a împins pe o banchetă şi apoi a început să mă bată la cap cu una din finele mele.

— Va să zică aşa. Cu o fină. Vă este dragă?

— N-am văzut-o de mulţi ani, n-am putut păstra legătura cu toţi. Şi apoi, mi-a pus o întrebare tulburătoare. Voia să ştie… O, Doamne, într-adevăr, îmi vine atât de greu să povestesc…

— Nu, nu este greu, interveni Poirot prietenos. Este foarte simplu. Mi se povesteşte totul, mai devreme sau mai târziu. Eu sunt un străin, vedeţi, atunci nu contează. Este simplu pentru că sunt străin.

— Deci, spuse doamna Oliver, ea m-a întrebat de tatăl şi de mama finei mele. M-a întrebat dacă tatăl ei ar fi fost ucis de mama ei, ori tatăl i-ar fi omorât mama.

— Cum adică?

— Da, ştiu, asta sună exagerat. Şi eu am considerat că e o nebunie.

— Dacă tatăl ei ar fi fost ucis de mama ei, ori tatăl i-ar fi omorât mama?

— Exact!

— Dar… Aşa s-a întâmplat? Mama a fost ucisă de tatăl ei, ori mama îi omorâse tatăl?

— Păi amândoi au fost găsiţi împuşcaţi, pe faleză, spuse doamna Oliver. Nu mai pot să-mi aduc aminte dacă în Cornwall sau în Corsica. Cam aşa ceva.

— Prin urmare era adevărat ce spunea ea?

— Da, aici aşa este. S-a întâmplat cu mulţi ani în urmă. Ei, da, dar… De ce vine ea la mine cu aşa ceva?

— Pentru că sunteţi autoare de romane poliţiste, a explicat Poirot. Desigur, ea v-a spus că aţi şti totul despre crimă. Prin urmare, este adevărat că s-a întâmplat aşa?

— Da. Cred că este mai bine să vă povestesc de la început. Desigur, că nu mai pot să-mi aduc aminte chiar totul. S-a întâmplat cam… Ei, cred, s-a întâmplat acum cel puţin douăzeci de ani. Îmi aduc aminte de numele oamenilor, pentru că i-am cunoscut bine odată. Soţia fusese colegă de şcoală cu mine, ţineam una la alta. Eram prietene. A fost un caz mult discutat… Ştiţi, oricum scria în toate ziarele. Sir Alistair Ravenscroft şi lady Ravenscroft. O pereche foarte fericită, el era colonel sau general, au călătorit în toată lumea. Apoi au cumpărat o casă, undeva, cred, în străinătate… Nu pot să-mi aduc aminte. Şi, brusc, au apărut relatări despre caz în toate ziarele… Fie că cineva îi omorâse sau ei căzuseră de la înălţime, sau aşa ceva, sau fie că ei s-ar fi omorât unul pe altul. Cred cu un revolver aflat în casă de nu ştiu când. În sfârşit, cel mai bine e să vă povestesc tot ce mai ştiu.

Doamna Oliver şi-a adunat gândurile şi a reuşit să-i ofere lui Poirot un rezumat mai mult sau mai puţin clar a ceea ce i se povestise. Poirot intervenea, din când în când, cu întrebări suplimentare.

— Dar de ce, a întrebat el în cele din urmă, de ce vrea femeia aia să ştie toate acestea atât de amănunţit?

— Asta este tocmai ce-aş dori să ştiu, spuse doamna Oliver. Cred că aş putea să aflu unde este Celia. Sigur că locuieşte încă la Londra. Sau la Cambridge sau Oxford? Cred că şi-a luat doctoratul şi ţine aici prelegeri sau predă. Şi… Ştiţi este foarte modernă. Are legături cu indivizi pletoşi, cu o înfăţişare bizară. Că ar consuma droguri, nu cred. Se poartă cum trebuie… Am veşti despre ea doar din când în când. În orice caz, vreau să spun că îmi trimite de Crăciun câte o felicitare. Ei, nimeni nu se gândeşte tot timpul la naşa sa. Trebuie să aibă douăzeci şi cinci sau douăzeci şi şase de ani.

— Căsătorită?

— Nu. După cât se pare, vrea să se căsătorească… Aşa am înţeles… Cu fiul acestei doamne… Dar cum se numeşte femeia? Ah, da, Brittle, nu, Burton-Cox!

— Şi această doamnă Burton-Cox n-ar dori ca fiul ei să se căsătorească cu fata, pentru că tatăl ei a ucis-o pe mama ei, ori mama i-a ucis tatăl?

— Probabil. Acesta este unicul motiv pe care mi-l pot închipui. Căci ce rol ar avea în această căsătorie o întâmplare, exact aşa cum a fost? De ce este important pentru o viitoare soacră să afle cine pe cine a ucis?

— Asupra acestei chestiuni ar trebui să reflectăm, spuse Poirot. Asta este… Deci, ştiţi, asta este, într-adevăr, interesant. Vreau să spun că nu mă refer la sir Alistair Ravenscroft sau lady Ravenscroft. Cred că-mi aduc aminte vag… De caz, sau nu era acelaşi caz? Dar această doamnă Burton-Cox este foarte bizară. Poate că nu este în toate minţile? Îşi iubeşte fiul?

— Probabil, spuse doamna Oliver. Probabil că nu doreşte ca el să se căsătorească cu această fată.

— Pentru că ea, poate, a moştenit predispoziţia de a-şi ucide soţul… Sau aşa ceva?

— Cum să ştiu eu asta? A strigat doamna Oliver. Pare să creadă că eu pot să-i dezvălui asta, dar nu mi-a povestit, în realitate prea multe! Ce se ascunde în spatele acestei poveşti? Ce înseamnă toate acestea?

— Ar fi chiar interesant de descoperit, a remarcat Poirot.

— Deci acesta este motivul vizitei mele. Vă place să rezolvaţi chestiuni ale căror cauze nu le puteţi cunoaşte de la început. Pe care nimeni nu le cunoaşte.

— Credeţi că doamna Burton-Cox ar prefera o anumită explicaţie? Întrebă Poirot.

— Vreţi să spuneţi că soţul şi-ar fi ucis soţia, ori soţia pe soţ? Nu cred.

— Mda, făcu Poirot. Vă înţeleg dilema. Mă atrage. Deci veniţi de la o recepţie. Aţi fost rugată să faceţi ceva foarte greu, aproape imposibil… Şi dumneavoastră, dumneavoastră chibzuiţi cum se abordează cel mai bine o asemenea chestiune.

— Ei, şi ce s-ar putea întreprinde acum?

— Asta nu o hotărăsc atât de simplu. Nu sunt femeie. O femeie, pe care, mai cu seamă, n-o cunoaşteţi bine, pe care aţi întâlnit-o doar la o recepţie, v-a confruntat cu o problemă, v-a rugat s-o rezolvaţi fără să pomenească un motiv precis.

— Aşa e. Şi ce face Ariadne acum? Cu alte cuvinte, ce face A., dacă ar trebui să rezolve acest caz ca pe o enigmă apărută în ziar.

— Hm. S-ar putea aborda problema sub trei aspecte. A. Trimite o scrisoare doamnei Burton-Cox, că îi pare rău, dar nu-i stă în putinţă să-i ofere nici un ajutor în această chestiune, sau aşa ceva. În al doilea rând, luaţi legătura cu fina dumneavoastră şi povestiţi-i ce a vrut mama tânărului cu care ea doreşte să se căsătorească. Veţi constata, dacă ea chiar se gândeşte să se căsătorească cu acest tânăr, dacă are idee sau dacă tânărul i-a povestit ce vrea, de fapt, mama sa. Apoi, ar mai fi alte puncte interesante: de pildă,

ce gândeşte fata despre viitoarea ei soacră. Şi trei, dumneavoastră aţi putea, încheie Poirot, şi vă sfătuiesc…

— Ştiu, îl întrerupse doamna Oliver, un cuvânt!

— Să nu faceţi nimic, şi-a terminat Poirot fraza.

— Exact. Asta ar fi cel mai simplu şi raţional. De-a nu face nimic. O faptă cam îndrăzneaţă, de-a merge să-i relatez direct unei fete, care, pe deasupra, este şi fina mea, ce povesteşte oamenilor viitoarea ei soacră şi cum îi descoase pentru a afla anumite lucruri. Dar…

— Ştiu, o întrerupse Poirot, este curiozitatea omenească.

— Aş vrea să ştiu de ce această femeie execrabilă a venit la mine şi mi-a spus asta. Altfel…

— Da, spuse Poirot, altfel nu puteţi dormi liniştită. V-aţi trezi noaptea şi cum vă cunosc – aţi ajunge la ideile cele mai trăsnite şi ciudate pe care, probabil, în scurt timp, le veţi dezvolta într-o povestire poliţistă extrem de interesantă. Întrun roman poliţist, într-un thriller. În tot ce este cu putinţă.

— Văzute lucrurile aşa, s-ar putea să aveţi dreptate.

Ochii ei începură să strălucească.

— Renunţaţi, o îndemnă Poirot. Ar fi o încercare foarte dificilă. Se pare că nu există nici un motiv plauzibil pentru această chestiune.

— Dar m-aş convinge şi eu că nu există nici un motiv plauzibil.

— Curiozitate omenească, spuse Poirot. Un domeniu interesant. Oftă. Când mă gândesc câte îi datorăm de-a lungul istoriei. Curiozitatea! Nu ştiu cine a născocit-o. De obicei, este pusă pe seama pisicilor. Dar aş putea să afirm că, în realitate, grecii au născocit curiozitatea. Ei au vrut să ştie. Înaintea lor, după cât cunosc, nimeni n-a vrut să ştie mult. Doreau doar să ştie care trebuia să le fie conduita în ţara în care trăiau, pentru a nu ajunge la decapitare sau la tragerea pe roată, sau pentru a nu avea alte neplăceri. Dar se dădea sau nu se dădea ascultare celor ştiute. Nu vroiau să ştie de ce. De atunci atâţia oameni vor să ştie „De ce”, şi

de aceea se întâmplă atâtea. Astăzi există vapoare, avioane, căi ferate şi bombe atomice, penicilină şi medicamente împotriva tuturor bolilor posibile. Un flăcăiandru priveşte cum aburul ridică capacul unui vas cu apă de pe plită şi ne trezim că avem calea ferată, care, în primul rând, duce la grevele lucrătorilor de acolo şi la alte lucruri asemănătoare. Şi aşa mai departe, şi aşa mai departe.

— Spuneţi-mi doar un lucru, a întrebat doamna Oliver, consideraţi că sunt o persoană teribil de curioasă?

— Nu, răspunse Poirot. În general, nu vă consider o femeie foarte curioasă. Dar pot bine să-mi imaginez cum intraţi în panică la o recepţie literară pentru că trebuie să vă apăraţi de amabilitatea şi lauda excesivă. De aceea aţi căzut în această dilemă şi aţi dovedit o mare repulsie faţă de persoana care v-a acaparat atunci.

— Da. O femeie îngrozitoare. Tare neplăcut!

— Uciderea celor doi soţi, care, după câte se spune, s-au înţeles bine şi nu s-au certat niciodată, comisă cu mulţi ani în urmă… Nu s-a aflat niciodată motivul, spuneţi?

— Au fost împuşcaţi. Da, au fost împuşcaţi. S-ar putea să fi fost o înscenare de sinucidere premeditată. Cred că şi poliţia a admis asta mai întâi. Fireşte că după atâţia ani nu se mai poate stabili nimic.

— Ba da! Afirmă Poirot. Vreau să spun că aş putea afla ceva.

— Adevărat? Cu ajutorul tuturor prietenilor senzaţionali pe care-i aveţi?

— Ei, n-aş spune chiar aşa, ci prin ei. Desigur, există prieteni care ştiu ceva, care ar putea face rost de anumite rapoarte, documente întocmite atunci despre caz. Aş putea obţine accesul la anumite protocoale.

— Aflaţi ceva! A strigat doamna Oliver, plină de speranţă şi apoi spuneţi-mi!

— Da, în orice caz, aş putea să vă organizez toate faptele legate de acest caz. Dar asta reclamă ceva timp.

— Dacă faceţi asta – mi-ar place, într-adevăr, dacă aţi face-o – mă apuc şi eu de ceva. Îi fac o vizită fetei. Aflu dacă ştie cumva ceva, o întreb dacă trebuie s-o refuz categoric pe viitoarea ei soacră, sau dacă există vreo altă posibilitate ca s-o ajut. Aş dori să-l cunosc şi pe tânărul cu care vrea să se căsătorească.

— Foarte bine, spuse Poirot. Excelent.

— Şi mai cred că există chiar câţiva oameni…

S-a încruntat îngândurată.

— Mă tem că aceştia nu ne pot ajuta prea mult, opină Hercule Poirot. Cazul este de mult îngropat în trecut. Pe acea vreme poate o cause célčbre. Dar ce este o cause célčbre, dacă stai bine să te gândeşti. Dacă nu se ajunge la un dénouement surprinzător, de care aici chiar nu poate fi vorba. Nimeni nu-şi mai aduce aminte.

— Da, recunoscu doamna Oliver, aşa este. Atât de mult s-a scris în ziare şi, o perioadă, s-a vorbit doar de asta ca, apoi pur şi simplu, întâmplarea să fie dată uitării. Fără îndoială că şi astăzi este aşa. Ca-n cazul fetei, ştiţi care a fugit de acasă. N-a mai fost găsită niciodată. Asta s-a întâmplat acum cinci sau şase ani. Un puşti, care se juca într-o grămadă de nisip sau într-o carieră de piatră, i-a descoperit cadavrul. După cinci s-au şase ani!

— Dacă se constată de cât timp zăcea acolo şi dacă sunt recitite toate protocoalele corespunzătoare ale poliţiei, poate că s-ar găsi asasinul. Dar problema dumneavoastră este mai dificilă, căci există două soluţii posibile: că soţul nu-şi putea suferi soţia şi a vrut să scape de ea, sau că soţia îşi ura soţul şi avea un amant. De aceea s-ar putea să fi fost o crimă pasională. Sau chiar cu totul altceva. În orice caz, greu se va ajunge la adevăr. Dacă poliţia n-a găsit nimic, atunci motivul trebuie să fie foarte penibil de aflat, unul obişnuit. De aceea a rămas o taină. Foarte simplu!

— Cred că totuşi ar trebui să mă duc la Celia. Poate că asta a vrut, de fapt, această femeie îngrozitoare… ca să mă duc la ea. S-a gândit că fiica ar şti ceva… Ei, chiar că ea ar

putea şti ceva, se gândi doamna Oliver. Aşa sunt copiii. Ei cunosc lucrurile cele mai incredibile.

— Aveţi idee câţi ani avea fina dumneavoastră atunci?

— Păi, nu pot să spun chiar pe loc. Poate nouă sau zece, sau chiar mai mulţi ani. Cred că era plecată atunci de acasă, la pension. Aşa îmi închipui, sau am citit.

— Credeţi că a fost dorinţa doamnei Burton-Cox ca să obţineţi informaţii de la fiică? Poate că fiica ştie ceva, poate că ea a povestit fiului ei şi acesta mamei lui. Îmi imaginez că doamna Burton-Cox chiar a încercat s-o întrebe pe fată şi s-a ales cu un refuz sec. Atunci ea s-a gândit: cunoscuta doamnă Oliver este naşa ei şi, în afară de asta, are bogate cunoştinţe de criminalistică. Ea ar putea obţine informaţiile. Cu toate acestea, încă nu înţeleg ce vrea, chibzui Poirot. De asemenea, nu cred că „oamenii” pe care dumneavoastră i-aţi indicat vag vă pot ajuta după atâta timp. Oare şi-ar aduce aminte cineva?

— Cred că da, a afirmat doamna Oliver.

— Mă surprindeţi, se împotrivi Poirot, şi o privi cam încurcat. Îşi aduc aminte oamenii cu adevărat?

— Ah, zise doamna Oliver, eu mă gândeam, de fapt, la elefanţi.

— Elefanţi?

De câte ori nu constatase Poirot că doamna Oliver era, într-adevăr, foarte interesantă. Cum aşa, deodată, elefanţi?

— Ieri, la recepţie, m-am gândit la elefanţi, spuse doamna Oliver.

— De ce, pentru numele lui Dumnezeu? Întrebă Poirot curios.

— În sfârşit, mai bine spus, m-am gândit la dinţi. Totuşi, ştiţi, când încerci să mănânci ceva şi dacă porţi dinţi falşi, atunci nu prea merge. Trebuie să ştii ce este şi ce nu este permis să se mănânce.

— Ah, da, a strigat Poirot cu un oftat de uşurare. Dentiştii pot face multe pentru cineva, dar nu chiar totul.

— Aşa este. Şi apoi gândiţi-vă, ştiţi că dinţii noştri sunt doar de os şi nu prea buni şi ce frumos ar fi să te afli în ipostaza unui câine care are dinţi de fildeş veritabil. Şi m-am gândit la morse şi… Desigur la elefanţi. Când vă gândiţi la fildeş, bineînţeles că vă vin în minte elefanţi, nu-i aşa? Colţii uriaşi de fildeş!

— Aşa este, fu de părere Poirot, dar încă nu înţelegea unde vroia să ajungă doamna Oliver.

— Aşa că m-am gândit că, de fapt, ar trebui să ne adresăm oamenilor care sunt ca elefanţii. Căci elefanţii, aşa se spune, nu uită niciodată.

— Da, asta am mai auzit-o, consimţi Poirot.

— Elefanţii nu uită niciodată, a repetat doamna Oliver. Cunoaşteţi istorioara care se povesteşte mereu copiilor? Cineva, un croitor indian, a înţepat cu un ac sau cu aşa ceva colţul unui elefant. Nu. Nu colţul, fireşte că trompa sa, trompa elefantului. Când elefantul a mai trecut pe acolo, avea trompa plină cu apă şi l-a împroşcat pe croitor. Chiar dacă nu-l văzuse de ani de zile! El nu uitase! Şi-a adus aminte. Asta este, vedeţi! Elefanţii îşi aduc aminte. Ce trebuie să fac acum… Trebuie să plec în căutare de elefanţi.

— Nu ştiu dacă v-am înţeles bine, interveni Hercule Poirot. Pe cine consideraţi dumneavoastră elefanţi? Sună de parcă aţi vrea să obţineţi informaţiile dintr-o grădină zoologică.

— Ei, nu chiar aşa, spuse doamna Oliver. Nu mă refer chiar la elefanţi, ci la felul în care unii oameni se compară, până la un anumit punct, cu elefanţii. Căci există oameni care îşi aduc aminte cu adevărat. Chiar ţin minte lucrurile cele mai bizare. Eu, de pildă, îmi aduc aminte foarte bine de o grămadă de lucruri. Îmi aduc aminte de aniversarea zilei mele de naştere, când împlineam cinci ani şi de prăjitura trandafirie – o minunată prăjitură trandafirie. Pe ea era o pasăre de zahăr. Şi-mi mai aduc aminte de ziua în care canarul meu a zburat din colivie şi am plâns. Şi de o altă zi, când alergam pe o câmpie şi acolo era un taur şi cineva a spus că el m-ar împunge. Nu mai ştiam ce să fac de teamă.

Era într-o marţi. Nu ştiu cum de-mi aduc aminte tocmai asta, dar într-adevăr era într-o marţi! Apoi îmi vine în minte un minunat picnic la un cules de mure. Mă înţepasem îngrozitor, dar culesesem mai multe mure decât toţi ceilalţi. A fost minunat! Atunci aveam, cred, nouă ani. Dar nu e nevoie să merg atât de mult înapoi în timp. În viaţa mea am fost la multe nunţi, dar dacă stau să mă gândesc, atunci îmi aduc aminte exact doar de una sau două. La una eram domnişoară de onoare. Avea loc în New Forest, nu mai ştiu pe toţi cei care erau acolo. Cred că se mărita una din verişoarele mele. De fapt n-o cunoşteam prea bine, dar ea vroia multe domnişoare de onoare şi atunci eu le-am părut tocmai potrivită. Apoi îmi vine în minte o altă nuntă. A unui prieten de la marină. El aproape că era să se scufunde cu un submarin, dar a fost salvat şi atunci părinţii logodnicei, care la început erau împotriva căsătoriei, şi-au dat consimţământul. Şi aici am fost domnişoară de onoare. Vreau să spun cu aceasta că există întotdeauna lucruri de care îţi aminteşti.

— Acum înţeleg ce-aţi vrut să spuneţi. Foarte interesant. Deci plecaţi ŕ la recherche des éléphants?

— Corect. Dar trebuie să ştiu toate datele exacte.

— Aici, spuse Poirot, pot să vă ajut.

— În plus, trebuie să reflectez ce oameni cunoşteam atunci, care aveau aceiaşi prieteni ca mine şi-l cunoşteau pe generalul Ravenscroft. Oameni pe care soţii Ravenscroft i-au întâlnit, poate, în străinătate şi pe care, de asemenea, îi cunoşteam şi eu, chiar dacă nu-i mai văzusem de mulţi ani. Oamenii se bucură întotdeauna dacă cineva apare brusc din trecut, chiar dacă nu-şi prea mai aduc aminte de persoană. Apoi se discută despre vechile timpuri, ce s-a întâmplat şi ce a mai rămas încă în amintire.

— Foarte clar, spuse Poirot. Consider că sunteţi foarte dotată pentru ceea ce vreţi să faceţi. Deci este vorba de oameni care au locuit în regiunea unde a avut loc evenimentul tragic, sau care s-ar putea să fi trăit acolo.

Bineînţeles că este mai dificil de a aduce vorba chiar de acest episod. S-ar putea testa diferite tactici. De pildă, de a începe o mică discuţie despre cele întâmplate, despre bănuielile lor şi despre ceea ce se vorbea atunci. Dacă soţul ori soţia aveau o posibilă aventură amoroasă. Despre banii pe care i-a moştenit cineva. Cred că aţi putea culege surprinzător de multe informaţii.

— Doamne, a exclamat doamna Oliver, chiar mi-e teamă că sunt o persoană indiscretă.

— Aţi primit o misiune, a explicat Poirot, de fapt nu de la o persoană pe care o agreaţi, sau de la una pe care vreţi s-o ajutaţi, ci de la o persoană care vă e antipatică. Dar asta n-are importanţă. Dumneavoastră sunteţi în căutarea informaţiilor. Mergeţi pe propriul dumneavoastră drum. Este drumul elefanţilor. Elefanţii ar putea să-şi aducă aminte. Bon voyage!

— Cum aţi spus?

— Vă trimit în călătoria dumneavoastră de explorare, a explicat Poirot. Ŕ la recherche des éléphants.

— Cred că sunt trăsnită, spuse doamna Oliver tulburată. Îşi trecu din nou mâinile prin păr, arăta ca Ciufulici în persoană. Tocmai vroiam să scriu o poveste despre un prepelicar galben-auriu. Dar n-a mers aşa cum trebuie. N-am putut să înhaţ începutul, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Ah, renunţaţi la prepelicarul galben-auriu! Interesaţi-vă doar de elefanţi!

Capitolul III

— Aţi vrea să căutaţi agenda mea de adrese, domnişoară Livingstone?

— Se află pe biroul dumneavoastră, doamnă Oliver, în stânga.

— Nu la aceasta mă refer. Este cea curentă. O vreau pe cea din ultimul an, sau poate de acum doi ani.

— Dacă n-a fost aruncată? Sugeră domnişoara Livingstone.

— Nu, eu n-arunc nici o agendă de adrese, pentru că de aşa ceva e mereu nevoie. Mă refer la adresele netrecute în anii următori. Probabil că zac într-un sertar de scrin.

Domnişoara Livingstone era încă destul de nouă, o înlocuise pe domnişoara Sedgwick. Doamna Oliver simţea din plin lipsa acesteia. Domnişoara Sedgwick ştiuse mereu totul. Ea cunoştea locurile unde doamna Oliver rătăcea câteodată lucrurile sau unde păstra ceva. Ţinea minte oamenii cărora doamna Oliver le trimisese scrisori drăguţe, sau aspre, când se supărase pe ei. Ea era de nepreţuit sau, mai exact, fusese nepreţuită. „Ea a fost, mormăia doamna Oliver, a fost ca această carte… Dar cum se numeşte ea oare… Cartea mare, cafenie… Toţi oamenii o aveau în ultimii ani ai secolului trecut. Ah, da. Enquire Within Upon Everything. Un sfătuitor atotştiutor. Se putea găsi totul în această carte: cum se îndepărtează petele de rugină de pe rufe, cum se leagă maioneza tăiată, sau cum se începe o scrisoare către un episcop. Multe, multe sfaturi. Totul se afla acolo înăuntru, în Enquire Within Upon Everything. Ajutor şi sprijin pentru bunice”.

Domnişoara Sedgwick fusese la fel de folositoare, ca şi cartea bunicii. Domnişoara Livingstone, dimpotrivă, îşi pierdea doar vremea, cu o faţă prelungă şi cu un aer studiat de destoinicie. Fiecare trăsătură a chipului ei spunea: „Sunt tare harnică”. Dar nu era, se gândea doamna Oliver. Ştia doar unde-şi păstraseră lucrurile patronii ei literari de dinainte. Şi, după părerea ei, unde ar trebui să şi le păstreze doamna Oliver.

— Am nevoie, explică doamna Oliver, cu fermitatea unui copil răsfăţat, de agenda mea de adrese din 1970. Şi, de asemenea, de cea din 1969. Vă rog, căutaţi-le iute!

— Fireşte, fireşte, a exclamat domnişoara Livingstone.

Cu privirea goală, se uita în jur ca cineva care trebuie să caute ceva de care n-a auzit niciodată, dar care va găsi datorită destoiniciei sale şi cu ceva noroc.

„Dacă această Sedgwick nu revine, înnebunesc, îşi zise doamna Oliver. N-o scot la capăt fără domnişoara Sedgwick”.

Domnişoara Livingstone a început să tragă diferite sertare din aşa numita cameră de studiu şi de lucru a doamnei Oliver.

— Aici este ultimul an, a strigat ea, deodată, fericită. Ar putea fi mult mai actual, nu? 1971.

— Nu vreau 1971. O învăluiră vagi amintiri. Ia uitaţi-vă la măsuţa de ceai de acolo.

Vădit neliniştită, domnişoara Livingstone privea în jur.

— Măsuţa de acolo, spuse doamna Oliver.

— Puţin probabil să se afle acolo un articol de birou, a remarcat domnişoara Livingstone, făcându-i aluzie cu aceasta la stările de fapt generale ale vieţii.

— Ba da, insistă doamna Oliver. Oricum aşa cred eu.

O dădu la o parte pe secretară, se duse către măsuţă, a ridicat capacul unei cutii rotunde din pastă de hârtie, care iniţial conţinuse ceai Lapsang-Souchon şi scoase o agendă de culoare maro, făcută sul.

— Asta este!

— E din 1968, doamnă Oliver. De acum patru ani.

— Ar putea fi cea potrivită, o luă şi o duse la masa de scris. Deocamdată asta ar fi tot, domnişoară Livingstone, dar aţi putea să vedeţi dacă găsiţi undeva însemnările despre aniversările zilei mele de naştere.

— N-am ştiut…

— Acum nu le mai folosesc, dar am un jurnal. Unul destul de mare, ştiţi. L-am început când eram încă copil şi l-am ţinut ani în şir. Probabil zace undeva la mansardă, în camera de oaspeţi. În noptieră.

— Oh! Trebuie să verific?

— Aşa îmi închipui, spuse doamna Oliver.

Deveni ceva mai veselă, după ce secretara ieşi din cameră, închise hotărâtă uşa după ea, s-a dus înapoi la masa de scris şi începu să se uite pe adresele cu cerneală spălăcită care

miroseau a ceai: „Ravenscroft-Celia Ravenscroft. Aha! Fishacre Mews, 14, S. W.3. Asta este adresa din Chelsea. Ea locuia atunci acolo. Dar după aceea în altă parte. Strand-on-the-Green lângă Kew Bridge, cam aşa ceva”.

Răsfoi în continuare câteva pagini: „Ah, da, asta pare să fie una ulterioară. Mardyke Grove. O stradă laterală din Fulham Road, cred. În orice caz, undeva pe acolo. Are telefon? Da, cred, aşa este, Flaxman… Oricum verific”.

S-a dus dincolo la telefon. Uşa s-a deschis şi domnişoara Livingstone a aruncat o privire înăuntru.

— Am găsit adresa de care aveam nevoie, îi strigă scriitoarea. Căutaţi mai departe însemnările despre aniversările zilei mele de naştere. Este important.

Când uşa s-a închis, ea a mormăit: „Pentru asta aveţi nevoie de cât timp doriţi!”

Formă numărul, aşteptă şi deschise, între timp, uşa ca să strige pe scară în sus:

— Ia încercaţi în sipetul spaniol. Acela cu benzi de alamă! Am uitat unde este acum. Cred că sub masă, în hol.

Primul număr format a fost un insucces. Dăduse, evident, telefon unei anume doamne Smith-Potter, care s-a dovedit ofensată şi puţin dispusă s-o ajute şi care nu ştia ce număr de telefon avea locatara de dinainte.

Doamna Oliver supuse din nou agenda de adrese unei verificări temeinice. A descoperit alte două adrese care erau scrise, în grabă, una după alta şi nu făceau o impresie deosebită.

Dar, în cele din urmă, părea să promită succes un număr de telefon cam indescifrabil, notat între majuscule colorate şi adrese.

O voce îi răspunse că o cunoaşte pe Celia.

— Dumnezeule, da. Dar nu mai locuieşte aici de ani de zile. Cred că era la Newcastle, când am auzit de ea ultima oară.

— Vai, ce păcat, a exclamat doamna Oliver, nu am adresa.

— Nici eu, răspunse fata cea prietenoasă. Cred că era acolo secretară la un medic veterinar.

Asta nu suna promiţător. A mai încercat o dată sau de două ori. Adresele din cea mai nouă agendă a ei nu erau de folos, de aceea a mers ceva mai înapoi în timp. O descoperi, cum se spune, când ajunse la ultima agendă, cea din anul 1967.

— Ah, vreţi să spuneţi Celia! Auzi o voce la telefon. Celia Ravenscroft, nu-i aşa? Sau se numea Finchwell?

Doamna Oliver putu să se stăpânească tocmai la timp pentru a nu spune „Nu, şi de asemenea, nici Redbreast”.

— O fată foarte capabilă, zise vocea. A lucrat la mine mai mult de un an şi jumătate. Da, foarte capabilă. M-aş fi bucurat să mai fi rămas. Apoi a plecat, undeva, în Harley Street, dar cred că am adresa ei. Permiteţi-mi o clipă, să caut. Acum a urmat o lungă pauză, în timp ce doamna X – necunoscuta – căuta. Iată adresa. Se pare în Islington, să fie posibil?

Doamna Oliver a explicat că ea considera totul posibil, mulţumi acestei doamne X şi-şi notă adresa.

— Greu, nu-i aşa, şi-a exprimat părerea doamna X, să afli adrese. De obicei ţi-o trimit doar cu poşta. Pe cărţi poştale sau pe cărţi de vizită. Dar eu le cam pierd pe toate.

Doamna Oliver răspunse că şi ea avea aceeaşi slăbiciune. A încercat numărul din Islington. Răspunse o voce profundă, cu accent străin.

— Vreţi… Cum? Cine aici locuieşte?

— Domnişoara Celia Ravenscroft?

— O da, aşa este. Da, ea locuieşte aici. La etajul doi. Este plecată, nu vine acasă.

— Va reveni mai târziu, seara?

— Oh, foarte curând, cred, pentru că vrea să se schimbe pentru un party.

Doamna Oliver mulţumi pentru informaţie şi închise.

„Aşadar, poftim, îşi spuse ea cam supărată, fetele din ziua de astăzi!”

Se gândi de cât timp n-o mai văzuse pe fina ei, Celia. Au pierdut legătura. Celia, chibzui ea, era acum la Londra.

Dacă şi prietenul ei era la Londra, sau mama prietenului ei, atunci totul se potrivea. Vai, chiar că mă doare capul.

— Da, domnişoară, Livingstone? Întoarse capul.

Secretara, care arăta foarte neobişnuit, cu pânze de păianjen şi un strat gros de praf, stătea mânioasă în prag ţinând pe braţ un vraf de agende prăfuite.

— Nu ştiu dacă vă este de folos vreuna din aceste agende, doamnă Oliver. Par să se refere la mulţi ani din urmă.

— Aşa ar trebui. Puneţi-le aici, la capătul sofalei, le verific eu personal astă-seară.

Domnişoara Livingstone, care avea o privire tot mai dezaprobatoare, declară:

— Bine, s-a făcut. Dar mai întâi le voi scutura de praf.

— Asta ar fi foarte drăguţ, răspunse doamna Oliver, care nu s-a putut abţine să adauge, şi pentru numele lui Dumnezeu, scuturaţi-vă şi dumneavoastră de praf!

Ea s-a uitat la ceas şi a format din nou numărul din Islington. Vocea care răspunse de astă-dată era autentic anglo-saxonă şi avea o vădită siguranţă de sine, sesizată de doamna Oliver cu mare satisfacţie.

— Domnişoara Ravenscroft? Celia Ravenscroft?

— Da, aici este Celia Ravenscroft.

— Nu mă aştept ca să-ţi mai aduci aminte bine de mine. Sunt doamna Oliver. Ariadne Oliver. Nu ne-am văzut demult. Sunt naşa ta.

— Ah, da, fireşte! Ştiu! Da, nu ne-am văzut chiar de multă vreme.

— Tare mult aş dori să te întâlnesc. Ai putea să vii la mine, sau ai dori altfel? Poate la masă…

— Momentan este destul de dificil în timpul serviciului. Aş putea veni diseară, dacă vrei. Cam pe la şapte jumătate sau opt. Mai târziu am o întâlnire, dar…

— M-aş bucura tare mult, a declarat doamna Oliver.

— Bine, atunci.

— Îţi dau adresa.

— Bine, s-a făcut, vin. Da, ştiu unde este.

Doamna Oliver închise, scrise o scurtă notiţă în agenda de telefon şi ridică involuntar privirea când a intrat domnişoara Livingstone, care se lupta cu un uriaş şi greu album.

— Mă gândesc dacă aceasta ar putea fi, eventual, agenda, doamnă Oliver?

— Nu. Acolo se află reţete culinare deosebite.

— Doamne, spuse domnişoara Livingstone, într-adevăr!

— Ei, aş putea la fel de bine chiar să recitesc câteva reţete, spuse doamna Oliver, şi-i luă hotărâtă volumul din braţe. Mergeţi şi mai uitaţi-vă o dată. Ştiţi, mi-a venit în minte dulapul de rufe de lângă baie. Ar trebui chiar să vă uitaţi pe ultimul raft de sus cu prosoape de baie. Din când în când ascund după ele hârtii şi cărţi. O clipă. Vă însoţesc şi verific eu însămi.

Zece minute mai târziu, doamna Oliver era din nou în camera de lucru şi răsfoia un album decolorat. Domnişoara Livingstone, în ultimul stadiu de crispare, stătea lângă uşă. Deoarece nu putea să asiste la o asemenea suferinţă, doamna Oliver spuse:

— Ei, asta e suficient. Aţi putea cel mult să mai aruncaţi o privire în bufetul din sufragerie. Care este puţin stricat. Vedeţi dacă mai găsiţi câteva agende cu adrese. Foarte vechi. De altfel nu cred că mai am nevoie de ceva.

Domnişoara Livingstone dispăru.

„Ah, spuse doamna Oliver, şi se aşează cu un oftat adânc şi străbătu cu privirea însemnările despre aniversările zilei ei de naştere. Cine este mai uşurată? Ea, pentru că poate pleca, sau eu, pentru că ea pleacă? Va fi o seară fructuoasă dacă Celia va fi de faţă”.

Ea a luat un nou caiet de şcoală din vraful care se afla permanent la îndemână pe o măsuţă, lângă birou, a notat diferite date, adrese şi nume care prezentau interes, a răsfoit o dată sau de două ori cartea de telefon şi, în cele din urmă, l-a sunat pe monsieur Hercule Poirot.

— Dumneavoastră sunteţi, monsieur Poirot?

— Da, madame, în persoană.
— Aţi făcut ceva?
— Cum aţi spus… Ce să fac?
— Orice, a replicat doamna Oliver. În legătură cu ce v-am rugat ieri.
— Da, fireşte! Am pus câteva lucruri în mişcare şi am iniţiat anumite investigaţii.
— Dar încă nimic concret, a constatat doamna Oliver, care nu punea mare preţ pe activitatea bărbaţilor.
— Şi dumneavoastră, chčre madame?
— Am fost foarte harnică, s-a lăudat doamna Oliver.
— Aha! Şi ce-aţi făcut, madame?
— Am adunat elefanţi, a răspuns ea, dacă asta vă spune ceva.
— Cred că da.
— Nu este simplu de a reînvia trecutul, spuse doamna Oliver. Într-adevăr, este uimitor cât de mulţi oameni îţi revin în memorie, când se răsfoiesc nume. Şi ce nerozii se mai scriu, uneori, în jurnalele despre aniversările zilei de naştere. Nu pricep de ce am vrut la şaisprezece sau şaptesprezece sau chiar la treizeci de ani ca oamenii să se eternizeze în jurnalul meu despre aniversările zilei mele de naştere. Există acolo un fel de maximă a unui poet pentru fiecare zi a anului. Unele sunt teribil de stupide.
— Aţi fost încurajată de investigaţiile dumneavoastră?
— Nu imediat. Dar încă cred că sunt pe drumul cel bun. I-am dat telefon finei mele…
— Aha. Şi o veţi vedea?
— Da, mă vizitează astă-seară între şapte şi opt, în caz că nu mă abandonează. Asta nu se ştie niciodată. Tinerii sunt atât de imprevizibili.
— Telefonul dumneavoastră a bucurat-o?
— Nu sunt sigură, spuse doamna Oliver, cred că nu în mod deosebit. Ea are o voce foarte pătrunzătoare şi… Acum îmi aduc aminte, când am văzut-o ultima dată… În urmă cu vreo zece ani… Am găsit-o cam impunătoare.

— Impunătoare? În ce privinţă?
— Mai mult mă intimidase ea pe mine decât eu pe ea.
— Dar asta este mai curând bine decât rău.
— Într-adevăr?
— Dacă oamenii sunt de părere că nu le place să vă suporte, sau sunt convinşi că nu vă pot suporta, atunci le face plăcere să vă lase să observaţi asta. În acest fel, ei se vor trăda mai mult faţă de dumneavoastră decât atunci când încearcă să fie amabili şi prietenoşi.
— A linguşi, vreţi să spuneţi? Da, aici ar putea fi ceva la mijloc. Apoi ei mi-ar povesti doar ceea ce aş dori să aud. Pe de altă parte, dacă sunt furioşi pe mine, atunci ei ar face remarci care să mă necăjească. Dacă Celia este aşa? Cel mai bine îmi aduc aminte de ea când avea cinci ani. Atunci avea o guvernantă. Mereu arunca pantofii după ea.
— Guvernanta după copil sau copilul după guvernantă?
— Fireşte, copilul după guvernantă, zise doamna Oliver.
A închis telefonul şi s-a dus la sofa pentru a trece în revistă amintirile adunate. Pe lângă aceasta îşi murmura sieşi nişte nume.
„Mariana Josephine Pontarlier… Da, fireşte, la ea nu m-am gândit de ani de zile… Am crezut că ar fi moartă demult. Anna Braceby… Da, da, cea care a trăit mult în străinătate, atunci aş dori să ştiu doar…”.
Cu o astfel de activitate, timpul, trecu în zbor şi doamna Oliver a fost foarte surprinsă când a auzit soneria. S-a dus personal să deschidă.
Capitolul IV
O fată înaltă stătea pe covoraşul de la intrare.
Pentru o clipă, doamna Oliver a fost uluită.
Deci aceasta era Celia! Făcea o incredibilă impresie de vitalitate, o impresie pe care doamna Oliver rar o avea în prezenţa unei persoane.
Celia, gândea ea, era o personalitate, poate agresivă, de asemenea dificilă, eventual chiar şi primejdioasă. Una din acele fete cu o responsabilitate în viaţă, care, din fire, erau

impetuoase, ce vroiau să cerceteze lucrurile temeinic. Dar interesantă. Extrem de interesantă.

— Intră, Celia, spuse ea. A trecut multă vreme de la ultima noastră întâlnire. Dacă nu mă înşel, cu ocazia unei nunţi. Tu erai domnişoară de onoare. Purtai o rochie de şifon de culoarea caisei şi un uriaş buchet de… De… Semănau cu splinuţele.

— Poate că erau şi câteva splinuţe, zise Celia Ravenscroft. Noi am strănutat straşnic… Guturai de fân. A fost o nuntă îngrozitoare. Ştiu. Martha Leghorn. Cele mai urâte rochii de domnişoară de onoare pe care le-am văzut vreodată. Şi cea mai urâtă pe care am purtat-o vreodată.

— Da. Nu se potriveau nici uneia. Tu erai mai drăguţă decât celelalte, dacă-mi permiţi să fac această remarcă.

— Drăguţ din partea ta să spui asta. Nu prea eram în apele mele.

Doamna Oliver a arătat către un scaun şi a zornăit câteva sticle.

— Doreşti un sherry sau mai bine altceva.

— Nu, cu plăcere un sherry.

— Poftim, te rog. Sigur că ţi s-a părut cam ciudat, a continuat doamna Oliver, că ţi-am telefonat aşa din senin.

— Nu, categoric nu.

— Din păcate nu sunt o naşă foarte conştiincioasă.

— Şi de ce ai fi la vârsta mea?

— Ai dreptate. Asemenea îndatoriri încetează la un moment dat. Nu că eu mi le-aş fi îndeplinit. Nu pot să-mi aduc aminte să fi venit la confirmaţia ta.

— Cred că datoria unei naşe este de a avea grijă ca să se înveţe catehismul şi alte lucruri asemănătoare, nu-i aşa? A se lepăda de diavol şi de uneltirile lui. Buzele ei schiţară un zâmbet fugar de satisfacţie.

„Este foarte simpatică, gândi doamna Oliver, dar cu toate acestea, în unele privinţe, o fată destul de primejdioasă”.

— Deci vreau să-ţi povestesc de ce am încercat să te găsesc. Totul este destul de ciudat. Eu nu prea merg la

recepţii literare, dar, alaltăieri, am fost, întâmplător la una.
— Da, ştiu, am citit în ziar. Şi numele tău era menţionat: doamna Ariadne Oliver. Chiar m-am mirat, pentru că ştiu că, de obicei, nu te duci.
— Da, spuse doamna Oliver. Doream să nu fi făcut asta.
— N-a fost plăcut?
— Ba da, chiar întrucâtva. Mereu există ceva care să te amuze. Dar, a adăugat ea, de obicei, există şi ceva care supără pe cineva.
— Şi pe tine te-a supărat ceva?
— Da. Da, şi asta are o ciudată legătură cu tine. M-am gândit… Ei, m-am gândit că ar trebui să-ţi povestesc, pentru că nu mi-a plăcut. Nu mi-a plăcut câtuşi de puţin.
— Dar asta sună interesant.
Celia şi-a muiat buzele în sherry.
— O doamnă a intrat în vorbă cu mine. N-o cunoşteam şi nu mă cunoştea.
— Cu siguranţă că ţi se întâmplă des asta, a subliniat Celia.
— Da, adesea, a recunoscut doamna Oliver. Asta face parte din riscurile vieţii de scriitor. Oamenii vin la tine şi-ţi spun: ador cărţile dumneavoastră atât de mult, sunt încântat să vă cunosc personal! Şi aşa mai departe.
— Am fost odată secretară la un scriitor. Cunosc asta şi ştiu cât de greu este.
— Da, aşa a fost şi acolo, dar nu mă aşteptam la asta. Şi apoi a apărut acea doamnă care a spus: După câte ştiu, dumneavoastră aveţi o fină care se numeşte Celia Ravenscroft.
— Chiar că este într-adevăr curios, a răspuns Celia. Să vină aşa, pur şi simplu, la tine şi să-ţi spună asta. Cred că ar fi trebuit s-o facă cu mai mult tact. De pildă, mai întâi, să vorbească despre cărţile tale şi cât de mult i-a plăcut ultima ta carte, sau aşa ceva. Şi apoi să aducă vorba despre mine. Dar ce avea ea cu mine?
— După câte înţeleg chiar nimic.
— Este prietenă cu mine?

— Habar n-am, spuse doamna Oliver.

S-a aşternut o scurtă tăcere. Celia a mai băut puţin sherry şi-şi privea foarte atentă naşa.

— Într-adevăr mă faci curioasă, a zis ea. Chiar nu pricep ce urmăreşti.

— Păi, a explicat doamna Oliver, sper doar ca tu să nu fii supărată pe mine.

— De ce aş fi?

— Pentru că doresc să-ţi povestesc acum ceva deosebit şi tu ai putea crede că asta nu-i treaba mea, că ar trebui să-mi ţin gura şi să nu vorbesc despre aşa ceva.

— Dar sunt tare curioasă.

— Ea mi s-a prezentat: doamna Burton-Cox.

— Oh! Era un foarte clar „Oh”.

— O cunoşti?

— Da.

— Chiar m-am gândit, pentru că…

— Pentru că…?

— Pentru că mi-a destăinuit ceva despre tine.

— Ce… Despre mine? Că mă cunoaşte?

— A spus că ea crede că fiul ei ar vrea să se căsătorească cu tine.

Expresia Celiei s-a schimbat. S-a încruntat o clipă şi a privit-o tăios pe doamna Oliver.

— Şi tu vrei să ştii dacă aşa este?

— Nu, nu doresc nicidecum. Am pomenit de asta, deoarece cam cu aşa ceva a început discuţia. Ea credea că te-aş putea ruga să-mi dai o lămurire, deoarece tu eşti fina mea. Credea chiar că i-aş oferi această lămurire, în caz că aş obţine-o.

— Despre ce este vorba?

— Nu vei auzi cu plăcere ce-ţi spun eu acum. Nici mie nu-mi place. Chiar mă înfior, pentru că am constatat… Păi asta era, pur şi simplu, o impertinenţă. Maniere execrabile. Nepermise. Ea a spus: Puteţi să aflaţi dacă tatăl ei a ucis-o pe mama ei, ori mama ei i-a ucis tatăl?

— Asta ţi-a spus? Asta voia de la tine?
— Da.
— Şi nu te cunoştea? Adică, ştia doar că eşti scriitoare şi te-a văzut la recepţie?
— Da. Şi nu ne întâlnisem până atunci şi n-aş fi vrut s-o întâlnesc niciodată.
— Nu găseşti asta extraordinar?
— N-aş găsi nimic extraordinar în ceea ce spune această doamnă. Ea este… Dacă mi-e permis să spun aşa… O persoană deosebit de dezagreabilă!
— Da. O persoană deosebit de dezagreabilă!
— Şi te vei mărita cu fiul ei?
— Ei, aşa ne-am gândit. Nu sunt sigură. Tu ştiai despre ce vorbea ea?
— Ştiu atât cât cei care ţi-au cunoscut familia.
— Că părinţii mei au cumpărat o casă la ţară, după ce tatăl meu s-a reîntors din India şi, într-o zi, s-au plimbat împreună pe faleză. Că amândoi au fost găsiţi acolo împuşcaţi. Un revolver se afla lângă ei. Aparţinea tatălui meu. Se pare că el avea două revolvere în casă. Nu s-a putut stabili dacă a fost o sinucidere premeditată, sau dacă tatăl meu mi-a ucis mama şi apoi el s-a împuşcat, ori dacă mama mi-a împuşcat tatăl şi apoi ea s-a sinucis pe loc. Dar astea le ştii deja.
— Aşa, cu aproximaţie, zise doamna Oliver. S-au întâmplat cam acum doisprezece, cincisprezece ani.
— Da, cam aşa.
— Şi tu aveai atunci doisprezece sau paisprezece ani.
— Da…
— Nu ştiu multe despre toate acestea. Atunci nu mă aflam în Anglia. Eram într-un turneu de conferinţe în S. U. A. Am aflat doar din ziare. În presă se relatase pe larg despre acest caz, deoarece era dificilă elucidarea faptelor… Se părea că nu exista nici un motiv. Părinţii tăi au fost întotdeauna fericiţi împreună. Îmi amintesc că s-a menţionat asta. M-a interesat pentru că îţi cunoşteam

părinţii încă de când noi toţi eram foarte tineri, am cunoscut-o bine mai ales pe mama ta. Am fost împreună la şcoală. După aceea, drumurile noastre s-au despărţit. Eu m-am căsătorit şi ea s-a căsătorit şi a plecat, după câte îmi aduc aminte, în India, cu soţul ei, un militar. Dar ea m-a rugat să fiu naşa unuia dintre copiii ei. Naşa ta. Fiindcă părinţii tăi au trăit în străinătate, ne-am văzut doar rar, timp de mulţi ani. Pe tine te-am văzut ocazional.

— Da. M-ai vizitat, adesea, la pension. Îmi aduc aminte. Mă hrăneai cu bunătăţi foarte delicioase.

— Erai un copil neobişnuit. Îţi plăcea mai ales caviar.

— Încă îmi mai place, răspunse Celia, cu toate că mi se oferă rar.

— Am fost cutremurată când am citit în ziar. Se ştia foarte puţin. Nici un motiv. Nimic bătător la ochi. Nici o ceartă. Nimic nu indica o acţiune violentă din afară. Am fost şocată de toate acestea, a spus doamna Oliver, şi apoi am uitat. M-am tot gândit, de câteva ori, care ar fi putut fi cauza, dar atunci nu eram în Anglia – ci, cum am spus, într-o călătorie în S. U. A. – şi am uitat totul. Câţiva ani mai târziu, te-am revăzut şi, firește, că n-am vorbit cu tine despre cele întâmplate.

— Da, zise Celia, şi ţi-am fost recunoscătoare pentru asta.

— O viaţă întreagă se scot la iveală lucruri foarte curioase, care se întâmplă prietenilor sau rudelor. În cazul prietenilor, firește, că, adesea, există o bănuială despre ceea ce-ar putea să se ascundă în spatele acestor lucruri. Dar, dacă trece mult timp, se bâjbâie în neştire, când cineva vorbeşte despre ei, sau îi întâlneşti şi numai este nimeni căruia să-i poţi arăta curiozitatea în legătură cu aceste lucruri.

— Ai fost mereu foarte drăguţă cu mine. Mi-ai trimis cadouri frumoase, unul cu totul deosebit, când am împlinit douăzeci şi unu de ani.

— Aceasta este perioada când este nevoie de mai mulţi bani, a răspuns doamna Oliver, pentru că tocmai atunci

doreşti să faci şi să ai atât de multe.

— Da. Întotdeauna te-am considerat un om înţelegător şi nu… Ei, ştii cum sunt adesea oamenii. Ei descos pe cineva şi vor să afle totul despre el. Tu n-ai pus niciodată întrebări. Tu m-ai luat adesea, la teatru, sau m-ai invitat la masă şi ai vorbit cu mine ca şi cum totul ar fi în ordine, de parcă ai fi fost o rudă îndepărtată. Asta m-a bucurat tare mult. În viaţă am cunoscut atât de multe persoane indiscrete.

— Da. Fiecare trebuie să treacă prin asta, mai curând sau mai târziu, a zis doamna Oliver. Dar tu înţelegi acum ce m-a tulburat atât de tare la această recepţie. Mi s-a părut neobişnuit ca o persoană cu totul străină, ca doamna Burton-Cox, să mă roage aşa ceva. N-am putut să-mi închipui de ce a vrut să ştie asta. Totuşi, n-o privea câtuşi de puţin. Afară de cazul…

— Că avea o legătură cu căsătoria mea cu Desmond. Desmond este fiul ei.

— Se poate. Dar n-am putut să pricep de ce şi cum o interesa aşa ceva.

— Pe ea o interesează orice! Este o persoană curioasă… Pur şi simplu este ceea ce ai spus mai înainte… O persoană dezagreabilă.

— Dar, probabil, Desmond nu este dezagreabil.

— Nu! Nu! Desmond îmi este tare drag şi el ţine la mine. Doar mama lui nu-mi place.

— Oare o iubeşte pe mama sa?

— Nu ştiu asta, a spus Celia. Totuşi, ar putea s-o iubească, totul este posibil, nu? În orice caz, nu doresc să mă mărit acum. Încă nu sunt pregătită. Există atât de multe… Dificultăţi, ştii, o grămadă de pentru şi contra… Asta trebuie să-ţi fi stârnit curiozitatea, a continuat Celia. Mă refer la faptul de ce te-a rugat doamna „Copoi-Cox” să mă tragi de limbă şi apoi să alergi la ea şi să-i povesteşti… Cu toate acestea, îmi pui întrebarea cu pricina?

— Vrei să spui, dacă tu crezi sau ştii cum au murit părinţii tăi, sau poate a fost o dublă sinucidere?

— Da, cam aşa ceva. Dar trebuie să te întreb, mai întâi, dacă doamna Burton-Cox va afla răspunsul meu de la, tine?

— Nu, a precizat doamna Oliver. Cu siguranţă că nu. Nu mă gândesc să-i destăinui acestei femei îngrozitoare nici măcar un cuvânt. Îi voi aduce la cunoştinţă foarte hotărâtă că asta nu ne priveşte nici pe ea, nici pe mine şi că nu-mi permit să obţin informaţii de la tine pentru ea.

— Aşa mi-am şi închipuit. Eram convinsă că pot să am încredere în tine. Îţi povestesc cu plăcere ceea ce ştiu.

— Nu e nevoie să faci asta. Nu te întreb.

— Dar cu toate acestea răspund. Răspunsul este… Nimic.

— Nimic, a repetat doamna Oliver, gânditoare.

— Da. Atunci eu nu eram acolo. Nu eram acasă. Nu mai ştiu exact unde. Cred că într-un pension, în Elveţia, sau la o prietenă de şcoală, pentru că era vacanţă. Vezi că şi acum încurc totul.

— Înţeleg, zise doamna Oliver meditativă. Ar fi puţin probabil să ştii ceva. Gândeşte-te, câţi ani aveai atunci.

— Mă interesează să aflu, a spus Celia, ce crezi tu despre această chestiune. Consideri că ar trebui să ştiu exact totul? Sau nu?

— Tu spui că nu erai acasă. De-ai fi fost atunci acasă, desigur că ai şti ceva mai mult. Copiii văd multe, de asemenea şi adolescenţii. La această vârstă, se văd o mulţime de lucruri, dar, de cele mai multe ori, nu se vorbeşte despre ele. Se ştiu lucruri pe care cei din afară nu le pot cunoaşte şi nu sunt relatate cu plăcere… Hai să spunem pe şleau… Celor de la poliţie care pun întrebări.

— Da. Puteam să nu fi ştiut absolut nimic. Nu cred că aveam, de asemenea, măcar vreo bănuială. Poliţia ce-a crezut? Nu-mi lua în nume de rău dacă întreb asta, dar, desigur, că trebuia să mă intereseze aşa ceva! Vezi, n-am citit niciodată vreun raport asupra investigaţiei sau vreun protocol.

— Ei au crezut, evident, că este vorba de o dublă sinucidere, dar, din câte ştiu, niciodată n-au avut nici cea

mai vagă idee asupra motivului.
— Vreţi să ştiţi ce cred eu?
— Dacă doreşti.
— Presupun că te interesează. În definitiv, tu scrii romane poliţiste în care oamenii se ucid. Consider că ar trebui să te intereseze.
— Evident, recunosc. Dar nu doresc, pentru nimic în lume, să te jignesc, rugându-te să-mi dai informaţii care nu mă privesc.
— Deci: mă întreb, a început Celia, şi adesea m-am întrebat, de ce şi cum, dar ştiam atât de puţin. Vreau să spun, cum era acasă. În vacanţa anterioară am fost pe continent ca elevă pe bază de schimb, de aceea nu mi-am văzut părinţii mai mult timp. Ce-i drept, ei au venit, de câteva ori, în Elveţia şi m-au vizitat o dată sau de două ori, dar asta a fost tot. De fapt, atunci mi s-au părut ca de obicei, dar mai îmbătrâniţi. Tata nu era sănătos. Era bolnăvicios. Poate era inima? Nu te gândeşti la aşa ceva. Mama mi s-a părut cam nervoasă. Nu ipohondră, dar părea preocupată să se îngrijească de sănătatea ei. Se înţelegeau de minune. Nu mi-a atras atenţia nimic deosebit. Dar, câteodată, începi să te gândeşti serios…
— Cred că n-ar mai trebui să vorbim de asta, a intervenit doamna Oliver. Nu e nevoie să ştim, nu trebuie să aflăm. Totul a trecut şi s-a terminat. Verdictul a fost cu totul satisfăcător. N-a existat nici un punct de reper, nici un motiv sau ceva de acest gen. Nu s-a pus problema, dacă tatăl tău o omorâse, în mod premeditat, pe mama ta, sau mama ta pe tatăl tău.
— Dacă mă gândesc ce este mai verosimil, a explicat Celia, aş crede că tata a ucis-o pe mama. Totuşi, este mai firesc pentru un bărbat să împuşte pe cineva, indiferent de motiv. Nu cred că o femeie, sau o femeie ca mama mea, ar fi putut să-l împuşte pe tata. Dacă ea ar fi vrut să-l ucidă, desigur că ar fi ales o altă metodă. Dar cred că niciunul din ei n-a vrut să-l omoare pe celălalt.

— Deci a fost cineva din afară?

— Da, dar ce se înţelege prin aceasta? A întrebat Celia.

— Cine mai locuia în casă?

— O menajeră, mai bătrână, vedea rău, cam surdă. O tânără, străină, o domnişoară secretară, ea a fost chiar educatoarea mea – teribil de drăguţă – a venit înapoi pentru a o îngriji pe mama care fusese la spital. Şi, câteodată, o mătuşă care niciodată nu prea mi-a plăcut. Nu pot să-mi închipui că vreunul dintre ei nutrea o ură ascunsă împotriva părinţilor mei. Nimeni n-a profitat de pe urma morţii lor, bineînţeles în afară de mine şi de fratele meu, Edward, care era cu patru ani mai mic decât mine. Noi am moştenit banii, dar nu erau foarte mulţi. Tata avea, desigur, pensia sa, mama – un mic venit propriu. Nu. Nu era mult.

— Îmi pare rău. Îmi pare atât de rău dacă te-am întristat cu numeroasele mele întrebări.

— Nu sunt tristă. Mi-ai readus un pic în memorie tragedia. Mă interesează, pentru că… Înţelegi… Acum sunt la vârsta când doresc să ştiu mai mult. I-am iubit, aşa cum oricine îşi iubeşte părinţii. Foarte normal. Dar îmi este limpede că nu ştiu cum au fost ei cu adevărat. Cum a decurs viaţa lor. Ce a fost pentru ei important. Despre toate acestea nu ştiu chiar nimic. Asta mă roade şi nu-mi dă pace. Da. Aş vrea cu dragă inimă să mă lămuresc. Apoi n-ar mai trebui să-mi bat capul cu toate aceste lucruri.

— Faci tu asta? Te gândeşti tot timpul la cele întâmplate?

Celia o privi o clipă. Ea părea să ia o hotărâre.

— Da, a mărturisit ea, aproape tot timpul mă gândesc. Devine cu timpul ca un coşmar. Şi cu Desmond se întâmplă exact la fel.

Capitolul V

Hercule Poirot a intrat grăbit pe uşa turnantă, i-a încetinit mişcarea cu o mână şi a păşit în micul restaurant. La această oră din zi nu erau mulţi clienţi acolo şi-l zări repede pe omul pe care-l căuta. Făptura masivă a

superintendentului Spence s-a ridicat de la o masă aşezată în colţ.

— Bine că aţi venit, spuse el. V-a fost greu să ajungeţi aici?

— În general, nu. Descrierea dumneavoastră a fost excelentă.

— Să fac prezentările! Dânsul este superintendentul-şef Garroway, monsieur Hercule Poirot.

Garroway era un tip înalt, zvelt, cu o faţă uscăţivă de ascet şi cu părul cărunt, care lăsa să se vadă o mică porţiune rotundă a craniului, încât, de departe, el semăna, întrucâtva, cu un preot.

— Ce bine că aţi venit, a spus Poirot.

— Acum sunt pensionar, fireşte, a accentuat Garroway, dar am memoria bună. Se ţin minte anumite lucruri, chiar dacă au trecut şi s-au sfârşit şi marele public, probabil, că nu mai ştie nimic despre ele. Totuşi…

Hercule Poirot aproape că ar fi spus „elefanţii nu uită”, dar a reuşit să se oprească la timp. Această propoziţie era, în mintea sa, atât de legată de doamna Oliver, că-i venea greu să n-o folosească chiar şi în momente nepotrivite. Superintendentul Spence a tras un scaun aproape şi cei trei domni s-au aşezat.

A fost adusă lista de bucate. Spence, căruia tocmai acest restaurant îi plăcea în mod deosebit, şi-a oferit sfatul. Garroway şi Poirot au ales. Apoi ei s-au lăsat pe speteaza scaunelor, au băut sherry cu mici înghiţituri şi s-au privit, un timp, în tăcere.

— Trebuie să mă scuz faţă de dumneavoastră, a explicat Poirot, într-adevăr, să mă scuz, că vin la dumneavoastră cu dorinţele mele legate de o afacere care s-a terminat şi s-a îngropat demult.

— Pe mine mă interesează, mai ales, a răspuns Spence, ce vă interesează pe dumneavoastră în această afacere. La început, am crezut că, în nici un caz, nu vă stă în fire să răscoliţi trecutul. Este în legătură cu o treabă care s-a

întâmplat acum sau este, pur şi simplu, o curiozitate subită din cauza unui caz nelămurit, enigmatic?

I-a aruncat o privire lui Poirot pe deasupra mesei.

— Garroway, a continuat el, care era atunci, încă, inspector, a condus ancheta în cazul Ravenscroft. Pentru că îmi este un vechi prieten, nu mi-a fost greu să iau legătura cu el.

— Şi el a fost atât de amabil să vină astăzi aici, a adăugat Poirot, doar pentru că sunt curios, în mod nejustificat, din pricina unei afaceri care a trecut şi s-a încheiat.

— Ei, n-aş putea spune asta, a fost de părere Garroway. Cu toţii suntem interesaţi de anumite cazuri care de demult sunt de domeniul trecutului. Lizzie Borden şi-a omorât într-adevăr părinţii cu un topor? Unii oameni tot nu cred asta. Cine l-a omorât pe Charles Bravo şi de ce? Există cele mai diverse teorii, care, de cele mai multe ori, nu prea stau în picioare. Dar oamenii tot încearcă să găsească explicaţii posibile.

Îl privi pe Poirot, din partea cealaltă a mesei, cu ochii săi semeţi, inteligenţi.

— Dacă nu mă înşel şi monsieur Poirot a dovedit, uneori, o preferinţă pentru crime care s-au comis cu mulţi ani în urmă.

— Mai exact, de trei ori, a socotit superintendentul Spence. O dată, cred, pentru că l-a rugat o tânără din Canada! 1

— Aşa este, a spus Poirot. O domnişoară din Canada, foarte impulsivă, înflăcărată, foarte energică. Venise pentru a cerceta o crimă pentru care mama sa fusese condamnată la moarte, dar ea a murit înainte ca sentinţa să fie executată. Fiica era convinsă că mama ei era nevinovată.

— Şi chiar aţi crezut asta?

— Când mi-a povestit mai întâi despre caz, nu. Dar era foarte convingătoare şi sigură de cauza ei.

— Dar pentru o fiică nu este decât firesc să vrea ca mama ei să fie nevinovată. Ea încearcă totul pentru a-i dovedi

nevinovăţia, a spus Spence.
— Dar a fost puţin mai mult decât atât, a răspuns Poirot. Ea m-a lămurit ce fel de femeie era mama ei.
— O femeie care nu era capabilă de crimă?
— Nu, a zis Poirot, nu cred că există cu adevărat cineva, care să fie absolut incapabil de o crimă. Trebuie să se ştie despre ce fel de om este vorba şi ce l-a adus în această stare. Dar, în acest caz special, mama nu şi-a susţinut niciodată nevinovăţia. Ea părea să fie cu totul mulţumită de condamnarea ei. Asta mi s-a părut, înainte de toate, curios. Era ea o fatalistă? Nu părea. Când am început să investighez, mi-a devenit clar că nu era fatalistă, ba chiar dimpotrivă.
Garroway asculta atent. S-a aplecat peste masă şi frământa, distrat, între degete, o bucăţică de pâine.
— Şi ea era nevinovată?
— Da, a spus Poirot. Era nevinovată.
— Şi asta v-a surprins?
— Nu, în momentul când asta mi-a devenit clar. Existau câteva puncte – unul în mod deosebit – care dovedeau că ea nu putea să fie vinovată. Dacă se cunoşteau aceste puncte, nu mai era nevoie, ca să zic aşa, decât să se vadă ce se mai afla în meniu.
A fost adus păstrăvul preparat la grătar.
— A mai fost un caz în care dumneavoastră aţi pus trecutul din nou pe tapet, chiar dacă a fost puţin diferit, a continuat Spence. O adolescentă care povestea la o recepţie că ar fi fost martoră la o crimă.
— Şi atunci a trebuit să se meargă înapoi, ca să zic aşa, în loc de-a merge înainte, a explicat Poirot.
— Şi adolescenta văzuse într-adevăr crima?
— Nu, era adolescenta greşită2. Păstrăvul este delicios, a adăugat el, cu un aer de cunoscător.
— Aici prepară excelent peştele, a spus superintendentul Spence, şi a servit din sosul oferit. Un sos minunat, l-a apreciat el după aceea.

Următoarele trei minute au trecut, savurându-se în tăcere preparatele.

— Când Spence m-a vizitat, a reluat discuţia superintendentul-şef Garroway, şi m-a întrebat dacă-mi aduc aminte de cazul Ravenscroft, am fost uimit şi totodată bucuros.

— N-aţi uitat totul?

— Nu în cazul Ravenscroft. Acesta nu se uită atât de uşor.

— Sunteţi de acord că au existat nepotriviri? A spus Poirot. Lipsă de material probatoriu, de soluţii posibile?

— Nu, a spus Garroway, nimic de acest fel. Material probatoriu pentru faptele evidente exista din plin. Erau şi exemple anterioare pentru aceste cazuri de deces, totul apărea extrem de simplu. Şi totuşi…

— Da?

— Şi, totuşi, totul era fals, a spus Garroway.

— Aha, a făcut Spence. Lăsa impresia că este foarte interesat.

— Dar şi dumneavoastră aţi trecut o dată prin aşa ceva? A spus Poirot, şi l-a privit întrebător pe Spence.

— Da. În cazul doamnei McGinty.

— N-aţi fost mulţumit, a zis Poirot, când acest tânăr neobişnuit de dificil a fost arestat. El avea toate motivele pentru a comite crima, totul arăta ca şi cum el ar fi fost făptaşul. Toţi credeau asta. Dar dumneavoastră ştiaţi că nu el o făcuse. Eraţi atât de sigur că aţi venit la mine şi mi-aţi cerut sprijinul.

— Voiam să văd dacă puteţi ajuta… Şi aţi ajutat, a conchis Spence.

Poirot a oftat.

— Din fericire, da. Dar ce a însemnat asta pentru un tânăr dificil! Dacă vreodată un tânăr merita să fie spânzurat, el era acela. Nu pentru că el comisese crima, ci pentru că, pur şi simplu, n-a vrut să colaboreze pemtru dovedirea nevinovăţiei sale. Acum avem cazul Ravenscroft.

Dumneavoastră, superintendent-şef Garroway, spuneţi că ceva nu era în ordine?

— Da, am simţit asta cu totul instinctiv, înţelegeţi?

— Înţeleg foarte bine, a răspuns Poirot. Şi Spence, de asemenea. Te loveşti, uneori, de astfel de cazuri. Există dovezi, motivul, ocazia, acea mise-en scčne, pur ţi simplu, totul. S-ar putea spune o schemă completă. Şi cu toate acestea, oamenii care au de-a face cu aşa ceva, ştiu, din motive profesionale, că totul este fals, întocmai cum un critic de artă îşi dă seama dacă un tablou este falsificat, dacă este originalul sau o copie.

— N-am putut face nimic, a spus Garroway. Am cercetat temeinic cazul, pe toate feţele, ca să spun aşa. Am vorbit cu oamenii. Dar nu era nimic care să atragă atenţia. Arăta ca o dublă sinucidere, totul pleda pentru asta. Fireşte, putea să fi fost chiar şi soţul, care întâi şi-a împuşcat soţia şi apoi s-a sinucis, sau soţia care şi-a împuşcat soţul şi apoi s-a omorât. Toate acestea s-au mai întâmplat. Dar, în cele mai multe cazuri, exista o bănuială, de ce.

— Aici a lipsit motivul. Aşa este? A întrebat Poirot.

— Da, exact. Ştiţi doar, de îndată ce începe ancheta, de regulă, se obţine repede o bună imagine despre oameni, cum au trăit şi aşa mai departe. Aici erau oameni căsătoriţi – soţul cu o reputaţie ireproşabilă, ea o femeie delicată, încântătoare – care s-au înţeles bine. Aşa ceva se află destul de repede. Ei au avut o căsnicie fericită. Se plimbau, seara jucau cărţi, au avut copii care nu le-au dat motive de îngrijorare. Băiatul a fost la o şcoală în Anglia, fata într-un pension elveţian. În măsura în care se putea aprecia, totul era armonios în viaţa lor. Medicii au declarat că se bucurau de o sănătate bună. Soţul avea o tensiune cam mare, soţia ceva la inimă, nimic serios. Desigur că puteau, cel puţin, să-şi facă griji din pricina sănătăţii. Există mulţi oameni care sunt foarte sănătoşi şi, totuşi, cred că suferă de cancer şi că nu vor mai apuca anul. Asta duce, câteodată, chiar la sinucidere. Dar soţii Ravenscroft nu păreau să facă parte

din această categorie de oameni. După toate aparenţele, erau oameni echilibraţi şi prietenoşi.

— Deci ce credeţi, de fapt, despre această chestiune? A întrebat Poirot.

— Aici i-aici! Dacă stau să mă gândesc la ce a fost, atunci îmi spun că a fost o sinucidere. Poate să fi fost doar sinucidere. Dintr-un motiv sau altul, ei n-au mai putut suporta viaţa. Nu din motive financiare, nu din motive legate de starea sănătăţii, sau pentru că erau nefericiţi şi atunci, vedeţi, am ajuns într-un punct mort. Dar totul indica o sinucidere! Ei au făcut o plimbare. Au luat şi un revolver. Revolverul a fost găsit între cadavre. Avea amprentele neclare ale amândurora. Deci amândoi puseseră mâna pe armă; dar nimic nu indica cine trăsese ultimul. S-ar putea presupune că soţul şi-a împuşcat soţia şi apoi s-a împuşcat. Simplu, pentru că este mai verosimil. Dar de ce?

Au trecut atâţia ani. Când citesc, uneori, în ziar despre morţi, despre soţi care, aparent, s-au sinucis împreună, atunci îmi aduc aminte şi mă gândesc ce s-o fi putut întâmpla în cazul Ravenscroft.

Doisprezece sau paisprezece ani sunt de atunci şi încă mă gândesc mereu de ce, de ce? Poate soţul şi-a urât soţia, o ura chiar de mult timp? Poate că soţia şi-a urât soţul şi a vrut să scape de el? S-au urât atât de mult că nu s-au mai putut suporta?

Garroway a rupt încă o bucăţică de pâine şi a mestecat-o.

— Aveţi vreo idee, monsieur Poirot? A venit cineva la dumneavoastră şi v-a povestit ceva care v-a trezit interesul? Ceva care explică acest „De ce”?

— Nu. Dar cu toate acestea, a răspuns Poirot, dumneavoastră trebuie să fi avut o teorie. Spuneţi măcar ce teorie aveaţi?

— Fireşte, aveţi dreptate. Teorii există şi se aşteaptă ca ele – cel puţin una din ele să se potrivească, dar, de obicei, nu se întâmplă asta. În cele din urmă, am ajuns la convingerea

că motivul nu se putea afla pentru că nu se ştia destul. Căci ce ştiam eu de fapt?

Generalul Ravenscroft era aproape de şaizeci de ani, soţia sa avea treizeci şi cinci de ani. Pentru a fi exact, cunoşteam ultimii cinci sau şase ani din viaţa lor. Generalul se pensionase şi se întorseseră din străinătate. Tot materialul probatoriu, tot ceea ce ştiu provine din aceşti câţiva ani. Mai întâi, au locuit într-o casă din Bournemouth, apoi s-au mutat la Overcliffe, unde s-a petrecut tragedia. Ei trăiseră acolo liniştiţi, fericiţi, copiii veneau acasă în vacanţă. A fost o perioadă calmă, aş putea spune, la sfârşitul unei vieţi relativ tihnite.

N-a existat nici un motiv financiar, nici un motiv de ură, nici un scandal amoros. Nimic din toate astea. Dar perioada de dinainte! Ce ştiam eu despre această perioadă? Foarte puţin. Ei trăiseră mai mult în străinătate, cu excepţia vizitelor ocazionale în Anglia, soţul avea o reputaţie ireproşabilă, prietenii soţiei au vorbit numai de bine. N-a existat nici o tragedie, nici o ceartă, nimic. Dar poate că încă nu aflasem? Exista o perioadă de douăzeci-treizeci de ani, din copilărie până la căsătorie, în care ei au trăit în India sau într-altă parte. Poate acolo se află cauza care a dus la tragedie? Potrivit unui vechi proverb, pe care bunica mea îl folosea adesea: Păcatele vechi au umbre lungi. A fost cumva cauza morţii o umbră, o umbră din trecut? Asta nu este uşor de aflat. Se poate verifica atent viaţa unui om, se poate reţine ce relatează prieteni sau cunoscuţi, dar nu se cunoaşte nici un detaliu intim.

Cred că, treptat, în mintea mea prindea rădăcini gândul că investigaţiile mele s-ar fi cuvenit să înceapă doar dacă ar fi fost posibil să aflu aşa ceva. Trebuia să se fi întâmplat atunci orice, poate în altă ţară. Un eveniment care se credea uitat, care părea demult trecut, dar a cărui influenţă se întindea încă până în prezent. O ură ascunsă, o ceartă de care nu ştia nimeni, o întâmplare care, Dumnezeu ştie,

unde şi când se petrecuse. Dacă s-ar şti măcar unde să se caute.

— Probabil că face parte dintre lucrurile de care nimeni nu-şi mai aduce aminte… De care să-şi mai aducă aminte cineva astăzi, şi-a exprimat părerea Poirot. Prietenii lor de aici, din Anglia, n-aveau nici măcar o bănuială.

— Prietenii lor din Anglia, cei mai mulţi, proveneau din perioada de după pensionarea sa, chiar dacă, din când în când, erau vizitaţi de vechi prieteni. Dar nu s-au aflat multe despre evenimentele care s-au petrecut în trecut. Oamenii uită.

— Da, a răspuns Poirot gânditor. Oamenii uită.

— Ei nu sunt ca elefanţii, a intervenit superintendentul-şef Garroway, cu un surâs. Elefanţii, se spune, nu uită niciodată.

— E curios că spuneţi asta! A exclamat Poirot.

Superintendentul-şef Garroway l-a privit cam surprins pe Poirot. El părea că aşteaptă o explicaţie. Şi Spence i-a aruncat o scurtă privire vechiului său prieten.

— Poate că s-a întâmplat în India, a propus el. În definitiv, chiar de acolo vin elefanţii, nu-i aşa? Sau din Africa. Dar cine v-a pomenit de elefanţi?

— O prietenă de-a mea, cu totul întâmplător, a explicat Poirot. Cineva care vă este cunoscut, a adăugat el către superintendentul Spence. Doamna Oliver.

— Oh, doamna Ariadne Oliver. Şi în continuare?

— Ce în continuare?

— Ea ştie ceva? A întrebat Spence.

— Încă nu, cred, până acum, a opinat Poirot, dar poate în curând. Apoi a mai spus meditativ: Ea este tipul potrivit pentru asta. Umblă mult, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Desigur, a fost de acord Spence. Are vreo idee?

— Vorbiţi de doamna Ariadne Oliver, scriitoarea? A intervenit Garroway.

— Exact, a spus Spence.

— Înţelege ea ceva despre crimă? Ştiu că scrie romane poliţiste. Dar nu m-am lămurit, niciodată, de unde îşi ia ideile şi faptele.

— Ideile, a zis Poirot, izvorăsc din fantezia ei. Faptele… Ei, asta este mai dificil.

Tăcu o clipă.

— La ce vă gândiţi, Poirot, la ceva anume?

— Da, odată i-am stricat o povestire, în orice caz, aşa susţine ea. Într-o anumită chestiune, tocmai ajunsese la o idee trăsnită, ceva ce avea de-a face cu o jachetă de lână cu mâneci lungi. Am întrerupt-o cu un telefon şi de aceea şi-a pierdut şirul povestirii. Din această pricină şi astăzi îmi face reproşuri.

— Dumnezeule, a spus Spence. Sună aproape ca povestea pătrunjelului, care, într-o zi dogoritoare, a căzut în unt. Sau despre Sherlock Holmes şi câinele ce nu făceau nimic noaptea.

— Avea un câine? A întrebat Poirot.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Am întrebat, dacă aveau un câine. Soţii Ravenscroft. Au luat cu ei un câine în plimbarea cu pricina?

— Da, aveau un câine, a spus Garroway. Din câte ştiu, de cele mai multe ori, îl luau cu ei.

— Dacă asta ar fi fost o povestire scrisă de doamna Oliver, a intervenit Spence, câinele ar fi trebuit să fie găsit urlând lângă cele două cadavre. Dar n-a fost cazul.

Garroway a clătinat din cap.

— Unde o fi câinele acum? A reflectat Poirot.

— Probabil îngropat în vreo grădină, a răspuns Garroway. Sunt paisprezece ani de atunci.

— Deci nu putem să mergem acolo şi să-l observăm, a zis Poirot, şi a adăugat îngândurat: Tare păcat. Adică este uimitor ce pot scoate la iveală câinii. Oare cine era în casă? Vreau să spun în ziua în care s-a comis crima.

— În orice caz, v-am adus o listă, a spus Garroway. Era doamna Whittaker, o menajeră între două vârste. Era ziua

ei liberă, aşa că n-am putut afla de la ea mare lucru. O fostă guvernantă a copiilor Ravenscroft venise în vizită. Doamna Whittaker era foarte tare de urechi şi mioapă. Ea n-a putut să ne relateze absolut nimic interesant, doar că lady Ravenscroft fusese o perioadă, nu cu mult înainte, într-o clinică, din cauza unei probleme cu nervii. Apoi, mai exista un grădinar!

— Acesta ar fi putut fi deci un străin. Cineva din afară, un necunoscut din trecut. La asta vă gândiţi, superintendent-şef Garroway?

— Doar aşa, în principiu.

Poirot a tăcut. El se gândea la un caz în care investigase cinci oameni şi trecutul lor. A fost ca în catrenul pentru copii despre cei „cinci purceluşi”. O poveste interesantă şi care, în final, îi dăduse satisfacţii căci el aflase adevărul.

Capitolul VI

Când doamna Oliver s-a întors în dimineaţa următoare de la cumpărături, domnişoara Livingstone o aştepta.

— A sunat de două ori, doamnă Oliver.

— Da?

— Primul telefon a fost de la „Crichton and Smith”. Ei vroiau să ştie dacă alegeţi brocartul verde-gălbui sau pe cel de un albastru pal.

— Încă nu m-am hotărât, a răspuns doamna Oliver. Aduceţi-mi aminte de asta mâine dis-de-dimineaţă. Aş dori mult să văd materialul şi la lumina naturală.

— Şi celălalt a fost de la un străin, un domn Hercule Poirot, cred.

— Aha! A strigat doamna Oliver. Ce a vrut?

— A întrebat dacă aţi putea să-i daţi un telefon. Ar dori să vă întâlnească astăzi după-masă.

— Cu totul imposibil. Îl sunaţi dumneavoastră, da? Trebuie să plec iar imediat. A lăsat un număr de telefon?

— Are acest număr.

— Bine. Spuneţi că-mi pare rău că nu pot veni, dar urmăresc un elefant.

— Cum aţi spus?
— Spuneţi-i că sunt pe urma unui elefant.
— Aha!
Domnişoara Livingstone îşi cercetă patroana pentru a constata dacă senzaţia ei era corectă, că doamna Ariadne Oliver, uneori, deşi o scriitoare plină de succes, nu era în toate minţile.
— N-am vânat încă, niciodată, elefanţi, explică acum doamna Oliver. Este foarte interesant.
Se duse în camera de zi şi deschise prima dintre agendele aşezate teanc pe sofa, cele mai multe arătând cam uzate. Le răsfoise toată seara şi umpluse o pagină cu adrese.
Fără îndoială că de undeva trebuia să se înceapă, spuse ea. Cred că ar trebui să încep cu Julia, dacă acum nu mai bate atât de tare câmpii. Totdeauna a avut multe idei ciudate şi, în definitiv, ea cunoaşte regiunea, pentru că a locuit în apropiere. Da, s-o vizităm pe Julia.
— Aici sunt patru scrisori de semnat, şi-a făcut simţită prezenţa domnişoara Livingstone.
— Acum nu pot să mă ocup de asta, s-a apărat doamna Oliver. Nu mai am timp nici măcar o secundă. Trebuie să plec la Hampton Court. Este o călătorie lungă.
Onorabilei Julia Carstairs nu-i venea uşor să se urnească din fotoliul ei, cum se întâmplă tocmai oamenilor trecuţi de şaptezeci de ani, când vor să se ridice după o perioadă de repaus mai lungă, poate chiar după un pui de somn. A făcut câţiva paşi şi a clipit de câteva ori, pentru a putea să vadă mai bine pe cine anunţase fidelul ei fac-totum, cu care locuia împreună, într-un apartament, la „Căminul pentru privilegiaţi”. Deoarece era cam tare de urechi, nu înţelesese exact numele. Doamna Gulliver? Nu-şi aducea aminte de nici o doamnă Gulliver. A făcut câţiva paşi, clătinându-se pe picioare, şi-şi miji ochii.
— Nu sper să-ţi aduci aminte de mine. Au trecut atâţia ani de când ne-am văzut ultima oară.

Ca mulţi oameni în vârstă, doamna Carstairs ţinea mai bine minte vocile decât feţele.

— Nu, ia te uită! A strigat ea, asta este… Bunule Dumnezeu, asta este Ariadne! Draga mea, ce plăcere să te văd.

Cele două doamne s-au îmbrăţişat cu căldură.

— Am ajuns întâmplător în această parte a lumii, a declarat doamna Oliver. Trebuia să fac o vizită cuiva care nu locuieşte foarte departe. Şi apoi mi-a trecut prin minte că ieri, când am răsfoit în agenda mea de adrese, descoperisem că asta este foarte aproape de tine. Foarte drăguţ, aici la tine, a adăugat ea şi a privit în jur.

— Nu e rău, a fost de acord doamna Carstairs. Ce-i drept, nu chiar aşa cum ar trebui, dar are, totuşi, multe avantaje. Pot fi aduse mobila şi lucrurile personale şi există un restaurant. Dar poţi să-ţi găteşti şi singură. Ah, da, într-adevăr, aici este tare drăguţ. Parcul este minunat şi îngrijit. Dar ia loc totuşi, Ariadne, te rog, ia loc! Arăţi foarte bine. Am citit în ziare că, deunăzi, ai fost la un banchet literar. Ce curios să citeşti ceva în ziar despre cineva şi să întâlneşti persoana respectivă aproape în aceeaşi zi. Ciudat, într-adevăr.

— Da, a spus doamna Oliver şi s-a aşezat, aşa se întâmplă câteodată, nu-i aşa?

— Locuieşti tot la Londra?

Doamna Oliver a răspuns afirmativ. Au discutat despre tot ce era posibil. Deodată, doamna Oliver se gândi vag la ora ei de dans, când a învăţat prima figură de Lancers': înainte şi înapoi, întinde mâinile, te învârţi de două ori, mai repede, şi aşa mai departe. A întrebat-o pe doamna Carstairs de fiica ei şi de cei doi nepoţi şi de cealaltă fiică. Ce făcea ea acum. Evident că trăia în Noua Zeelandă. Doamna Carstairs nu ştia exact ce profesie avea, ceva în legătură cu cercetarea socială. Ea a apăsat pe soneria aflată lângă rezemătoarea fotoliului şi i-a cerut Emmei să aducă ceai.

Doamna Oliver a rugat-o să nu se deranjeze. Dar Julia Carstairs a spus: Fireşte că Ariadne trebuie să bea ceai.

Cele două doamne s-au aşezat şi mai comod în fotolii. A doua şi a treia figură de Lancers': vechi prieteni, copii ai prietenilor, prieteni dispăruţi.

— Trebuie să fie mulţi ani de când nu ne-am mai văzut, a reflectat doamna Carstairs.

— Cred că de la nunta din Llewellyn, a fost de părere doamna Oliver.

— Da, s-ar putea. Cât de îngrozitor arăta Moira ca domnişoară de onoare. Acele rochii oribile de culoarea caisei, care nu le avantaja.

— Ştiu. Nu le stătea deloc bine.

— Socotesc că astăzi nunţile nu mai sunt atât de drăguţe ca pe vremea noastră. Unele poartă rochii atât de bizare. De curând, una din prietenele mele a fost la o nuntă şi a povestit că mirele era îmbrăcat în satin alb tighelit, cu volănaşe la gât. Din dantelă Valenciennes, într-adevăr, foarte curios. Şi fata purta un costum bărbătesc extrem de ciudat. De asemenea alb, imprimat de sus până jos cu frunze de trifoi. Draga mea Ariadne, poţi să-ţi imaginezi aşa ceva? Chiar aşa! Şi pe lângă aceasta, în biserică! Dacă eu aş fi fost preotul, aş fi refuzat să-i cunun.

A fost adus ceaiul.

— M-am întâlnit, recent, cu fina mea, Celia Ravenscroft. Îţi mai aduci aminte de familia Ravenscroft? Fireşte că au trecut deja ani de atunci.

— Familia Ravenscroft? Stai o clipă! Doar a fost această tragedie sinistră! După câte se spune, o dublă sinucidere, nu-i aşa? În aproapiere de casa lor, la Overcliffe.

— Ce memorie impresionantă ai Julia, a admirat-o doamna Oliver.

— Şi am avut-o. Chiar dacă, câteodată, am dificultăţi cu numele. Da, a fost tragic.

— Tragic, într-adevăr.

— Unul din verii mei, Roddy Foster, ştii, i-a cunoscut foarte bine în India. Generalul Ravenscroft a făcut o carieră strălucită. Fireşte că era un pic surd, când a fost pensionat. Uneori nu auzea bine ce i se spunea.

— Poţi să-ţi mai aduci aminte bine de ei?

— Cum să nu! Doar au locuit cinci sau şase ani la Overcliffe.

— Am uitat prenumele ei, a mărturisit domnişoara Oliver.

— Margaret, cred. Dar toţi o numeau Molly. Margaret, da. Pe atunci multe fete se numeau aşa, nu? Ea purta o perucă, îţi aminteşti?

— Nu mai sunt atât de sigură, dar cred că da.

— A vrut să mă convingă şi pe mine să fac asta. Era de părere că ar fi atât de practic în călătorii. Ea avea diferite peruci. Una pentru seară şi una pentru călătorie şi una… De fapt este curios, nu găseşti? Totuşi, ar fi putut purta o pălărie.

— N-am cunoscut-o atât de bine ca tine şi atunci când s-a întâmplat nenorocirea eram într-o călătorie în S. UA. De fapt, din această cauză n-am aflat niciodată mai multe amănunte.

— Ei, totul a fost foarte enigmatic, a spus Julia Carstairs. Nimeni nu ştia nimic. S-au răspândit atât de multe istorii.

— Ce s-a constatat la ancheta poliţiei… Presupun că s-a făcut o anchetă?

— Dar bineînţeles! Poliţia a trebuit să investigheze. Era unul dintre acele cazuri neclare, ştii? Nu puteau să spună sigur ce s-a întâmplat. Pare posibil că generalul Ravenscroft îşi împuşcase soţia şi apoi s-a împuşcat şi el, dar, evident, era la fel de verosimil că lady Ravenscroft şi-a ucis, mai întâi, soţul şi apoi s-a sinucis. Cea mai plauzibilă explicaţie era că ei săvârşiseră sinuciderea împreună, dar nu s-a stabilit cum s-a ajuns la asta.

— Posibilitatea unei crime era exclusă?

— Da! S-a spus foarte categoric că nimic nu indica ceva putred în această afacere. Nu a existat nici o urmă de

picior, sau vreun alt semn că cineva fusese în apropiere. Ei s-au plimbat, după ce au luat ceaiul, cum o făceau adesea. Nu s-au întors la ora mesei şi servitorul sau grădinarul a plecat să-i caute şi i-a găsit pe amândoi morţi. Revolverul se afla între cadavre.

— Revolverul era al lui, nu-i aşa?

— Da. El avea două revolvere. Aceşti militari de carieră fac asta adesea. Aşa se simt mai siguri, în zilele noastre, doar se întâmplă atâtea. Un al doilea revolver se afla încă în casă într-un sertar. El trebuia să fi luat intenţionat arma cu el. Nu pot să-mi imaginez că ea ar fi luat un revolver la plimbare.

— Nu. Nu, desigur că ea n-ar fi putut face asta.

— După cât se pare n-a existat nici un fel de dovadă că ei erau nefericiţi, sau că s-ar fi certat, sau vreun alt motiv pentru care ar fi trebuit să se sinucidă. Bineînţeles că nu se ştie niciodată ce lucruri triste există în viaţa semenilor.

— Da, a aprobat doamna Oliver. Asta nu se ştie niciodată, Julia. Tu ai vreo bănuială?

— Ei, oricine intră aşa la idei, dragă Ariadne. Ştii, poate el era bolnav. Poate că i s-a spus că ar urma să moară de cancer. Dar nu era aşa, conform diagnosticului medical. El era complet sănătos. După câte ştiu, a avut o dată… Cum se numeşte… Un infarct miocardic. În latineşte sună precum coroană, dar este un atac cardiac. În orice caz, el a avut aşa ceva, dar a fost îngrijit. Ea era cam nervoasă, a şi fost totdeauna neurastenică.

— Da, îmi amintesc asta, a spus doamna Oliver. Fireşte că n-am cunoscut-o foarte bine, dar… Atunci purta o perucă? A întrebat ea brusc.

— Deci ştii, nu pot să-mi amintesc asta exact. Ea purta mereu perucă. Vreau să spun, una din ele.

— Eu cred, a zis doamna Oliver… Oricum am senzaţia că e puţin probabil ca cineva să poarte perucă când vrea să se împuşte, sau să-şi împuşte soţul, nu eşti de aceeaşi părere?

Cele două doamne discutau cu însufleţire această chestiune.

— Acum tu ce crezi de fapt, Julia? A întrebat apoi doamna Oliver.

— Ei, cum s-a zis, dragă Ariadne, oricine intră la idei. S-au spus fel de fel de lucruri, doar aşa se întâmplă întotdeauna.

— Despre el sau despre ea?

— S-a spus că a fost la mijloc o femeie tânără, ştii. Care ar fi lucrat ca secretară. El şi-a scris în India memoriile – un contract cu o editură, cred – şi i-a dictat neîncetat. Unii au susţinut – ah, ştii doar ce se vorbeşte câteodată – că el poate… A avut ceva de gând cu domnişoara. Ea nu mai era deloc tânără. Peste treizeci de ani şi nu arăta foarte bine. Nu a fost nici un scandal, dar nu se ştie niciodată. Unii cred că el şi-ar fi împuşcat soţia pentru că vroia să se căsătorească cu domnişoara. Dar eu n-am crezut asta niciodată.

— Dar ce-ai crezut tu?

— În fine, fireşte că m-am gândit şi la ea.

— Crezi că era vorba şi de un bărbat?

— În India ar fi fost odată ceva. Ea şi-ar fi făcut de lucru cu un bărbat tânăr, mult mai tânăr decât ea. Şi soţului nu i-a plăcut asta, a fost un mic scandal. Am uitat unde a avut loc. Oricum, s-a întâmplat demult şi nu cred că a ieşit ceva din asta.

— Nu crezi că s-a bârfit aici în ţinut? Nici o legătură deosebită cu cineva din vecinătate? N-a existat o dovadă despre certuri între ei?

— Nu. Bineînţeles că atunci am şi citit totul despre caz. S-a vorbit despre aceasta, pentru că se bănuia că, la mijloc, s-ar putea afla o tragică poveste de dragoste.

— Dar nu se potrivea, nu crezi? Totuşi ei aveau copii. Celia, fina mea.

— Da, fireşte, şi un fiu. El era încă foarte mic şi undeva la şcoală. Fetiţa avea abia doisprezece – nu, mai mult. Ea era la o familie în Elveţia.

— N-a existat vreo… Vreo boală mintală în familie?

— Ah, te gândeşti la băiat; da, asta ar fi posibil. Se aud lucrurile cele mai ciudate cu putinţă. Doar a existat tânărul care şi-a împuşcat tatăl, cred, undeva lângă Newcastle. Asta a fost cu mulţi ani înainte. Ştii doar. El era tare deprimat şi se spune că, mai întâi, a vrut să se spânzure, când era la universitate şi apoi s-a dus acasă şi şi-a împuşcat tatăl. Nimeni n-a ştiut sigur de ce. Oricum, în familia Ravenscroft nu era vorba de aşa ceva. Nu, aici sunt foarte sigură. N-am încotro, mă gândesc…

— Da, Julia?

— N-am încotro, mă gândesc mereu, ar trebui să fie un bărbat la mijloc.

— Vrei să spui că ea…

— Ei… În fine, ar fi posibil, ştii. De pildă, din cauza perucilor.

— Nu-mi dau seama deloc ce legătură are asta cu perucile.

— Ei, ea vroia să fie mai drăguţă.

— Cred că avea treizeci şi cinci de ani?

— Mai mult, mai mult! Treizeci şi şase, cred. Ea mi-a arătat odată perucile, cu una era într-adevăr foarte atrăgătoare. Şi folosea, de asemenea, mult fard. Toate astea au început abia după ce au venit încoace. Era o femeie atrăgătoare.

— Eşti de părere că ar fi putut cunoaşte pe cineva, un bărbat?

— Am bănuit asta tot timpul, a spus doamna Carstairs. Vezi tu, dacă un bărbat are ceva cu o fată, oamenii observă aceasta, de obicei, pentru că bărbaţii nu pot să ascundă aşa ceva prea bine. Dar o femeie… Îmi închipui că ea a avut pe cineva şi nimeni n-a aflat de asta.

— Chiar crezi asta, Julia?

— Nu, de fapt nu, a recunoscut Julia. Deoarece cred că, cel mai adesea, oamenii descoperă asta, nu-i aşa? Personalul o ştie, grădinarul sau şoferul. Sau un vecin. Şi dacă o ştiu,

vorbesc. Cu toate acestea, ar fi putut exista ceva şi Ravenscroft a descoperit…

— Vrei să spui deci, crimă din gelozie?

— Da, aşa cred.

— Deci tu consideri mai verosimil că el a împuşcat-o şi apoi s-a împuşcat, decât că ea l-a ucis şi apoi s-a sinucis?

— Da. Căci dacă ea ar fi vrut să scape de el, puţin probabil să fi plecat cu el la plimbare. Ar fi trebuit să ia revolverul cu ea în poşetă şi pentru aceasta ar fi avut nevoie chiar de o poşetă foarte mare. Trebuie să se aibă în vedere şi latura practică a lucrurilor.

— Da, a spus doamna Oliver, aşa ar trebui. Foarte interesant.

— Pentru tine mai ales, în mod sigur, draga mea, pentru că scrii romane poliţiste. De fapt, cred că tu ai idei mai bune. Tu ar trebui să ştii, mai degrabă, ce s-ar fi putut întâmpla.

— Nu, a protestat doamna Oliver, căci crimele în romanele mele sunt născocite. În povestirile mele, totul se petrece aşa cum îmi imaginez şi vreau eu. Ele nu se referă la lucruri care s-au întâmplat în realitate. Aşa că eu sunt, de fapt, cel mai puţin indicată să-mi spun părerea. Aş dori mult să ştiu ce crezi tu. Tu te pricepi la oameni, Julia, şi i-ai cunoscut pe soţii Ravenscroft. Ea poate că ţi-a povestit cândva ceva… Sau el.

— Da, da! Stai o clipă! Dacă spui asta aşa, sigur că-mi aduc aminte de ceva!

Doamna Carstairs s-a lăsat în fotoliu, a închis ochii şi s-a cufundat în meditaţie. Doamna Oliver a rămas pe loc liniştită şi arăta ca cineva care aşteaptă ca apa pentru cafea să înceapă să fiarbă.

— Într-adevăr, mi-a spus odată ceva şi nu ştiu, de fapt, ce a vrut să zică cu asta, a început doamna Carstairs. Să înceapă o nouă viaţă, cam aşa ceva – în legătură cu Sf. Teresa. Teresa din Avila.

Doamna Oliver arăta uşor speriată.

— Dar cum a venit vorba de Sf. Teresa?

— De fapt nu mai ştiu exact. Ea trebuie să-i fi citit povestea vieţii. În orice caz, se gândea cât de minunat ar fi dacă femeilor li s-ar oferi un fel de a doua şansă. Nu este exact expresia pe care a folosit-o, dar era ceva asemănător. Tu ştii doar, când împlinesc patruzeci sau cincizeci de ani şi vor s-o ia, din nou, de la capăt. Teresa din Avila a făcut asta. Până atunci nu se distinsese prin nimic deosebit. Era doar o călugăriţă. Apoi, brusc, a plecat şi a reformat toate mănăstirile şi a devenit o mare sfântă.

— Dar nu mi se pare să fie chiar acelaşi lucru.

— Bineînţeles că nu, a fost de acord doamna Carstairs. Dar femeile spun, uneori, cele mai mari prostii, când mai înaintează în vârstă şi au o aventură amoroasă. Că niciodată nu este prea târziu, etc.

Capitolul VII

Doamna Oliver privea cu îndoială cele trei trepte şi uşa de la intrare în casa mică cu înfăţişare dărăpănată. Sub ferestre creşteau câteva plante din bulbi, mai ales lalele.

Ea a deschis mica ei agendă, s-a convins că se afla la adresa corectă şi a ciocănit prudentă cu ciocănelul de la uşă, după ce apăsase pe un buton de sonerie, dar înăuntru nu se mişcase nimic. Când totul a rămas, în continuare liniştit, a bătut din nou. Acum auzea zgomote, paşi târşiţi, respiraţie astmatică şi cineva se străduia să deschidă uşa. Împreună cu aceste zgomote, răzbea prin fanta pentru scrisori un mormăit nedesluşit.

— Totuşi este îngrozitor. Iar s-a blocat.

În cele din urmă, străduinţele au fost încununate de succes. Uşa s-a deschis gemând şi scârţâind. O femeie foarte bătrână, cu faţa zbârcită, cu umeri plecaţi şi încovoiată de artrită, se uita la vizitatoare. Expresia ei nu era deosebit de prietenoasă. Nu dădea nici un semn de teamă, doar indignare, din cauză că cineva îşi permisese să bată la uşa locuinţei unei adevărate englezoaice. Ea putea să aibă şaptezeci sau optzeci de ani, dar era încă o curajoasă şi susţinută apărătoare a tihnei din citadela ei.

— Nu ştiu ce vreţi dumneavoastră şi… Ea s-a oprit. Preabunule Dumnezeu! A exclamat ea, este domnişoara Ariadne. Nu, ia te uită! Este domnişoara Ariadne!

— Consider că e grozav că mă recunoşti. Ce faceţi doamnă Matcham?

— Domnişoara Ariadne! De neînchipuit!

Doamna Oliver s-a gândit că a trecut mult timp de când cineva n-a mai numit-o domnişoara Ariadne, dar vocea alterată de bătrâneţe îi era încă familiară.

— Intraţi, draga mea, a spus bătrâna, mai întâi, intraţi. Arătaţi bine, foarte bine. De câţi ani nu ne-am văzut? Cel puţin cincisprezece.

De fapt, erau mai mulţi ani, dar a lăsat-o încurcată. A intrat. Doamna Matcham i-a strâns mâna tremurând. Ea a închis cu greu uşa şi a condus-o târşâind şi şontâcăind într-o cameră mică, care, evident, era destinată pentru primirea de vizite, în caz că doamna Matcham accepta. O mulţime de fotografii de nou-născuţi şi adulţi stăteau sau erau atârnate în jur. Unele imagini în drăguţe rame de piele, care, cu timpul, se zbârciseră, dar încă nu crăpaseră complet. O fotografie într-o ramă de argint patinat arăta o tânără femeie în rochie de bal şi cu pene pe cap. O sofa şi două scaune se aflau acolo. Doamna Oliver s-a aşezat pe un scaun. Doamna Matcham a luat loc pe sofa şi şi-a îndesat anevoie o pernă la spate.

— Draga mea, nici nu-mi vine să cred că vă văd aici în faţa mea. Încă mai scrieţi nostimele dumneavoastră istorioare?

— Da, a confirmat ea, chiar dacă se cam îndoia că romanele poliţiste şi povestirile cu crime şi despre comportamentul infracţional puteau fi caracterizate ca „nostime istorioare”. „Dar asta, se gândi doamna Oliver, devenise, deja, cu timpul, o obişnuinţă pentru doamna Matcham”.

— Acum sunt complet singură, a continuat doamna Matcham. Vă mai aduceţi aminte de sora mea, Gracie? A

murit toamna trecută. De cancer. Ei au mai operat-o, dar era prea târziu.

— Ah, draga mea, îmi pare rău.

În următoarele zece minute, discuţia s-a învârtit în jurul dispariţiei ultimelor rude ale bătrânei, care s-au stins una după alta.

— Şi dumneavoastră vă merge bine? Sunteţi sănătoasă? Aveţi vreun soţ? Ah, îmi aduc aminte, a murit cu mulţi ani în urmă, nu-i aşa? Şi acum ce vă aduce la mine, la Little Saltern Minor?

— Eram întâmplător pe aici, i-a explicat doamna Oliver, şi când am găsit adresa dumneavoastră în mica mea agendă, m-am gândit că aş putea arunca o privire şi să întreb ce mai faceţi?

— Ah! Şi să sporăvăim puţin despre timpurile de odinioară? Întotdeauna este plăcut când poţi discuta despre asta, nu-i aşa?

— Foarte just, a zis doamna Oliver, înviorată că se spusese cuvântul-cheie. Ce de fotografii aveţi!

— Cum să nu le mai am! Ştiţi, când am fost la cămin – avea un nume trăsnit. „Casa Apus de Soare, Fericire pentru Bătrâni”, sau ceva asemănător – deci mai mult de un an am trăit acolo, până n-am mai rezistat! Era un anturaj dezgustător. Nu puteau fi aduse nici măcar lucrurile personale. Totul trebuia să aparţină căminului. Nu susţin neapărat că nu era plăcut, dar ştiţi, ţin să am în preajmă propriile mele lucruri. Fotografiile mele şi mobila mea. Într-o zi, a venit o doamnă fermecătoare din comitetul de conducere şi a spus că ar exista cămine în care ţi-ai putea aduce tot ce ai. În plus o asistentă, teribil de drăguţă, care se interesează, în fiecare zi, dacă totul este în ordine. Da, aici mă simt, într-adevăr, bine. Am toate lucrurile mele.

— Provin din toate colţurile lumii, a spus doamna Oliver şi a privit în jur.

— Da, masa de colo – aceea din alamă – este de la căpitanul Wilson, mi-a trimis-o din Singapore. Drăguţă, nu?

Aici, asta de pe scrumieră este ceva ciudat. Egipteană, da. Un scarabeu, sau cum se numeşte. Sună ca un fel de scabie, nu? Dar nu este… Nu, este un fel de gândac din piatră. După câte se spune. Un lapsus… Lupis lazuli sau ceva asemănător.

— Lapis lazuli, a corectat-o doamna Oliver.

— Aşa este. Tare drăguţ, nu? Acesta era băiatul meu, arheologul, care face săpături. El mi l-a trimis.

— Tot trecutul dumneavoastră minunat.

— Ah, da. Toţi băieţii şi toate fetele mele. Pe mulţi i-am primit ca nou-născuţi, pe unii îi aveam din prima lună şi apoi cei care erau mai mari. Multe fotografii sunt din India şi din perioada când mă aflam în Siam. Da, da. Aceea de acolo este domnişoara Moia, în rochia de seară, la primul ei bal. Era o fată drăguţă. Divorţată de două ori. Da. Întâi dificultăţi cu lordul, primul soţ, apoi s-a căsătorit cu un cântăreţ pop şi, firește, că n-a putut să meargă bine. Apoi a luat un american din California. Ei aveau un iaht şi au călătorit mult. A murit acum doi sau trei ani şi avea abia şaizeci şi doi de ani. Jalnic să mori atât de tânăr.

— Şi dumneavoastră aţi cutreierat grozav lumea, nu-i aşa? India, Hong Kong, apoi Egipt şi America de Sud.

— O, da, am cutreierat mult.

— Îmi aduc aminte, a spus doamna Oliver, când am călătorit în India, că eraţi acolo cu familia unui ofiţer, nu-i aşa? La nu ştiu care general. Nu se numea… Un moment, nu-mi vine în minte numele… Nu se numea Ravenscroft?

— Nu, nu, faceţi o confuzie. Vreţi să spuneţi familia Barnaby. La ei eram. Veniseră în vizită la ei. Nu-i aşa? Au făcut o călătorie şi i-au vizitat. Dânsa era o veche prietenă a familiei Barnaby. El era judecător.

— Da, firește, a răspuns doamna Oliver. Totul este puţin cam complicat. Numele se încurcă atât de uşor.

— Aveau doi copii drăguţi, a continuat doamna Matcham. Bineînţeles că ei urmau şcoala în Anglia. Băiatul s-a dus la Harrow şi fata la Roedaen, cred că aşa se numea, şi eu am

mers la o altă familie. Mda, astăzi totul este altfel. Nici nu mai există atât de multe bone ca înainte. Chiar dacă bonele făceau, din când în când, şi necazuri. Cu ale noastre m-am înţeles chiar bine, când eram la familia Barnaby. Dar despre cine tocmai vorbeaţi? Familia Ravenscroft? Îmi aduc aminte de ea. Am uitat doar localitatea unde se aflau. Nu foarte departe de noi. Familiile se cunoşteau bine. Este mult de atunci, dar îmi aduc aminte precis. După ce copiii au început şcoala, eu am mai rămas la doamna Barnaby. Păstram în ordine îmbrăcămintea lor, le-o stopam şi aşa mai departe. Eram încă acolo când s-a întâmplat grozăvia. Acum nu mă refer la familia Barnaby, ci la familia Ravenscroft. Da, asta nu voi uita niciodată. Fireşte că n-am fost de faţă, dar, totuşi, a fost o tragedie groaznică, nu?

— Desigur că asta poate să influenţeze starea sufletească.

— S-a întâmplat când dumneavoastră plecaserăţi înapoi în Anglia, domnişoară Ariadne, o bună bucată de timp mai târziu, cred. Erau o pereche aşa de drăguţă, într-adevăr, foarte, foarte drăguţă şi a fost un asemenea şoc pentru ea.

— Pe moment, într-adevăr, nu pot să-mi aduc aminte, a spus doamna Oliver.

— Ştiu. Se uită atât de multe. În orice caz, nu eu. Dar se zice că ea fusese cam ciudată. Chiar, în copilărie, a luat odată un nou-născut din căruţ şi l-a aruncat în râu. Se numeşte gelozie.

— Vorbiţi de… Vă referiţi la lady Ravenscroft?

— Nu, fireşte că nu. Ah, dumneavoastră nu vă aduceţi aminte atât de bine ca mine. Era sora.

— Sora ei?

— Azi nu mai sunt sigură dacă era sora ei sau a lui. După câte se spune, a fost, mult timp, într-un sanatoriu de boli nervoase. De când avea unsprezece sau doisprezece ani. Apoi s-a spus că ar fi din nou în regulă şi a fost externată. S-a căsătorit cu un ofiţer. Şi apoi au existat dificultăţi. Şi, în foarte scurt timp, s-a auzit că a fost, din nou, internată într-un asemenea sanatoriu. Acolo se tratează bine, ştiţi.

Camere drăguţe şi aşa mai departe. Şi ei s-au dus mereu şi au vizitat-o, generalul sau soţia sa. Copiii au fost crescuţi de altcineva, exista o teamă, desigur. În orice caz, în final, s-a spus că ea ar fi din nou în regulă. S-a întors şi a trăit cu soţul ei şi apoi a murit. Inima. Ea era tare tulburată şi a venit la fratele ei – sau era sora ei – pentru a locui împreună, părea că se simte foarte bine acolo. Şi cât de mult îi plăceau copiii! Nu era băieţelul, cred, acela era la şcoală. Era fetiţa. O altă fetiţă, care venise, după-amiază, ca să se joace. Ah, nu pot să-mi mai aduc aminte cu de-amănuntul. A trecut aşa mult de atunci! Unii au pretins că nici n-ar fi fost ea. Ei credeau că bona ar fi făcut asta, dar bona iubea copiii şi era distrusă. Ea a vrut să plece cu fetiţa din casă. Era de părere că acolo nu se aflau în siguranţă. Dar, fireşte, că nu i-au dat crezare şi apoi s-a întâmplat asta şi, după câte ştiu, ei se gândeau că trebuie să fi fost bona – dar cum se numea ea. Pur şi simplu, numele nu-mi vine în minte. În orice caz, o încurcaseră!

— Şi ce s-a întâmplat cu sora, acum fie a generalului, fie a soţiei sale, lady Ravenscroft?

— Ei, a fost luată de un medic şi trimisă, în cele din urmă, înapoi în aceeaşi clinică de dinainte, dar a fost bine îngrijită. Erau bani suficienţi de la familia soţului. Poate că s-a făcut din nou bine. Nu m-am mai gândit la asta de ani de zile. Până aţi venit dumneavoastră şi m-aţi întrebat de generalul şi de lady Ravenscroft. Oare unde or fi ei acum? El ar trebui să fie de mult pensionat.

— Ei, a fost poate o poveste cu adevărat tristă, zise doamna Oliver. N-aţi citit despre asta în ziar?

— Ce anume?

— Că ei cumpăraseră o casă în Anglia şi…

— Ah, da, acum iar îmi aduc aminte! Ţin minte ce se putea citi despre aceasta. Şi mă gândeam: tu ştii, totuşi, numele Ravenscroft, dar de unde şi cum nu mai puteam să-mi amintesc. Ei s-au prăbuşit de pe o faleză, nu-i aşa?

— Da, cam aşa ceva.

— Dar auziţi, draga mea, este, într-adevăr, prea frumos că dumneavoastră vă aflaţi aici. Trebuie să beţi o ceaşcă de ceai cu mine.

— Mulţumesc, spuse doamna Oliver, zău, n-aş dori nici un fel de ceai.

— Fireşte că vreţi ceva. Dacă nu vă deranjează cu nimic, veniţi în bucătărie? Cea mai mare parte din timp mi-o petrec mai ales acolo. Este mai simplu. Dar pe vizitatori îi aduc mereu aici, pentru că ştiţi, sunt mândră de lucrurile mele. Mândră de lucrurile mele şi de toţi copiii mei.

— Oameni ca dumneavoastră trebuie să fi avut o viaţă minunată, cu atâţia copii pe care i-aţi crescut.

— Da, îmi amintesc când dumneavoastră eraţi o fetiţă, vă plăcea atât de mult să ascultaţi poveşti. Era una cu un tigru şi una despre maimuţe… Maimuţe într-un copac.

— Da. Îmi aduc aminte de ele. A trecut mult timp de atunci.

Gândurile îi zburau înapoi în copilărie, când avea şase sau şapte ani şi se plimba în ghete cu bumbi, prea strâmte, pe o stradă engleză şi asculta o poveste despre India sau Egipt, pe care o spunea o guvernantă prietenoasă. Guvernanta era doamna Matcham. Doamna Oliver privea în jur în cameră, în timp ce ieşea, urmând-o pe amfitrioană. Acolo se găseau chipuri de fete şi elevi, de copii şi adulţi, cei mai mulţi fotografiaţi în cele mai bune haine şi costume ale lor şi înrămate frumos, toate fotografiile ca semn că nu-şi uitaseră bona. „Cu siguranţă că şcolarii de odinioară s-au îngrijit şi de aceasta, se gândea doamna Oliver, că bona lor putea să trăiască întrucâtva bine şi să aibă bani suficienţi”. Deodată, a simţit dorinţa să plângă. Asta nu prea era în firea ei şi a reuşit să se stăpânească energic. A urmat-o pe doamna Matcham în bucătărie şi acolo a scos la iveală cadourile ei.

— Nu, tocmai aşa ceva, domnişoară Ariadne! O cutie de ceai Tophole-Thathams. Acesta, întotdeauna, mi-a plăcut cel mai mult. Aţi ţinut minte! În zilele noastre, abia dacă mai

pot să fac rost de acest ceai. Şi fursecurile mele preferate! Ce-mi sunteţi! Dar cum vă numeau ei – cei doi băieţei care veneau mereu să se joace? Unul vă numea lady Elefant şi celălalt lady Lebăda. Ei vi se urcau în spate şi mergeaţi de-a buşelea şi făceaţi, ca şi cum aţi fi avut o trompă!

— Bonă, cam greu să uitaţi ceva, nu-i aşa? Spuse doamna Oliver.

— Ah, a zis doamna Matcham. Elefanţii nu uită niciodată. Asta este o zicală veche.

Capitolul VIII

Doamna Oliver a intrat în farmacia „Williams & Barnet”, bine dotată, unde se vindeau şi diferite cosmetice. A zăbovit cu privirea pe o măsuţă cu ustensile de pedichiură, s-a oprit lângă un munte de bureţi de cauciuc, a mers nesigură în direcţia ghişeului „Reţete” şi apoi a ajuns la produsele cosmetice decorate elegant, cum le-au realizat Elizabeth Arden, Helena Rubinstein, Max Factor şi alţi binefăcători ai părţii feminine.

În cele din urmă, s-a oprit la o domnişoară cam durdulie, a întrebat de o anumită marcă de ruj şi a scos un strigăt de uimire.

— Văd eu bine, Marlene… Totuşi sunteţi Marlene, nu-i aşa?

— Ia te uită! Doamna Oliver. Mă bucur să vă văd. Ce drăguţ! Fetele vor fi entuziasmate dacă le spun că aţi fost aici şi aţi făcut cumpărături.

— Dar nici nu este nevoie să le povestiţi!

— Oh, cu siguranţă că ele vor vrea să aibă un autograf.

— Mi-ar place mai mult, dacă ele n-ar vrea nici un autograf, a declarat doamna Oliver. Şi ce mai faceţi, Marlene?

— Foarte bine.

— Nu ştiam sigur dacă mai lucraţi aici.

— Ah, consider că aici este tot aşa de bine ca-n altă parte, toţi sunt amabili. Anul trecut am obţinut o majorare de salariu şi eu singură răspund de raionul de cosmetice.

— Ce face mama dumneavoastră? Îi merge bine?

— Mulţumesc. Se va bucura când va afla că v-am întâlnit.

— Locuieşte tot în aceeaşi casă la parter pe… pe strada din dosul spitalului?

— Cum să nu, locuim tot acolo. Tatei nu i-a mers prea bine. A fost un timp în spital, dar mama se ţine nemaipomenit. Rămâneţi mai multă vreme aici?

— De fapt nu, zise doamna Oliver. Sunt în trecere. Am vizitat o veche prietenă şi m-am gândit… S-a uitat la ceasul ei de mână. Mama dumneavoastră este acum acasă, Marlene? Aş putea s-o văd în fugă. Să schimb câteva cuvinte cu ea, înainte de a pleca?

— Ah, duceţi-vă, a strigat Marlene. Ea se va bucura enorm. Din păcate, eu nu pot să plec, asta nu s-ar trece cu vederea. N-am voie să dispar nici măcar o oră, înţelegeţi.

— Ei, atunci, fără îndoială, altă dată, a spus doamna Oliver. Dar nu-mi mai aduc aminte exact… Era numărul 17 sau casa are un nume?

— Se numeşte Laurel Cottage.

— Ah, da, fireşte. Ce prostie din partea mea. Mi-a părut tare bine să vă văd.

S-a grăbit să iasă, având în buzunar un ruj, care nu era necesar. A condus automobilul de-a lungul străzii principale din Chipping Bartram şi a cotit-o, după un garaj şi după clădirea spitalului, într-o stradă cam îngustă, mărginită de-o parte şi de alta de căsuţe plăcute. A oprit maşina în faţa casei „Laurel” şi s-a dus către uşa de la intrare. A deschis o femeie slabă, energică în gesturi, încărunţită şi în jur de cincizeci de ani. A recunoscut-o imediat pe doamna Oliver.

— Dumneavoastră sunteţi cu adevărat, doamna Oliver? Ia te uită! Zău, de ani de zile nu v-am văzut.

— Da, a trecut mult timp.

— Intraţi, intraţi. Pot să vă fac o ceaşcă grozavă de ceai?

— Nu, mulţumesc mult, am băut deja ceai la o prietenă şi, curând, trebuie să mă întorc la Londra. Cum s-a făcut că am intrat, nu ştiu de ce, într-o farmacie, şi acolo am întâlnit-o pe Marlene.

— Da, ea are acolo o slujbă foarte bună. Este apreciată. Are atâta spirit întreprinzător.

— Asta este frumos. Şi ce mai faceţi, doamnă Buckle? Arătaţi foarte bine. Cu puţin mai în vârstă decât ultima dată.

— Oh, n-aş putea spune asta. Părul mi s-a albit şi am şi slăbit.

— Se pare că astăzi este o zi în care întâlnesc doar vechi prieteni, a explicat doamna Oliver, în timp ce intrau în casă şi doamna Buckle a condus-o într-o mică cameră de zi, cam ticsită. Nu ştiu dacă vă mai amintiţi de doamna Carstairs… Julia Carstairs.

— Dar fireşte că da! Trebuie să fie destul de în vârstă.

— Aşa şi este. Noi am sporovăit despre vremurile de altădată, ştiţi. Am ajuns să vorbim despre tragedia de atunci. Eu eram tocmai în America, de aceea nu ştiam multe. Oamenii se numeau Ravenscroft.

— Da, îmi aduc bine aminte de asta.

— Aţi lucrat cândva, odată, la ei, nu-i aşa doamnă Buckle?

— Da, trei dimineţi pe săptămână. Erau oameni tare drăguţi. Ştiţi, cu adevărat, aşa distins şi milităros. De şcoală veche.

— A fost un eveniment cu adevărat tragic.

— Da, într-adevăr.

— Mai lucraţi pe atunci la ei?

— Nu. Atunci renunţasem la slujbă. A trebuit să mă îngrijesc de bătrâna mea mătuşă Emma, care era aproape oarbă şi bolnavă, nu mai puteam să-mi fac timp. Dar, înainte cu o lună sau două, eram încă la ei.

— De ce trebuia să se întâmple o aşa grozăvie! A spus doamna Oliver. După câte ştiu, s-a crezut că ar fi fost o dublă sinucidere.

— Nu cred asta! A strigat doamna Buckle. Ei nu s-ar fi sinucis niciodată împreună, de asta sunt sigură. Nu la bătrâneţe. Şi cât de armonios trăiau împreună. Desigur că nu locuiau de mult timp acolo.

— Da! Din câte ştiu, nu, fu de părere doamna Oliver. Ei s-au stabilit în apropiere de Bournemouth, după ce se întorseseră în Anglia?

— Da, dar au considerat că era puţin cam departe de Londra şi de aceea s-au mutat la Overcliffe. Era o casă drăguţă şi o grădină frumoasă.

— Erau amândoi sănătoşi?

— Păi, îşi cam resimţeau vârsta, ca majoritatea oamenilor. Generalul avusese o oarecare poveste cu inima, sau o uşoară apoplexie. El trebuia să ia pilule, ştiţi, şi să se întindă mereu puţin.

— Şi doamna Ravenscroft?

— Ah, cred că regreta viaţa din străinătate. Aici ea nu cunoştea mulţi oameni, chiar dacă făcuse cunoştinţă cu o serie întreagă de familii, normal, din cercurile lor! Dar vezi că nu aşa ca-n India, sau aşa cum fusese înainte. Ştiţi, unde ai o grămadă de angajaţi, se organizează petreceri amuzante şi chestii de-astea.

— Sunteţi de părere că ea a regretat aceste petreceri amuzante?

— Ei, asta n-o ştiu foarte sigur.

— Cineva mi-a povestit că ea purta o perucă.

— Avea mai multe, a relatat doamna Buckle, cu un zâmbet uşor. Foarte şic şi scumpe. Ştiţi, din când în când, ea trimitea câte una pentru recoafare la magazinul din Londra de unde o cumpărase. Avea de toate felurile. Era una cu păr roşcat şi una foarte cârlionţată, cenuşie, cu care arăta deosebit de drăguţă. Şi două – nu chiar aşa atrăgătoare, dar foarte practice pentru zile vântoase, dacă era nevoie să se pună ceva pe cap, în caz că ploua. Era foarte atentă la felul cum arăta, ştiţi, şi a cheltuit o grămadă de bani pe rochii.

— Ce credeţi, care a fost cauza tragediei? A întrebat doamna Oliver. Vedeţi dumneavoastră, eu eram atât de departe şi atunci n-am întâlnit nici un prieten, pentru că eram în America. N-am aflat mai nimic şi… Acum… E

neplăcut să se pună întrebări, sau să se trimită scrisori din această cauză. Trebuie să fi fost un motiv! Totuşi, era revolverul personal al generalului Ravenscroft, din câte ştiu.

— Da, el avea două. Spunea că nici o casă n-ar fi sigură fără armă. Poate că avea dreptate. Nu că ar fi avut probleme înainte. Odată a venit la uşă un individ cam dezgustător. Zău, nu mi-a plăcut deloc. El vroia să vorbească cu generalul şi pretindea că ar fi fost în regimentul său în tinereţe. Generalul i-a pus câteva întrebări şi cred că nu i-a plăcut, desigur că nu-l considera ca foarte demn de încredere. L-a trimis la plimbare.

— Credeţi că ar fi putut fi cineva din afară?

— Ei, presupun, pentru că este unica posibilitate. Desigur, nu-l puteam suferi, de asemenea, pe omul care avea grijă de grădina lor. Nu avea o reputaţie prea bună, şi după câte se spune, fusese, de câteva ori, la răcoare. Dar generalul a vrut să-i dea o şansă.

— Deci credeţi că grădinarul ar fi putut să-i omoare?

— Ei, eu… Eu am bănuit asta tot timpul. Poate mă înşel. Dar ceea ce susţin oamenii, că a existat vreun scandal în legătură cu ea sau cu el şi că ori el a împuşcat-o, ori ea l-a împuşcat… Le consider nerozii. Aşa e. Nu, a fost cineva din afară. Unul din cei care… Păi, uitaţi-vă doar ce se citeşte, în fiecare zi, în ziar. Tineri, practic încă copii, iau o grămadă de droguri, fac pe nebunii şi împuşcă oameni chiar pentru nimic, invită o fată la un restaurant şi o duc acasă şi, a doua zi, este găsită moartă într-o carieră. Răpesc mamelor copiii din cărucior, merg cu fete la dans şi le siluesc la întoarcerea acasă, într-adevăr, astăzi totul este posibil. În orice caz, această pereche drăguţă, generalul şi soţia sa, pleacă într-o plăcută plimbare de seară şi zac acolo, împuşcaţi în cap.

— În cap?

— Ei, nu-mi aduc aminte foarte exact şi, bineînţeles, că eu însămi n-am văzut mai nimic. Oricum, ei au plecat doar să se plimbe, ca de atâtea ori.

— N-au avut nici o ceartă?

— Ei, a mai existat, uneori, câte o neînţelegere, dar unde nu există asta?

— Nici un prieten, nici o prietenă?

— În sfârşit, a existat chiar puţină bârfă… pe ici pe colo… Dar totul era o prostie. De fapt nu era nimic la mijloc. Oamenii trebuie să discute ca să se afle-n treabă.

— Poate că unul din ei era bolnav?

— Ei, lady Ravenscroft a fost, o dată sau de două ori, la Londra la un doctor, din nu ştiu ce pricină şi sunt destul de sigură că ea vroia să se interneze într-un spital pentru a fi operată de ceva, dar nu mi-a spus niciodată din ce cauză. Dar au pus-o, din nou, pe picioare – ea a fost o perioadă în spital. Când s-a întors, arăta mult mai tânără. Urmase, mai ales, multe tratamente faciale şi era atât de încântătoare cu peruca inelată. Ca şi cum ar fi început o nouă viaţă.

— Şi generalul Ravenscroft?

— Un gentleman foarte amabil, n-am auzit niciodată de un scandal, şi nici nu cred să fi existat vreodată. Oamenii vorbesc mult şi, mai cu seamă, la o aşa tragedie. Mi se pare că el ar fi primit, odată, în India, o lovitură la cap, sau aşa ceva. Un unchi sau un frate de-al bunicilor mei a căzut odată de pe cal. S-a lovit cu capul de un tun, sau aşa ceva şi, după aceea, a fost foarte ciudat. Şase luni a mers bine, apoi au trebuit să-l bage într-un azil pentru că a vrut să-şi omoare soţia. El susţinea că ea l-ar urmări şi că ar fi o spioană. Este incredibil ce fel de lucruri se întâmplă în unele familii.

— În orice caz, dumneavoastră nu credeţi că este ceva adevărat în afirmaţia că ei nu s-ar fi înţeles bine şi de aceea s-au omorât.

— Nu, nu cred.

— Copiii erau atunci acasă?

— Nu. Domnişoara… hm… Dar cum se numea? Rosie? Nu. Penelope?

— Celia, a spus doamna Oliver. Este fina mea.

— Fireşte, aşa este! Îmi amintesc cum aţi venit odată şi aţi luat-o în oraş. Era o fată foarte inteligentă, câteodată foarte temperamentală, dar îi erau foarte dragi părinţii. Nu, ea era la o şcoală în Elveţia, când s-a întâmplat asta. Sunt bucuroasă, căci ar fi fost pentru ea un şoc teribil, dacă ar fi asistat la aşa ceva.

— Mai era un băiat?

— Da. Master Edward. Tatăl său îşi făcea griji din pricina lui, cred. El arăta mereu astfel, de parcă nu putea să-şi sufere tatăl.

— Ah, nu e nimic serios. Băieţii trec, adesea, printr-un astfel de stadiu. O iubea pe mama sa?

— Ei, după părerea mea, ea făcea cam prea mult caz de el şi asta îl plictisea. Ştiţi doar, băieţilor nu le place când mamele fac aşa agitaţie în jurul lor, ba că ei trebuie să ia o jachetă mai groasă, ba chiar şi un pulover. Tatăl nu-i agrea tunsoarea. Pe atunci, băieţii nu purtau părul aşa lung ca astăzi, dar începea deja, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Nici băiatul nu era acasă?

— Nu.

— O fi fost un şoc pentru el.

— Desigur. Atunci nu mai lucram acolo, aşa că n-am aflat multe. Dacă mă întrebaţi, nu l-am suferit niciodată pe acest grădinar. Ei, cum îl cheamă… Fred, cred, Fred Wizell, sau aşa ceva. Mi se pare, el are… Ei, el a fost cam josnic, generalul a prins de veste şi a vrut să-l dea afară. Nu l-aş fi crezut capabil.

— De a împuşca pe soţ sau pe soţie?

— Ei, mai degrabă aş înclina că el l-a împuşcat doar pe general. Dar dacă el l-a împuşcat pe general şi soţia acestuia ar fi venit pe neaşteptate, atunci ar fi trebuit s-o împuşte şi pe ea. Aşa ceva puteţi citi în orice carte.

— Da, a remarcat doamna Oliver gânditoare. Hârtia este răbdătoare.

— Şi pedagogul?

— Ce pedagog?

— Pedagogul băiatului. Ştiţi, dacă el nu trecea vreun examen, atunci ei angajau un profesor. El era de aproape un an acolo. Lady Ravenscroft îl simpatiza foarte mult. Ea era melomană, ştiţi, şi profesorul, de asemenea. El se numea, de altfel, Edmunds. După părerea mea, un tânăr cam fad. Desigur că generalul Ravenscroft nu-i acorda multă atenţie.

— Dar măcar doamna Ravenscroft.

— Ah, ei aveau multe trăsături comune. Ea îl alesese, mai puţin generalul. Desigur că era foarte manierat şi drăguţ cu fiecare şi aşa…

— Şi fiul… Ei, cum îl cheamă?

— Edward! Da, avea de-a dreptul o slăbiciune pentru el, îl entuziasmase. În orice caz, să nu credeţi că a fost vreun scandal în familie, sau că ea avea un flirt, sau că generalul era încurcat cu acea domnişoară plăpândă care lucrase pentru el. Nu! Indiferent cine era acest asasin ordinar, el venea din afară. Poliţia n-a descoperit niciodată pe cineva, nici un automobil n-a fost văzut acolo şi nici n-au mai continuat. Dar cu toate acestea, cred că ar trebui căutat cineva pe care ei îl cunoşteau din străinătate sau chiar din perioada în care au locuit la Bournemouth. Nu se ştie niciodată.

— Dar ce credea soţul dumneavoastră despre aceasta? A întrebat doamna Oliver. Fireşte că el nu putea să ştie atâtea ca dumneavoastră, dar poate că auzise ceva.

— Bineînţeles, ştiţi, seara la „George and Flag”. Oamenii au afirmat tot ce era posibil. Că ei erau mari băutori şi că scoteau din casă sticlele goale cu lăzile. Minciuni goale, asta v-o spun sigur! În plus, mai era acolo un nepot, care îi vizita din când în când. Oricum, el a avut neplăceri, dar nu cred că era ceva serios. Nici poliţia nu a crezut că era ceva important. Chiar şi atunci, pe vremea aceea, nu a părut deloc important.

— În afară de general şi lady Ravenscroft, nu mai locuia nimeni acolo permanent?

— Ei, ea avea o soră care venea câteodată, lady Ravenscroft, vreau să spun. O soră vitregă, cred. Ea cam semăna cu doamna, dar nu era atât de frumoasă şi mai mare cu un an sau doi. Aducea puţină nelinişte când venea în vizită. Era tipul care provoacă cu plăcere nelinişte, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Doar aşa ca să necăjească alţi oameni!

— Lady Ravenscroft ţinea la ea?

— Dacă tot mă întrebaţi, de fapt, nu. Cred că sora apărea din senin şi ea nu putea s-o refuze, dar cred că nu era uşor pentru ea s-o ţină ca musafir. Generalul putea s-o suporte foarte bine, pentru că ea juca foarte bine cărţi. De asemenea şi şah şi aşa ceva îi făcea plăcere. Într-un anume fel, era o femeie amuzantă. Se numea doamna Jerryboy, sau cam aşa ceva. Era văduvă. A împrumutat şi bani de la ei.

— Vă plăcea de ea?

— Să nu vă fie cu supărare, madam, dar n-o suferam. Nu puteam s-o sufăr deloc. Era o persoană cu adevărat supărătoare. Dar ea nu mai fusese acolo de mai mult timp, când s-a întâmplat povestea tragică. Nu-mi mai amintesc de ea atât de bine. A venit şi fiul ei o dată sau de două ori. Nu prea puteam să-l sufăr. Mi s-a părut un individ dubios.

— Probabil că adevărul nu se va mai afla niciodată, a spus doamna Oliver. În orice caz, acum nici atât. După atâta timp. De curând am văzut-o din nou pe fina mea.

— Într-adevăr? Ce face domnişoara Celia? Bine?

— Da. Evident, foarte bine. Vrea să se mărite. Oricum, ea are un…

— Un prieten sigur? A exclamat doamna Buckle. Ah, da, toate aveam un prieten. Că nu ne măritam cu primul venit, care ne ieşea în cale… Aşa este şi mult mai înţelept în nouă din zece cazuri.

— Nu cunoaşteţi, întâmplător, o anumită doamnă Burton-Cox? A întrebat doamna Oliver.

— Burton-Cox? Numele mi se pare cunoscut. Nu, nu cred. N-a locuit cumva aici, sau n-a trăit în preajma familiei

Ravenscroft, sau aşa ceva? Vreo veche prietenă a generalului Ravenscroft, de prin India. Dar nu ştiu precis. A clătinat din cap.

— Mda, zise doamna Oliver, din păcate nu pot să rămân şi să stau de vorbă pe îndelete cu dumneavoastră. A fost, într-adevăr, tare plăcut să vă revăd, pe dumneavoastră şi pe Marlene.

Capitolul IX

— Aţi fost căutat la telefon, a anunţat George, servitorul lui Hercule Poirot. De doamna Oliver.

— Mulţumesc, George. Şi ce a spus?

— A întrebat dacă poate veni astă-seară, după cină.

— Ar fi splendid, a exclamat Poirot. Tare splendid. Am avut o zi agitată, această vizită va fi o relaxare. Ea este atât de amuzantă şi spune cele mai incredibile lucruri. A pomenit de elefanţi?

— Elefanţi, sir? Nu, nu cred.

— Aha. Asta înseamnă sigur că elefanţii erau o păcăleală.

George îşi privi cu îndoială stăpânul. Existau perioade când el nu pricepea deloc remarcile sale.

— Să-i dăm telefon! A spus Poirot. Sunt încântat s-o revăd.

George dispăru şi reveni, puţin după aceea, pentru a-i transmite că doamna Oliver îşi va face apariţia către orele 20,45.

— Cafea, a fost de părere Poirot. Există cafea petits fours. Am comandat, de curând, de la „Fortnum and Mason”.

— Lichior, sir?

— Nu, nu cred. Eu personal beau un sirop de coacăze.

Doamna Oliver a fost punctuală. Poirot a salutat-o foarte bucuros.

— Ce mai faceţi, chčre madame?

— Sunt istovită şi s-a prăbuşit în fotoliul oferit. Complet istovită.

— Ah! Qui va ŕ la chasse… hm, nu pot să-mi mai aduc aminte proverbul.

— Eu da, a declarat doamna Oliver. L-am învăţat din copilărie: „Qui va ŕ la chasse, perd sa place”.

— Dar asta sigur că nu se potriveşte cu vânătoarea dumneavoastră. Mă refer la vânătoarea dumneavoastră de elefanţi, doar dacă n-a fost aşa, un fel de a vorbi.

— Nici gând. Am vânat elefanţi ca o nebună, peste tot. Benzina pe care am consumat-o cu călătoriile, trenurile în care am fost, numeroasele scrisori pe care le-am expediat, telegramele! Nici nu vă închipuiţi cât de stresantă este o treabă ca asta.

— Atunci relaxaţi-vă. Beţi o cafea.

— Cafea straşnică, neagră, tare… Mulţumesc, cu plăcere. Exact ceea ce-mi trebuie.

— Aţi avut vreun succes, dacă îmi este permisă întrebarea?

— O grămadă de succese, a replicat doamna Oliver, întrebarea este doar dacă au vreo valoare.

— Aţi descoperit fapte?

— Nu. De fapt nu. Am auzit de lucruri pe care oamenii mi le-au povestit ca fapte, dar mă îndoiesc, dacă toate sunt într-adevăr fapte.

— Deci totul doar din auzite?

— Nu. A fost aşa cum mă aşteptam. Erau amintiri. O mulţime de oameni care-şi aduceau aminte. Chestiunea este doar că, atunci când, se ţine minte, nu se ţine minte întotdeauna corect, nu-i aşa?

— Da. Dar oricum, asta s-ar putea caracteriza ca un succes, nu sunteţi de părere?

— Şi ce-aţi făcut dumneavoastră? A întrebat doamna Oliver.

— Întotdeauna sunteţi aşa directă, madame, a răspuns Poirot. Îmi pretindeţi să alerg încoace şi încolo şi să fac ceva.

— Deci aţi alergat încoace şi încolo?

— Nu, dar am avut convorbiri cu câţiva colegi.

— Asta sună mult mai paşnic decât aventurile mele, zise doamna Oliver. Ah, cafeaua este bună. Straşnic de tare. Nici nu ştiţi cât sunt de obosită. Şi cât de tulburată.

— Ei, ei. Hai să sperăm că totul va fi bine. Aţi realizat ceva. Sunt convins.

— Am auzit o mulţime de păreri şi poveşti. Nu ştiu dacă în toate astea este ceva adevărat.

— Poate că nu sunt adevărate, dar folositoare da, a remarcat Poirot.

— Ştiu deja la ce vă referiţi. Şi eu cred asta. Dar când oamenii povestesc despre trecut, adesea nu relatează ce s-a întâmplat în realitate, ci-şi închipuie doar că aşa s-a întâmplat.

— Dar, totuşi, acestea trebuie să aibă un punct de pornire, a explicat Poirot.

— V-am făcut o listă. Nu trebuie să intru în amănunte, peste tot unde am fost, ce şi pe cine am întrebat; am vrut informaţii care poate nu se obţin de la oricine. Toate provin de la oameni care ştiau ceva despre familia Ravenscroft, chiar dacă ei nu i-au cunoscut personal foarte bine.

— Informaţii din ţări străine, vreţi să spuneţi?

— Destul de multe. Şi de la oameni care i-au cunoscut aici superficial, sau de la mătuşile, verii sau prietenii acestora, care-i cunoscuseră demult.

— Şi fiecare, al cărui nume l-aţi notat, a avut ceva de relatat în legătură cu tragedia, sau cu cei care au luat parte la ea.

— Aşa este, a spus doamna Oliver. Să vă povestesc pe scurt?

— Da. Dar serviţi petits fours.

— Mulţumesc.

Doamna Oliver a luat o bucăţică deosebit de dulce şi cu un aspect ostil pentru colecist, şi a mestecat-o energic.

— Dulciurile, spuse ea, consider că dau multă energie şi vitalitate. Mda, deci am următoarele puncte de sprijin… Oamenii îşi începeau, de obicei, povestirea cu un „O, da,

fireşte!”, sau „Cât de tristă a fost toată istoria!”, sau „Bineînţeles, doar toţi ştiu ce s-a întâmplat!” Cam aşa începeau de fiecare dată.

— Da.

— Deci: oamenii cred că ştiu tot ce s-a întâmplat. Dar, pentru aceasta, n-au un motiv cu adevărat bine întemeiat. În orice caz, cineva le-a povestit ceva, prieteni sau servitori. Fireşte, toate indiciile erau în aşa fel, încât puteau să se potrivească. Generalul Ravenscroft trebuie să-şi fi scris memoriile despre perioada sa din India şi să fi angajat o tânără secretară căreia el îi dicta. Ea era drăguţă, între ei trebuie să fi fost ceva. Se crede că el şi-a împuşcat soţia pentru că vroia să se căsătorească cu această domnişoară şi, după aceea, a fost atât de îngrozit de fapta sa, încât s-a sinucis…

— Prin urmare, a intervenit Poirot, o explicaţie romantică.

— Pe de altă parte, în casă a locuit un profesor particular, care-i dădea lecţii băiatului, ce fusese bolnav şi lipsise şase luni de la şcoală – un bărbat tânăr, chipeş.

— Aha. Şi soţia s-a îndrăgostit de tânăr şi a avut un flirt cu el?

— S-a presupus şi asta, a răspuns doamna Oliver. Din nou, nici o dovadă. Doar idei romantice.

— Şi?

— De aceea generalul, acum, trebuie să-şi fi împuşcat soţia şi – de asemenea, într-un nou acces de căinţă – să se fi sinucis. Dar aici există încă o istorie: generalul avea o legătură amoroasă, soţia sa a descoperit şi l-a împuşcat şi apoi s-a împuşcat. În concluzie, nimeni nu ştia ceva precis. Fiecare istorie ar putea fi adevărată, nimic definitiv sau vreo dovadă. Pur şi simplu, cleveteli care se colportau atunci, în urmă cu doisprezece sau treisprezece ani. Astăzi sunt aproape uitate. Dar oamenii încă îşi mai aduc aminte ceva – de câteva nume – şi doar cam încurcă lucrurile. Era un grădinar şi o menajeră simpatică, mai în vârstă, aproape surdă, dar nimeni nu crede că ea ar avea ceva de-a face cu

asta. Şi aşa mai departe. Eu v-am indicat, în scris, toate posibilităţile şi numele. Totul este atât de dificil. Soţia sa ar fi fost bolnavă un timp. Părul trebuie să-i fi căzut, căci avea multe peruci.

— Da, am auzit şi eu asta, a spus Poirot.

— Oare de la cine?

— De la un prieten de la poliţie. El a recitit dosarul. Erau patru peruci! Aş dori mult să aud părerea dumneavoastră, madame! Nu consideraţi că patru peruci este cam exagerat?

— Aşa este, într-adevăr, a răspuns doamna Oliver. Aveam odată o mătuşă care purta o perucă. În afară de asta mai avea una în plus. Una o dădea mereu la coafat şi, între timp, o purta pe cealaltă. Nu cunosc pe nimeni care are patru peruci.

Doamna Oliver a scos un carneţel din buzunar şi l-a răsfoit, străduindu-se să găsească ceva.

— Aici este doamna Carstairs, şaptezeci şi şapte de ani şi cam împrăştiată. Şi-a adus aminte foarte bine de familia Ravenscroft. „O pereche drăguţă”, a spus ea. „Era cancer”. Am întrebat cine oare să fi avut cancer, dar uitase asta cu totul. A povestit că doamna Ravenscroft ar fi consultat un medic la Londra, ar fi fost operată şi, apoi se afla într-o stare jalnică. Soţul ei a fost neliniştit, a împuşcat-o, apoi şi el s-a împuşcat.

— Oare ştia ea asta precis?

— Pură teorie. După câte am putut constata, în investigaţiile mele, a spus răspicat doamna Oliver, toţi se gândesc, adesea, la cancer, când unii prieteni, pe care nu-i cunosc prea bine, se îmbolnăvesc subit sau merg la medic. Altcineva – nu pot să desluşesc aici numele – este de părere că soţul ar fi avut cancer. El ar fi fost tare nefericit şi soţia sa de asemenea. Şi ar fi discutat între patru ochi şi n-ar fi putut suporta această idee şi hotărăsc să se sinucidă.

— Trist şi romantic, zise Poirot.

— Da, şi sigur nu este aşa. Rău, nu-i aşa? Cred că oamenii îşi amintesc atât de multe şi apoi, pornind de la aceste amintiri, inventau, de cele mai multe ori.

— Oamenii trag, pur şi simplu, o concluzie, a replicat Poirot. De pildă: Ei aud că cineva a plecat la Londra, pentru – hai să spunem – a consulta un medic, sau că cineva a fost două-trei luni în spital. Aceasta este o stare de fapt.

— Da, şi dacă aduc vorba mai târziu de asta, au la îndemână soluţia, pe care ei înşişi au născocit-o. Asta nu este de prea mare ajutor, nu?

— Ba da, a protestat Poirot. Aţi avut dreptate, ştiţi, cu ceea ce aţi spus.

— Despre elefanţi? A întrebat, cu îndoială, doamna Oliver.

— Despre elefanţi, a confirmat Poirot. Este important de a se afla anumite fapte care s-au păstrat în amintirea oamenilor, chiar dacă ei, în fond, nu mai sunt siguri despre ce era vorba, de ce s-a întâmplat asta sau care era cauza. Dar ei ar putea, totuşi, să ştie ceva ce noi nu ştim şi nici n-am descoperi vreodată. Aşa au dus amintirile la presupuneri-teorii despre infidelitate, boală, dublă sinucidere, gelozie. S-ar putea verifica, fireşte, dacă acestea, într-adevăr, se adeveresc.

— Oamenii vorbesc cu plăcere despre trecutul îndepărtat, a fost de părere doamna Oliver. Cu o plăcere, incomparabil mai mare decât despre ceea ce s-a întâmplat acum sau anul trecut. Multe lucruri îi conduc în trecut. Fireşte că ei povestesc, mai întâi, despre toţi oamenii cu putinţă de care nu vrei să ştii nimic şi apoi aşteptaţi să auziţi ce au aflat aceşti oameni despre alţii. Şi generalul şi lady Ravenscroft sunt, deodată, uitaţi. Dar eu, totuşi, mă tem că n-am putut să fiu de prea mare ajutor.

— Să nu credeţi asta! A exclamat Poirot. Sunt sigur că unele notiţe aflate în carneţelul dumneavoastră drăguţ de culoarea purpurei, au, într-adevăr, de-a face cu tragedia. Pot să vă spun că propriile mele cercetări în dosarele oficiale despre aceste două cazuri de omucidere au scos la

iveală că chestiunea este o enigmă, ca şi înainte. În orice caz, în viziunea poliţiei. Soţii îşi erau foarte devotaţi; nu a existat nici o clevetire sau vreun zvon despre probleme sexuale, nici o boală care să fi justificat o sinucidere. Acum vorbesc doar de perioada imediat următoare tragediei. Dar mai sunt anii atât de îndepărtaţi.

— Ştiu, a spus doamna Oliver, în legătură cu aceasta am auzit ceva de la bătrâna mea guvernantă. Ea are acum… Nu ştiu, arată ca de o sută de ani, dar sigur are doar optzeci de ani. Nu mai era tânără din timpul copilăriei mele. A povestit, întruna, întâmplări despre oameni care au fost în serviciul colonial – în India, Egipt, Siam, Hong Kong.

— Era interesant?

— Da, a răspuns doamna Oliver, mi-a povestit despre o întâmplare tragică. Nu mai ştia chiar exact ce avusese loc, de fapt. Nu sunt sigură dacă asta se referea la soţii Ravenscroft, s-ar putea, de asemenea, să fi fost în legătură cu alţi oameni de acolo, ea nu mai ţinea minte precis numele. Era vorba de o boală mintală. Cumnata cuiva era alienată mintal, ori sora generalului, ori sora soţiei sale. Ea a fost mulţi ani într-un sanatoriu de boli nervoase. Din câte am înţeles, şi-a omorât copiii sau a încercat să-i omoare şi apoi s-a crezut că ea ar fi vindecată şi a plecat în Egipt, sau India, sau în altă parte pentru a trăi lângă rudele ei. Acolo pare să se fi întâmplat încă o tragedie, tot în legătură cu copii. Oricum s-a muşamalizat. Dar mă întreb dacă cineva putea să fi fost bolnav mintal în familia soţiei sau a soţului. Desigur că nu e nevoie să fi fost vreo rudă apropiată, de pildă o soră. Poate a fost o verişoară? Dar mi se pare că chestiunea merită un efort de gândire.

— Da, zise Poirot, adesea, tot ce este posibil se află în stare latentă, ani de-a rândul, şi brusc, răsare din trecut şi există pur şi simplu. Cum mi-a spus cineva odată: Păcatele vechi au umbre lungi.

— Înţeleg că nu este plauzibil ca blânda doamnă Matcham să-şi aducă aminte corect, dar s-ar putea să concorde cu

ceea ce mi-a spus această femeie îngrozitoare la banchetul literar…

— Când ea a vrut să ştie…

— Da. Când ea m-a rugat să o întreb pe fina mea dacă mama i-a ucis tatăl sau tatăl mama.

— Şi v-aţi gândit că fata ar putea şti ceva?

Poirot s-a încruntat.

— Ei, asta este, totuşi, foarte verosimil. Nu chiar din momentul faptei – s-ar putea să i se fi ascuns aceasta, dar ea o fi aflat, mai târziu, lucruri care i-au dezvăluit cum era viaţa părinţilor ei şi cine pe cine a ucis, chiar dacă ea, probabil, n-ar menţiona sau, mai ales, n-ar vorbi niciodată despre aşa ceva.

— Şi dumneavoastră sunteţi de părere că această doamnă…

— Da. I-am uitat numele. Doamna Burton-nu ştiu cum. Ea mi-a povestit că fiul ei ar avea o prietenă cu care vroia să se căsătorească. Sesisez că, deja atunci, se dorea a se şti dacă tatăl sau mama avea criminali sau bolnavi mintali în familie. Probabil că ea s-a gândit că, dacă mama îi omorâse tatăl, ar fi foarte imprudent din partea băiatului să se căsătorească cu fata. Dimpotrivă, dacă tatăl îi omorâse mama, desigur că n-ar fi deranjat-o prea mult.

— Vreţi să spuneţi, că ea crede că s-ar transmite ereditar doar pe linie maternă?

— Ei, nu este chiar tipul de femeie deosebit de inteligentă. Tiranică, a adăugat doamna Oliver. Crede că ştie o mulţime de lucruri, însă nu este aşa. Dar o femeie ar putea gândi astfel.

— Un punct de vedere interesant şi chiar foarte posibil, a răspuns Poirot. El a oftat. Mai avem încă mult de lucru.

— Mai am încă şi o altă părere despre caz. De mâna a doua. Dumneavoastră deja ştiţi. Cineva spune: „Familia Ravenscroft? Nu erau soţii care au adoptat un copil? Şi apoi, când totul era în regulă, mama cea adevărată a vrut să recapete copilul şi s-a ajuns la un proces. Instanţa le-a

acordat dreptul de întreţinere a copilului şi mama a încercat să-l răpească.”

— Există puncte de reper mai plauzibile care rezultă din relatarea dumneavoastră. Şi pe care le prefer.

— De pildă?

— Perucile. Patru peruci!

— Da, a spus doamna Oliver, deja m-am gândit că asta vă interesează, chiar dacă nu ştiu de ce. Nu par să aibă vreo semnificaţie deosebită. În celelalte versiuni era vorba doar de un caz de maladie mintală. Există oameni care ajung într-un sanatoriu sau într-un ospiciu pentru că şi-au ucis proprii copii, sau au omorât un copil străin, doar aşa din demenţă, fără nici un motiv. Nu pot să-mi dau seama de ce generalul şi lady Ravenscroft ar fi fost siliţi să se sinucidă.

— Dacă nu cumva unul dintre ei era implicat în aşa ceva, a chibzuit Poirot.

— Vreţi să spuneţi că generalul Ravenscroft ar fi putut omorî pe cineva – poate un copil nelegitim al soţiei sale sau al lui însuşi? Sau dimpotrivă? Nu, cred că aici suntem puţin prea melodramatici.

— Totuşi, zise Poirot, oamenii sunt, de obicei, chiar ceea ce par să fie.

— Vreţi să spuneţi…?

— Ei se iubeau doar! Soţi care au convieţuit fericiţi fără ceartă. Pare să nu fi existat nici un caz de boală – afară de pretinsa intervenţie chirurgicală – nimic care să indice cancer sau leucemie, nici un fel de griji cărora, eventual, să nu le fi făcut faţă. Şi totuşi, într-un fel sau altul, ne lovim mereu doar de lucruri care par posibile, dar nu verosimile. Prietenii mei de la poliţie, care au făcut atunci investigaţii, susţin că toate declaraţiile concordau cu faptele. Dintr-un motiv oarecare, cei doi n-au mai vrut să trăiască. De ce?

— Am cunoscut o pereche, ei hotărâseră să se sinucidă dacă germanii ar fi debarcat în Anglia. În al doilea război mondial. Am considerat asta o mare prostie. Ei credeau că

atunci, în nici un caz, n-ar putea să trăiască în continuare. Mă gândesc…

— La ce vă gândiţi?

— Dacă nu cumva moartea generalului Ravenscroft şi a soţiei sale a fost de folos cuiva?

— Pentru că cineva moştenea bani de la ei?

— Nu, poate nu chiar atât de ostentativ. Dar cineva ar fi putut să aibă, prin această moarte, şanse mai bune în viaţă. Poate a existat ceva în viaţa lor de care copiii nu trebuiau să afle.

Poirot a oftat:

— Dificultatea este, a declarat el, că vă trec atâtea prin minte, care s-ar fi putut întâmpla, cam ce-ar putea să fi fost. Îmi inspiraţi idei, idei posibile. Măcar de-ar fi şi verosimile. De ce? De ce au trebuit să moară amândoi? N-aveau nici un fel de supărare, nu erau bolnavi, nu erau vădit nefericiţi. De ce au făcut ei atunci, într-o seară, o plimbare pe faleză, cu câinele…

— Dar ce are câinele de-a face cu asta?

— Ei, mă gândesc doar. Au luat câinele cu ei, sau el a alergat după ei? Cum intră câinele în scenă?

— Asta este ca şi cu perucile. Pur şi simplu, încă o chestiune ce nu poate fi explicată şi care pare să nu aibă nici un sens. Unul din elefanţii mei a relatat că acel câine era ataşat, îndeosebi de lady Ravenscroft, dar un altul povestea că el ar fi muşcat-o.

— Rezultă, iarăşi, acelaşi lucru. Poirot a oftat din nou. S-ar dori să se ştie mai mult. S-ar dori să se ştie mai mult despre semeni, dar cum se poate, când au trecut atât de mulţi ani?

— Ei, o dată sau de două ori, aţi scos-o, totuşi, la capăt, nu-i aşa? Vă amintiţi o poveste cu un pictor care a fost împuşcat sau otrăvit. Undeva la mare, într-un fel de castel, sau aşa ceva. Aţi aflat cine o făcuse, cu toate că nu cunoşteaţi chiar pe nimeni dintre cei implicaţi.3

— Aşa este. Nu cunoşteam pe nimeni, dar am aflat de la oamenii care locuiau acolo amănunte precise despre ei.

— Tocmai asta şi încerc doar, a răspuns doamna Oliver. Numai că nu prea reuşesc. Nu pot găsi pe nimeni care să ştie ceva, care a fost de faţă. Credeţi, cumva, că ar trebui să renunţăm?

— Desigur că asta ar fi cel mai rezonabil. Poirot a dat din cap. Dar există un moment când nu mai vrei să fii raţional. Vrei să descoperi mai mult. Acum mă interesează aceşti soţi cu cei doi copii drăguţi. Bănuiesc, totuşi, că sunt copii drăguţi?

— Pe băiat nu-l cunosc, a răspuns doamna Oliver. Nu l-am văzut niciodată. Aţi dori s-o cunoaşteţi pe fina mea? Aş putea s-o rog să vă facă o vizită, dacă vreţi.

— Da, asta ar fi drăguţ. Poate că ei nu i-ar face plăcere să vină încoace, dar am putea să ne întâlnim în altă parte. Şi aş vedea cu plăcere încă pe cineva.

— Pe cine oare?

— Doamna de la recepţie. Femeia tiranică. Prietena dumneavoastră tiranică.

— Ea nu este prietena mea, a protestat doamna Oliver. A venit doar şi mi s-a adresat, asta-i tot.

— Aţi putea stabili din nou legătura cu ea?

— Desigur, foarte uşor. Ea este în mod sigur tare dornică de aşa ceva.

— Tare aş dori să mă lămuresc de ce vrea ea să ştie asta atât de precis.

— Da. Aceasta ar putea fi de folos. În orice caz… Doamna Oliver a suspinat; voi fi bucuroasă să-mi revin, în cele din urmă, după ce voi scăpa de aceşti elefanţi. Nanny… Deja ştiţi, bătrâna guvernantă despre care v-am povestit, Nanny vorbea de elefanţi, pentru că elefanţii nu uită. Această propoziţie stupidă mă urmăreşte pas cu pas. Desigur, acum este rândul dumneavoastră să căutaţi noi elefanţi.

— Şi dumneavoastră?

— Eu poate caut lebede.

— Mon dieu. De unde au răsărit acum lebede?

— Doar o amintire. Guvernanta mi-a readus în minte asta. În copilărie, mă jucam mereu cu doi băieţei, unul mă numea lady Elefant şi celălalt lady Swan. Când eram lady Swan mă prefăceam că pot să plutesc pe covor. Când jucam pe lady Elefant, ei mi se urcau în spate. Aici, în această poveste, nu există nici o lebădă.

— Şi este bine aşa, a remarcat Poirot. Elefanţii ne sunt de ajuns.

Capitolul X

Două zile mai târziu, Hercule Poirot îşi bea ciocolata sa de la micul dejun şi citea o scrisoare care sosise în acea dimineaţă. O citea pentru a doua oară. Scrisul era mediocru şi chiar nu lăsa impresia că aparţine unui adult.

Mult stimate monsieur Poirot, Mă tem că veţi găsi scrisoarea mea cam ciudată, dar poate ajută dacă amintesc de o prietenă de a dumneavoastră. Am încercat să iau legătura cu ea pentru a o ruga să înlesnească vizita mea la dumneavoastră, dar e într-o călătorie. Mă refer la doamna Ariadne Oliver, scriitoarea. Secretara ei a spus ceva de un safari în Africa. Dacă este aşa, s-ar putea ca doamna Oliver să lipsească un timp. Dar sunt sigur că m-ar fi ajutat. Într-adevăr, cu mare plăcere aş dori să vorbesc cu dumneavoastră. Am mare nevoie de un sfat.

După câte ştiu, doamna Oliver se cunoaşte cu mama mea, care a întâlnit-o la un banchet literar. Dacă aţi reuşi să stabiliţi o zi în care aş putea să vă fac o vizită, v-aş fi sincer recunoscător. Mă bizui pe dumneavoastră. Nu ştiu dacă este important, dar secretara a menţionat ceva despre „elefanţi”. Probabil că asta este în legătură cu călătoria pe care doamna Oliver o face în Africa. Secretara vorbea de parcă era un fel de parolă. Nu înţeleg asta, ce-i drept, dar poate reuşiţi dumneavoastră. Sunt tare tulburat şi neliniştit şi v-aş fi foarte recunoscător dacă m-aţi primi.

Al dumneavoastră devotat, Desmond Burton-Cox.

— Nom d'un petit bonhomme! A exclamat Hercule Poirot.

— Cum aţi spus? A întrebat George.

— Doar un of, a spus Hercule Poirot. Există în viaţă lucruri care o dată apărute, doar foarte greu mai scapi de ele. La mine se pare că e vorba de elefanţi.

S-a ridicat de la masă, a chemat-o pe secretara sa de ani de zile, domnişoara Lemon, i-a dat scrisoarea lui Desmond Cox şi a rugat-o să-i fixeze o întâlnire cu el.

— Momentan nu am un program prea încărcat, a declarat el. Mâine mi-ar pica bine.

Domnişoara Lemon i-a adus aminte de două aranjamente deja convenite, cu toate acestea, mai era încă timp berechet pentru a stabili ceva.

— Asta are legătură cu grădina zoologică?

— Nu, a răspuns Poirot. Nu, nu pomeniţi de elefanţi. Totul începe să devină cam exagerat. Elefanţii sunt uriaşi. Ei au pretenţii la o mare parte din câmpul nostru vizual. Să-i lăsăm de-o parte. Dar, fără îndoială, că ei vor apare în timpul discuţiei mele cu Desmond Burton-Cox.

— Domnul Desmond Burton-Cox! A anunţat George, şi l-a introdus pe oaspetele aşteptat.

Poirot stătea lângă şemineu. „O personalitate cam nervoasă, dar energică, s-a gândit el. Un pic stingherit, totuşi, ascunde asta cu pricepere.”

— Domnul Hercule Poirot?

— În persoană. Şi dumneavoastră sunteţi Desmond Burton-Cox. Vă rog, luaţi loc şi spuneţi-mi ce pot face pentru dumneavoastră.

— Totul este cam complicat, a mărturisit Desmond Burton-Cox.

— Asta aşa este de cele mai multe ori, l-a consolat Hercule Poirot, dar, desigur, că avem timp suficient. Totuşi, luaţi loc.

Desmond îl privea pe omul în faţa căruia şedea acum, cam cu îndoială. „Într-adevăr, o apariţie comică, gândea el. Capul în formă de ou, mustaţa mare. Nu foarte impresionant. În fond, nu tocmai la cine se aşteptase”.

— Dumneavoastră sunteţi detectiv, nu-i aşa? A întrebat el. Oamenii vin la dumneavoastră pentru a vă ruga să

descoperiţi anumite lucruri pentru ei.
— Da, a spus Poirot, asta este una dintre obligaţiile mele în viaţă.
— Nu cred că ştiţi motivul venirii mele sau cine sunt exact.
— Ştiu câte ceva.
— Vă referiţi la doamna Oliver. Prietena dumneavoastră. V-a povestit ceva?
— Mi-a povestit că a vorbit cu fina ei, Celia Ravenscroft. Doar aşa este, nu?
— Da. Da, Celia mi-a spus. Doamna Oliver, este… O cunoaşte şi pe mama mea bine, bănuiesc?
— Nu. Nu cred că ele se cunosc prea bine. După cum spune doamna Oliver, s-au întâlnit nu demult la un banchet literar şi au schimbat câteva cuvinte. După câte înţeleg, mama dumneavoastră a avut o anumită pretenţie de la doamna Oliver.
— Ea n-are nici un drept, a declarat tânărul.
S-a încruntat. Arăta necăjit şi chiar furios.
— Deci, într-adevăr, a spus el, dacă mama…
— Înţeleg, zise Poirot. Astăzi se întâlnesc, adesea, asemenea sentimente; şi mai înainte erau exact la fel. Mamele fac întruna lucruri la care, după părerea copiilor, trebuiau mai bine să renunţe. Am dreptate?
— Chiar aşa. Mama se amestecă în treburi, care, de fapt, n-o privesc deloc.
— Dumneavoastră şi Celia Ravenscroft sunteţi, după câte ştiu, prieteni foarte buni. Doamna Oliver a aflat de la mama dumneavoastră că vă gândiţi la căsătorie. Poate chiar în viitorul apropiat?
— Da, dar mama nu trebuia să pună astfel de întrebări şi să se îngrijoreze pentru lucruri care… N-o privesc câtuşi de puţin.
— Aşa sunt toate mamele. Poirot a zâmbit uşor. Apoi el a adăugat: Probabil că sunteţi foarte ataşat de mama dumneavoastră?

— N-aş putea spune asta, îi destăinui Desmond. Nu, asta chiar n-aş putea afirma. Vedeţi… Acum, ei, mai bine vă spun: Ea nu este mama mea adevărată.

— Oh, într-adevăr? N-am ştiut asta.

— Am fost adoptat, a explicat Desmond. Ea a avut un fiu, un băieţel care a murit. Şi atunci a vrut să ia un copil şi aşa m-a adoptat. Ea vorbeşte mereu despre mine ca despre fiul ei şi ţine la mine ca la propriul ei fiu, dar, în realitate, eu nu sunt nicidecum fiul ei. Nu semănăm câtuşi de puţin. Avem şi păreri total diferite.

— Foarte explicabil.

— Dar se pare că nu mai pot să insist cu rugămintea mea, a spus Desmond.

— Vreţi, totuşi, ca eu să aflu ceva pentru dumneavoastră, să fac anumite investigaţii?

— Da, cam aşa. Nu ştiu cât de informat sunteţi în legătură cu întreaga chestiune?

— Doar puţin, a răspuns Poirot. N-am amănunte. Nu ştiu multe despre dumneavoastră sau domnişoara Ravenscroft, pe care încă n-o cunosc. Dar aş cunoaşte-o cu plăcere.

— Da, chiar am vrut s-o aduc, dar apoi m-am gândit că mai bine să vorbesc eu întâi singur cu dumneavoastră.

— Asta este foarte rezonabil, a încuviinţat Poirot. Sunteţi nefericit? Neliniştit? Aveţi probleme?

— Nu, realmente nu. Probabil că n-au fost nici un fel de probleme. De fapt, nici măcar nu există. Ce s-a întâmplat este, de mulţi ani, de domeniul trecutului; Celia era încă un copil, o şcolăriţă. Şi o asemenea tragedie se poate întâmpla din nou, în orice zi, oricând. Că ceva îi descumpăneşte pe doi oameni pe care-i cunoşti, în aşa măsură, încât ei recurg la sinucidere. A fost un fel de pact de sinucidere. Nimeni n-a ştiut mult despre asta, despre motiv şi aşa mai departe. Dar, în definitiv, asta s-a întâmplat acum mulţi ani şi nu este treaba copiilor să-şi facă gânduri în legătură cu motivul. Dacă ei ştiu faptele, s-ar putea considera că e suficient. Şi în nici un caz asta n-o priveşte pe maică-mea.

— Dacă arunci aşa o privire în jur, a răspuns Poirot, constaţi mereu că oamenii se interesează, adesea, de lucruri care nu-i privesc deloc. Câteodată, mai mult decât de lucrurile care ar trebui să-i preocupe.

— Povestea s-a sfârşit totuşi demult. Nimeni nu ştia despre aceasta, nimic precis. Dar, vedeţi dumneavoastră, mama pune continuu întrebări. Ea ar vrea să ştie tot felul de lucruri şi acum a pus ochii pe Celia. A adus-o pe Celia într-o asemenea stare încât nu mai ştie dacă vrea sau nu să se mărite cu mine.

— Şi dumneavoastră? Ştiţi?

— Da, fireşte! Aş dori să mă căsătoresc cu ea. Sunt ferm hotărât. Dar ea este cu totul dezorientată. Ar vrea să afle un răspuns. Ar vrea să ştie de ce s-a întâmplat şi crede – deşi eu sunt convins că se înşeală – ea crede că mama ştie sau a auzit ceva.

— Am multă simpatie pentru dumneavoastră, a spus Poirot, dar mi se pare că dacă sunteţi tineri rezonabili şi vreţi să vă căsătoriţi nu există nici un motiv pentru care n-ar trebui să faceţi asta. La rugămintea mea am obţinut unele informaţii despre tristul eveniment. Cum aţi şi spus, asta s-a întâmplat în urmă cu mulţi ani. Nu există nici un fel de explicaţii satisfăcătoare, care, de altfel, n-au existat niciodată. Însă, în viaţă nu capeţi, chiar întotdeauna, explicaţii pentru toate lucrurile triste care se petrec.

— Era o dublă sinucidere, a spus tânărul. Nu poate să fi fost deloc altfel. Dar…

— Aţi dori să cunoaşteţi cauza. Aşa este?

— Da. De aceea Celia este atât de mâhnită şi aproape m-am molipsit şi eu. În orice caz, mama este neliniştită, deşi, cum am mai spus, n-o priveşte câtuşi de puţin. Nu cred că se poate arunca vina pe cineva. N-a fost nici o ceartă sau ceva de genul acesta. Partea proastă este că noi nu ştim răspunsul. Oricum, eu n-aş putea şti nimic, pentru că, desigur, nu eram acolo.

— I-aţi cunoscut pe generalul sau pe lady Ravenscroft?

— Nu. Dar pe Celia am cunoscut-o, mai mult sau mai puţin, de-a lungul întregii mele vieţi. Oamenii la care-mi petreceam vacanţele erau vecinii lor – când noi eram copii. Noi am avut mereu sentimente reciproce de simpatie şi ne-am înţeles bine. După aceea, n-am văzut-o pe Celia mulţi ani. Părinţii ei au plecat în India, ştiţi, şi ai mei de asemenea. Ei s-au întâlnit acolo din nou – vreau să spun, părinţii mei adoptivi. Tatăl meu este de altfel mort. Dar, probabil, că mama mea auzise ceva, când era în India şi şi-a adus din nou aminte acum şi s-a enervat din această pricină. Ea îşi închipuie lucruri care, pur şi simplu, n-au legătură unele cu altele. Dar este hotărâtă s-o chinuie cu asta pe Celia. Aş vrea, cu adevărat, să ştiu ce s-a întâmplat, şi Celia de asemenea. Cauza! Motivul! Nu doar vorbăria stupidă a oamenilor.

— Da, a răspuns Poirot, este foarte firesc că amândoi simţiţi aşa. Dar asta este cu adevărat important? Ce contează, este totuşi momentul actual, prezentul. Fata cu care aţi dori şi vreţi să vă căsătoriţi – ce legătură are trecutul cu dumneavoastră? Ce contează dacă părinţii ei s-au sinucis împreună, sau şi-au pierdut viaţa într-un accident de avion, dacă unul dintre ei a murit în urma unui accident şi celălalt apoi s-a sinucis? Sau dacă a existat un scandal amoros care îi făcea nefericiţi?

— Sigur că ce spuneţi dumneavoastră este rezonabil şi foarte just. Dar chestiunea a luat, acum, o asemenea turnură că trebuie să am grijă ca Celia să fie mulţumită. Ea face parte dintre oamenii în care totul lasă urme mai adânci, chiar dacă nu vorbesc mult despre asta.

— Nu v-a trecut niciodată prin minte, a spus Poirot, că ar putea fi foarte dificil, chiar imposibil de a constata ce s-a întâmplat cu adevărat?

— Vreţi să spuneţi, dacă unul l-a omorât pe celălalt şi dacă da, cine şi de ce? Nu, dacă într-adevăr a fost ceva la mijloc.

— Dar acest „ceva” s-a întâmplat în trecut, de ce ar trebui să joace acum un rol?

— Nimic n-ar fi jucat nici un rol, dacă mama nu s-ar fi amestecat şi n-ar fi agitat lucrurile. De asemenea, nu cred că Celia şi-a făcut vreodată multe gânduri despre toate acestea. Ea era în Elveţia la şcoală, când s-a întâmplat această tragedie şi nimeni nu i-a povestit şi, dacă eşti un adolescent, accepţi, totuşi, de cele mai multe ori, faptele aşa cum sunt, ca şi când ele n-ar avea nici o legătură cu cineva.

— Nu credeţi atunci că dumneavoastră vreţi poate ceva imposibil?

— Aş dori ca dumneavoastră să aflaţi adevărul, a declarat Desmond.

— N-am nimic de obiectat. În realitate, chiar simt o anumită curiozitate. Întâmplări care provoacă tristeţe, surpriză, şoc, boală, sunt tragedii omeneşti şi este firesc ca aşa ceva să trezească interes. Mă întreb doar dacă este înţelept sau necesar să se răscolească trecutul?

— Poate că nu, a spus Desmond, dar…

— Şi, de asemenea, nu consideraţi, l-a întrerupt Poirot, că este o încercare care nu prea are sorţi de izbândă? După o perioadă atât de lungă?

— Nu, l-a contrazis Desmond, nu cred asta. Consider că este foarte posibil.

— Foarte interesant. Şi anume cum?

— Pentru că…

— Pentru că? Totuşi, trebuie să aveţi un motiv!

— Cred că există oameni care ştiu răspunsul. Care ar putea să vă povestească ceva, dacă ei ar vrea, şi care nu vor să vorbească cu Celia sau cu mine, de la care, însă dumneavoastră aţi putea afla adevărul.

— Interesant.

— Am auzit ceva cu totul vag. Acolo se spune că cineva a fost bolnav mintal. Nu ştiu exact cine, s-ar putea să fi fost lady Ravenscroft… Cred că ea a fost, mulţi ani, într-un ospiciu. Ceva trist se întâmplase când era foarte tânără. Un copil a murit, probabil a fost un accident. Oricum, ea a fost afectată de întâmplare.

— Probabil că nu ştiţi din sursă proprie?

— Nu. Mama a pomenit de aşa ceva. Ea a aflat aceasta în India. Flecăreala oamenilor. Ştiţi doar cum ei se întâlnesc în serviciul colonial şi femeile bârfesc împreună şi-şi povestesc întâmplări care nici nu este nevoie să fie adevărate.

— Şi dumneavoastră aţi vrea să constataţi, dacă aceste întâmplări nu sunt, totuşi, adevărate.

— Da, şi nu ştiu cum trebuie să aflu asta de unul singur. Acum, când a trecut atât de mult de atunci. Şi, de asemenea, nu ştiu cui m-aş putea adresa. Până când vom descifra adevărul…

— Cu aceasta vreţi să spuneţi, l-a întrerupt Poirot, că vă căsătoriţi cu Celia Ravenscroft, doar abia după ce ea este absolut sigură că în familia ei nu este nici o boală mintală ereditară.

— Da, oricum ei îi este teamă de aceasta. Evident, că mama i-a băgat-o în cap. După câte se pare, mama ar dori mult să creadă asta. Sunt convins că n-are nici un motiv pentru aşa ceva. Pură răutate!

Nimic decât zvonuri!

— Nu va fi simplu să se descopere ceva.

— Nu, dar am auzit multe despre dumneavoastră. Se zice că sunteţi foarte versat în metoda de a descoperi ceva. Cum îi iscodiţi pe oameni şi-i faceţi să vorbească!

— Pe cine propuneţi dumneavoastră pentru a-i pune întrebări? Când vorbiţi de India, totuşi nu aveţi în vedere, desigur, pe indieni? Vorbiţi de timpurile când India era încă colonie şi acolo erau garnizoane engleze? Vorbiţi de englezi şi de bârfa care se răspândea în garnizoane?

— Nu cred că ne va fi cu ceva de folos să mergem atât de mult înapoi în timp. Socot că oricine putea atunci să fi răspândit calomnii şi să vorbească; a trecut atâta timp de atunci, încât acolo, fără îndoială, că s-a uitat totul şi oamenii au murit probabil demult. După părerea mea, mama a înţeles greşit o grămadă de asemenea vorbe. Cu siguranţă că a auzit multe bârfe şi apoi şi-a făcut o părere…

— Tot mai credeţi că eu aş fi în stare…
— Nu, nu cred că ar trebui să călătoriţi în India şi să-i iscodiţi acolo pe oameni. Dintre aceştia nu mai există nimeni.
— Dar aţi putea să-mi daţi câteva nume?
— Nu ale celor din India.
— Dar ale celorlalţi?
— Vreau să vă explic mai bine. După părerea mea, există doi oameni care ar putea şti ce s-a întâmplat de fapt, şi de ce. Căci ei erau atunci acolo. Ei trebuie să ştie, pentru că au fost de faţă.
— Nu vreţi să vă duceţi personal la ei?
— Ei, aş putea s-o fac. Într-un fel pot s-o fac şi pe asta, dar mă tem, ştiţi, că mi se… Cu un cuvânt, nu prea ştiu. N-aş pune cu plăcere întrebările la care nu aş vrea să primesc un răspuns. Asta o preocupă, în aceeaşi măsură, pe Celia. Amândoi erau atât de drăguţi, şi tocmai de aceea, ei trebuiau să ştie ceva, după părerea mea. Nu pentru că erau oameni dezgustători, nu pentru că bârfeau, ci pentru că ajutau. Poate că ei au scos pe cineva din încurcătură, sau au încercat şi n-au reuşit. Ah, mă exprim atât de neîndemânatic.
— Nu, nicidecum, a parat Poirot. Vă pledaţi cauza foarte bine. Mă interesează. Cred că aveţi, cu siguranţă, ceva în vedere. Celia Ravenscroft este de acord cu asta?
— Nu i-am spus prea multe. Ştiţi, ea ţinea foarte mult la Maddy şi Zélie.
— Maddy şi Zélie?
— Da, aşa se numeau ele. Daţi-mi voie să vă explic! Când Celia era încă un copil – atunci când eu am cunoscut-o, în timpul vacanţelor – ea avea o domnişoară secretară franţuzoaică; pe atunci, ele se numeau încă guvernante. O mademoiselle. Era teribil de drăguţă. Ea se juca cu noi, copiii, şi Celia o numea pur şi simplu Maddy – la fel ca întreaga familie.
— Aha. O mademoiselle!

— Da, şi vedeţi dumneavoastră, deoarece sunteţi francez sau belgian, m-am gândit că ea v-ar povesti poate lucruri pe care nu le spune altor oameni.

— Chiar aşa. Şi cealaltă pe care aţi numit-o?

— Zélie. Tot o mademoiselle. Cred că Maddy era cam de doi sau trei ani acolo şi apoi s-a întors în Franţa sau în Elveţia. Atunci a venit cealaltă. Ea era mai tânără. Celia a numit-o Zélie. Toată familia o striga Zélie. Era tânără, drăguţă şi dornică de viaţă. Noi toţi o iubeam teribil, întreaga familie. Şi generalul Ravenscroft.

— Şi lady Ravenscroft?

— Ea ţinea mult la Zélie şi Zélie la ea. De aceea ea chiar a venit înapoi.

— Ea a venit înapoi?

— Da, când lady Ravenscroft a fost în spital, Zélie s-a întors şi a îngrijit-o. Nu ştiu foarte sigur, dar cred că ea era acolo când… S-a întâmplat tragedia. Şi de aceea, vedeţi, ea ar trebui să ştie ce s-a întâmplat cu adevărat.

— Cunoaşteţi adresa ei? Ştiţi unde locuieşte?

— Da. Am ambele adrese. M-am gândit că, eventual, aţi putea să vă duceţi acolo şi să le vizitaţi. Ce-i drept, e cam mult… El se opri.

Poirot îl privi gânditor. Apoi îi zise:

— Da, asta este, desigur, o posibilitate…

Capitolul XI

Superintendentul-şef Garroway se uita la Poirot de peste masă. Ochii îi sclipeau. George l-a servit cu whisky cu gheaţă apoi se duse de partea cealaltă a mesei, la Poirot şi aşează lângă el un pahar plin cu un lichid roşu-închis.

— Dar ce beţi acolo? A întrebat Garroway interesat.

— Sirop de coacăze.

— Desigur, fiecare cu gustul său! A fost de părere Garroway. Ce mi-a povestit Spence? Că înainte beaţi doar tisane? Ce este asta, un fel de pian franţuzesc, sau ce?

— Nu, zise Poirot, asta face să scadă febra.

— Ah. Drog pentru bolnavi! Luă o înghiţitură din paharul său. Deci, a toastat el, pentru sinucidere!

— A fost sinucidere?

— Dar ce altceva?

Clătină din cap.

— Îmi pare rău, a spus Poirot, că vă dau atât de lucru. Sunt ca un copil sau un animal dintr-o povestire de domnul Kipling: sufăr de o curiozitate neostoită.

— Curiozitate neostoită, spuse Garroway. Frumuşele povestiri a scris acest Kipling. El ştia despre ce scria. Mi s-a povestit odată că a vrut să facă un scurt tur de vizionare a unui distrugător şi, apoi ştia despre navă mai multe amănunte decât cei mai buni ingineri ai marinei regale.

— Din păcate, eu nu ştiu atât de multe. De aceea, înţelegeţi, trebuie să pun întrebări. Mă tem că v-am trimis o listă foarte lungă de întrebări.

— Mă preocupă, spuse Garroway, cum săriţi de la o chestiune la alta: psihiatru, rapoarte medicale, cine lasă bani prin testament, cine avea bani, cine primea bani. Cine trăgea speranţe la bani şi n-a obţinut nimic. Amănunte despre coafuri, peruci, furnizori de peruci… Drăgălaşele soseau, de altfel, în fermecătoare cutii trandafirii de carton.

— Ştiţi precis toate detaliile, zise Poirot. M-a uimit, pot să vă spun!

— Desigur că a fost un caz enigmatic şi, bineînţeles, că ne-am notat totul cu grijă. Nu este de mare folos, dar totul se află în dosare, în caz că cineva vrea să le revadă.

El împinse o foaie pe masă.

— Aici. Coaforul avea firma în Bond Street. Firmă pretenţioasă – „Eugene and Rosentelle”. Mai târziu s-au mutat în Sloane Street. Asta este adresa. Dar acum este un magazin de vânzare a animalelor. Doi angajaţi l-au preluat şi, acum câţiva ani, au ieşit la pensie, dar atunci erau bine cotaţi. Lady Revenscroft se număra printre clienţii lor permanenţi. Familia Rosentelle locuieşte acum la Cheltenham. Lucrează încă în aceeaşi branşă. Acum ea se

numeşte coafeză de lux – asta este ceva de ultimă oră – şi cosmeticiană. Aceeaşi Mărie dar cu altă pălărie, se spunea când eram tânăr.

— Aha!

— Cum aşa, aha? Întrebă Garroway.

— Vă sunt extrem de recunoscător, spuse Hercule Poirot. Mi-aţi dat o idee. Pe ce drumuri ocolite, ciudate, se ajunge, totuşi, câteodată, la cele mai bune idei!

— Dumneavoastră aveţi chiar exagerat de multe, zise Garroway. Asta este una din problemele dumneavoastră, în acest caz, nici nu mai aveţi nevoie de alte idei. Deci mai departe! Am cercetat şi istoria familiei – dar acolo nu sunt multe de aflat. Strămoşii lui Alistair Ravenscroft erau de fel din Scoţia. Tatăl era preot, doi unchi erau în armată, amândoi foarte respectabili. El s-a căsătorit cu Margaret Preston-Gray, o fată de familie bună. Nici un scandal. Aţi avut dreptate, ea avea o soră geamănă. Nu ştiu de unde aţi scos asta: Dorothea şi Margaret Preston-Gray, îndeobşte cunoscute ca Dolly şi Molly. Familia Preston-Gray trăia la Hatters Green, în Sussex. Gemene monogame, povestea obişnuită: le-au dat dinţii în acelaşi timp, s-au îmbolnăvit de scarlatină în aceeaşi lună, purtau haine asemănătoare, s-au îndrăgostit în acelaşi fel, s-au căsătorit cam în aceeaşi perioadă, ambii soţi erau în armată. Medicul de casă a murit acum câţiva ani, aşa că, în acest caz, nu mai e nimic de adăugat. Dar a fost un eveniment tragic în legătură cu una dintre ele.

— Lady Ravenscroft?

— Nu, cu cealaltă. Ea s-a căsătorit cu un anume căpitan Jarrow, avea doi copii: cel mai mic, un băieţel de patru ani a fost doborât de o roabă sau de o altă jucărie pentru copii, s-a lovit la cap, a căzut într-un heleşteu artificial şi s-a înecat. După cât se pare, celălalt copil era vinovat, o fetiţă de nouă ani. S-au jucat împreună şi s-au certat, cum fac copiii. Aproape că nu era nici o îndoială în această privinţă. Dar a mai existat o altă versiune. Se zice că mama ar fi făcut asta,

ea s-ar fi înfuriat şi l-ar fi lovit. Alţii susţineau că ar fi fost o vecină care l-a aruncat în heleşteu. Probabil că asta nu prezintă interes pentru dumneavoastră, n-are nici o legătură cu o înţelegere de sinucidere între sora mamei şi soţul ei, câţiva ani mai târziu.

— Evident, nu, a confirmat Poirot. Dar se ascultă întotdeauna cu plăcere poveşti din culise.

— Da. Cum am spus deja, motivul trebuie căutat în trecut. Deşi mărturisesc că noi nu ne-am gândit să privim în trecut atât de departe. Căci la urma urmei, totul a fost cu douăzeci de ani, înainte de sinucidere.

— A fost atunci vreo anchetă?

— Da. Aş putea să examinez cazul, rapoartele respective şi articolele din ziare. Existau chiar unele îndoieli, ştiţi. Mama era şocată şi complet distrusă. A trebuit să fie internată. Se afirma că, după asta, ea n-a mai fost niciodată ca înainte.

— Dar se bănuia că ea făcuse asta?

— Cel puţin doctorul credea asta. Dovezi directe n-au existat de nici un fel, ştiţi. Ea spunea că a văzut întâmplarea de la fereastră, cum copilul mai mare – fetiţa – îl bătea şi-l îmbrâncea pe băiat în heleşteu. Dar relatarea ei – mda, presupun, n-au crezut-o atunci. Ea bătea câmpii.

— Şi diagnosticul medicilor psihiatri?

— Ea a ajuns într-un sanatoriu sau într-un spital, era bolnavă mintal, fără îndoială. A rămas acolo foarte mult timp şi a fost tratată. După câte ştiu, sub supravegherea unui specialist de la St. Andrew's Hospital din Londra. În final, după trei ani, ea a fost declarată vindecată şi externată, pentru a putea duce o viaţă normală acasă, cu familia ei.

— Şi era normală?

— Era deja nevropată…

— Unde se afla ea în momentul sinuciderii? La familia Ravenscroft?

— Nu… Murise cam cu trei săptămâni înainte. Ea locuia atunci la familia Ravenscroft, la Overcliffe. Pare să fie încă

un exemplu privind soarta gemenilor monogami. Era somnambulă – evident, deja de câţiva ani buni. În acest fel, ea a avut chiar, de câteva ori, accidente mai mici.

Uneori, lua prea multe calmante şi se plimba noaptea în somn prin casă sau pe afară. O dată a fugit pe poteca de pe faleză, şi-a pierdut echilibrul şi s-a prăbuşit. A murit pe loc – au găsit-o abia a doua zi. Sora ei, lady Ravenscroft, era tare nefericită. Ele se iubiseră foarte mult. Ea a trebuit să fie dusă la spital, în urma şocului.

— Ar putea acest accident nefericit să fi dus, mai târziu, la sinuciderea soţilor Ravenscroft?

— Nu există nici un fel de indiciu în acest sens.

— Cum spuneţi dumneavoastră, în cazul gemenilor se întâmplă, câteodată, lucrurile cele mai bizare. Lady Ravenscroft putea să se fi omorât pentru că era atât de ataşată de sora ei geamănă. După aceea s-a împuşcat soţul pentru să se simţea oricum vinovat…

Garroway a protestat:

— Fantezia vă face s-o luaţi razna, Poirot. Alistair Ravenscroft n-ar fi putut, niciodată, să aibă o legătură cu cumnata, fără ca s-o ştie toată lumea! Aşa ceva n-a existat… Dacă vă referiţi la asta.

Telefonul a sunat. Poirot a ridicat receptorul. Era doamna Oliver.

— Monsieur Poirot, puteţi să veniţi mâine la mine, la un ceai sau la un sherry? Este de faţă şi Celia şi, mai târziu, acea individă tiranică. Trebuia, totuşi, să ticluiesc asta aşa, nu?

Poirot părea să fie de acord.

— Trebuie să mă grăbesc, spuse doamna Oliver, urmează să mă întâlnesc cu un Haudegen în vârstă pe care mi l-a oferit elefantul meu nr. L, Julia Carstairs. Cred că ea n-a reţinut numele corect – aşa face ea mereu – dar sper că adresa corespunde!

Capitolul XII

— Ei madame, întrebă Poirot, cum o duceţi cu sir Hugo Foster?

— Mai întâi – nu se numeşte Foster, ci Fothergill. Julia încurcă întotdeauna numele.

— Elefanţii nu sunt de încredere în ceea ce priveşte numele?

— Nu-mi mai vorbiţi de elefanţi – am terminat cu ei.

— Şi bătrânul dumneavoastră Haudegen?

— O comoară – dar ca sursă de informaţii nici cea mai mică speranţă. Cu totul obsedat de oameni care se numeau Barnet şi aveau un copil care a murit, într-un accident, în India. Dar asta n-are nimic de-a face cu familia Ravenscroft. Vă spun, am terminat cu elefanţii!

— Madame, aţi fost foarte perseverentă. V-aţi comportat minunat.

— Celia vine cam într-o jumătate de oră. Doar aţi vrut s-o întâlniţi, nu-i aşa? I-am spus, ei… Că dumneavoastră îmi sunteţi de ajutor în această chestiune. Sau aţi fi dorit, mai degrabă, să vină la dumneavoastră?

— Nu, spuse Poirot, aşa este mai bine.

— Nu cred că ea stă mult. Dacă pleacă cam într-o oră, noi am putea să reflectăm asupra acestei chestiuni, înainte să vină doamna Burton-Cox.

— Asta va deveni interesant. Foarte interesant!

Doamna Oliver oftă.

— Dumnezeule, este o jale! Avem extrem de mult material, nu credeţi?

— Cu toate acestea, nu avem idee, de fapt, după ce umblăm. Până acum ştim doar că, după toate probabilităţile, a fost o dublă sinucidere. Nişte soţi, care convieţuiau liniştiţi şi fericiţi. Şi care este cauza, motivul? Noi am cercetat în toate direcţiile, înainte şi înapoi, la dreapta şi la stânga, la Vest şi la Est.

— Exact, a încuviinţat doamna Oliver. Peste tot. Doar la Polul Nord încă n-am fost, a adăugat ea.

— Şi nici la Polul Sud, a completat Poirot.

— Prin urmare, ce avem noi, socotit în linii mari?

— Puţin, spuse Poirot. Am aici o listă. Aţi vrea s-o vedeţi?

Doamna Oliver se aşeză lângă el şi-i privi peste umăr.

— Peruci, a exclamat ea şi a indicat primul punct. De ce acestea mai întâi?

— Patru peruci, zise Poirot, asta este, totuşi, interesant şi destul de ciudat.

— După câte ştiu, firma de la care provin perucile a fost abandonată. Astăzi oamenii le cumpără din cu totul altă parte. Ei nici nu le mai poartă atât de mult ca atunci. Se pune o perucă când se călătoreşte. Asta scuteşte pe oricine de neplăceri pe drum.

— Da, da, spuse Poirot. Vom face, în această privinţă, ce putem. Dar mai există încă lucruri care mă interesează. De pildă, despre bolile mintale din familie. Despre o soră geamănă care nu era normală şi a petrecut mulţi ani din viaţă într-un sanatoriu.

— Dar asta pare să nu ducă nicăieri, a observat doamna Oliver. Ea putea, fireşte, să se fi ivit, pe neaşteptate, şi să-i fi împuşcat pe amândoi, dar nu înţeleg de loc, de ce.

— Dar amprentele de pe pistol erau doar cele ale generalului şi ale soţiei sale. Apoi există povestea din India, despre un copil care a fost ucis, probabil, de sora geamănă a soţiei generalului. De asemenea, probabil, că de o cu totul altă femeie – o guvernantă sau de un servitor. La punctul doi: Noi ştim ceva mai mult despre bani.

— Cum de este vorba de bani? A întrebat doamna Oliver surprinsă.

— Asta este partea interesantă. Banii joacă, adesea, un rol. Dacă cineva îi moştenea prin această sinucidere sau chiar de aceea nu-i moştenea. Banii provoacă complicaţii, nelinişte, lăcomie, şi aşa mai departe. Dar, în acest caz, se pare că nu este vorba nicidecum de bani! Apoi există încă versiuni diferite despre legături amoroase, ale soţiei sau ale soţului. Acestea ar fi putut provoca o sinucidere sau o crimă. Asta se întâmplă adesea. După aceea ajungem la

punctul care, momentan, mă interesează cel mai mult. De aceea aş dori să vorbesc atât de urgent cu doamna Burton-Cox.

— Ah, această persoană îngrozitoare. Nu înţeleg cum de-i acordaţi importanţă. Ea doar şi-a băgat nasul în toate şi vrea ca eu să-i aflu adevărul.

— Da. Dar de ce oare vrea ea asta? Acest punct mi se pare extrem de ciudat. După părerea mea, trebuie să se afle cauza. Aceasta este veriga, ştiţi.

— Veriga?

— Da. Nu ştiu ce fel de verigă este, unde şi cum există. Ştiu doar că ea ar putea să scoată, neapărat, la iveală multe despre sinucidere. Este veriga între fina dumneavoastră, Celia, şi fiul care nu este fiul ei adevărat.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta – nu e fiul ei adevărat?

— Ea l-a adoptat, răspunse Poirot. Pentru că propriul ei fiu a murit.

— Cum a murit? De ce? Când?

— Toate aceste întrebări mi le-am pus şi eu însumi. Asta ar putea fi veriga… Poate să fie o legătură sentimentală, o dorinţă de răzbunare la mijloc, poate să fie ură sau vreo poveste de dragoste. În orice caz, trebuie s-o cunosc. Trebuie să-mi pot face o părere. Da! Sunt convins că este important.

A sunat la uşa de la intrare şi doamna Oliver s-a ridicat pentru a deschide.

— Asta ar putea fi Celia, a strigat ea din mers. Sunteţi sigur că totul este în ordine?

— În ceea ce mă priveşte, da, spuse Poirot. Să sperăm că şi în ceea ce o priveşte pe Celia.

Câteva minute mai târziu, doamna Oliver a revenit, împreună cu Celia Ravenscroft. Celia se uita în jur cam nehotărâtă, chiar neîncrezătoare.

— Nu prea ştiu, spuse ea, dacă eu…

Tăcu şi-l privi ţintă pe Hercule Poirot.

— Aş vrea să-ţi prezint pe cineva, zise doamna Oliver, care-mi este de un mare ajutor şi sper că şi ţie. Acesta este monsieur Hercule Poirot, un geniu în domeniul criminalistică.

— Oh, exclamă Celia.

Îl privi cu îndoială pe micul personaj cu capul în formă de ou şi cu o mustaţă mare.

— Cred, spuse ea ezitând, că am auzit deja de el.

Hercule Poirot putea încă să se abţină. Altfel ar fi spus: „Majoritatea oamenilor au auzit deja de mine”. Chiar dacă asta nu prea era aşa, deoarece mulţi oameni care auziseră de el sau îl cunoscuseră odihneau acum sub o lespede funerară la cimitir.

— Luaţi loc, mademoiselle! Spuse el. Vreau să vă mărturisesc un lucru: Când încep o investigaţie, o duc până la capăt. Voi scoate adevărul la lumină şi, dacă este chiar adevărul pe care vreţi să-l ştiţi, atunci îl voi afla. Dar s-ar putea ca dumneavoastră să doriţi doar alinare. Asta nu este acelaşi lucru. Pot să descopăr diverse aspecte care ar putea să vă aline. V-aţi mulţumi cu asta? Dacă da, atunci nu mai trebuie să aveţi pretenţii.

Celia se aşează pe scaunul pe care el i-l oferise, şi-l privi foarte serioasă.

— Nu credeţi că eu vreau să aflu adevărul?

— Cred, răspunse Poirot, că adevărul este un şoc, că ar putea să vă pricinuiască supărare şi dumneavoastră eventual să spuneţi: „De ce n-am lăsat toate acestea aşa cum sunt? De ce am vrut să ştiu adevărul, când nu mai pot face nimic? Tatăl meu şi mama mea s-au sinucis – dar, cu toate acestea, îi iubesc”. Nu este nimic rău în a-ţi iubi părinţii.

— Cu toate că, în zilele noastre, uneori, se pare că se crede asta, a intervenit doamna Oliver. Ca să spun aşa, un nou crez.

— Asta mă frământă mai demult, zise Celia. Am început să mă gândesc. Auzeam, din întâmplare, lucruri atât de

curioase, de la oameni care mă priveau, câteodată, cam cu compătimire. Alţii erau din nou curioşi. Astfel se ajunge să se descopere lucruri despre oameni pe care-i întâlneşti, îi cunoşti, care au cunoscut familia.

Nu mai puteam să trăiesc aşa în continuare. Dumneavoastră credeţi că prin asta nu sunt cu adevărat serioasă, dar eu vreau, efectiv, să ştiu adevărul. Pot să-i dau de capăt…! L-aţi văzut pe Desmond, nu-i aşa? A întrebat ea direct. El v-a căutat, mi-a povestit!

— Da. El a fost la mine. Nu trebuia să facă asta?

— Nu m-a întrebat.

— Şi dacă v-ar fi întrebat?

— Nu ştiu. Nu ştiu, dacă i-aş fi interzis asta, sau dacă ar fi trebuit să-l încurajez.

— Tare v-aş pune o întrebare, mademoiselle. Aş dori să ştiu dacă, în inima dumneavoastră, există ceva care credeţi că înseamnă mai mult decât orice?

— Ce vreţi să ziceţi?

— Cum aţi spus m-a vizitat Desmond Burton-Cox. Un bărbat tânăr, foarte atrăgător şi simpatic. Era foarte serios în ceea ce spunea, foarte serios. Şi asta este acum esenţialul. Vreţi într-adevăr să vă măritaţi? Dacă da – ce deosebire poate să aibă pentru Desmond sau dumneavoastră, dacă a fost o sinucidere premeditată sau cu totul altceva?

— Credeţi că, de fapt, a fost altceva?

— Încă nu ştiu, spuse Poirot. Dar am motiv să presupun că asta este posibil. Există diferite aspecte care nu sunt compatibile cu teoria unei duble sinucideri. Dar poliţia este foarte minuţioasă, mademoiselle Celia, foarte minuţioasă. Ea a adunat toate dovezile şi a stabilit că e posibil să fi fost doar o sinucidere premeditată.

— Dar nu s-a aflat niciodată un motiv şi, totuşi, credeţi asta?

— Da, a recunoscut Poirot, cred.

— Şi nici nu cunoaşteţi pricina?

— Nu sunt sigur, zise Poirot. Mă tem că din asta ar putea ieşi la iveală ceva foarte dureros şi de aceea vă întreb, dacă nu doriţi să daţi totul uitării, de dragul trecutului. Există un tânăr pe care-l iubiţi şi care vă iubeşte. Pentru dumneavoastră este vorba, totuşi, de viitor, nu de trecut.

— V-a povestit că este un copil adoptat?

— Da.

— V-aţi întrebat de ce o interesează asta pe ea, de fapt? De ce ea se duce la doamna Oliver şi o copleşeşte cu întrebările? Ea nu este mama sa adevărată.

— Ţine la ea?

— Nu, răspunse Celia. Văzut în mare, aş spune că o respinge. El nici n-a ţinut la ea vreodată.

— Ea a cheltuit bani cu el, pentru şcoală, cu întreţinerea lui, şi aşa mai departe. Credeţi oare că ea este ataşată de el?

— Nu. Cred că ea a vrut, pur şi simplu, să aibă un copil în locul propriului ei copil. Copilul ei murise într-un accident şi de aceea a vrut să adopte altul. Soţul ei murise cu puţin înainte. Este atât de dificil de a obţine toate aceste date.

— Ştiu, ştiu. Dar aş dori mult să aflu ceva.

— Da, vă rog?

— Financiar, el este independent?

— Nu ştiu sigur ce vreţi să spuneţi cu asta. Desigur că el poate avea grijă de mine, poate avea grijă de o femeie. Din câte ştiu, la adopţiune, pe numele lui au fost trecuţi nişte bani. O sumă suficientă. Fireşte, nu o avere.

— Ea n-ar face uz de vreun mijloc de constrângere financiară?

— Vă referiţi la situaţia de a-i bloca banii, dacă el se căsătoreşte cu mine? Nu cred că ea a ameninţat cu asta sau că ea, într-adevăr, ar putea aşa ceva. Este sigur că totul a fost reglementat de funcţionarii de la oficiul de adopţiune. Cei de acolo fac mare caz de asta, după câte ştiu.

— Încă ceva aş dori să vă întreb, ceva care poate nu ştie nimeni, în afară de dumneavoastră. Eventual, doar doamna

Burton-Cox. Cine a fost mama sa adevărată?

— Credeţi că ăsta ar fi unul din motivele indiscreţiei dumneavoastră? Habar n-am. Probabil că era nelegitim.

Aceşti copii sunt scoşi, adesea, de sub interdicţia de a fi înfiaţi, nu? Ea ar putea şti ceva despre mama sa adevărată ori tatăl său. Dar lui nu i-a spus nimic. După câte ştiu, ea i-a povestit doar chestii obişnuite, ce se spune într-o asemenea situaţie. Că este la fel de fain de a fi adoptat, fiindcă e o dovadă cât de dorit e copilul şi aşa mai departe. O grămadă de prostii.

— Are el sau aveţi dumneavoastră cunoştinţă de vreo rudă apropiată?

— Nu cred că el cunoaşte pe cineva. Şi nici nu-l interesează. Nu şi-a făcut griji din pricina asta.

— Doamna Burton-Cox a fost prietenă cu familia dumneavoastră, cu mama sau cu tatăl dumneavoastră? Vă puteţi aminti, dacă ea a venit, vreodată, în vizită când dumneavoastră eraţi încă acasă?

— Nu. Cred că mama lui Desmond, doamna Burton-Cox, a plecat în India. Probabil că soţul ei a murit acolo şi Desmond a fost trimis la şcoală în Anglia. În timpul vacanţelor, el venea la nişte veri. Aşa ne-am cunoscut. Nu l-am putut uita. Înţelegeţi. A fost un fel de cult al eroilor. Era priceput la căţăratul în copaci şi m-a învăţat multe despre cuiburile şi ouăle păsărilor. Deci era cu totul firesc ca noi, când ne-am revăzut la universitate, să vorbim despre acele vremuri şi el să-mi spună pe nume. Tot zicea: „Îţi cunosc doar prenumele”. Şi apoi ne-am adus aminte de multe lucruri pe care le trăisem împreună. Aşa ne-am apropiat. Nu ştiu multe despre el. Dar aş vrea să ştiu adevărul. Cum se poate să-ţi faci planuri de viaţă când nu cunoşti precis ce influenţează pe cineva, ce s-a întâmplat cu adevărat?

— Deci aţi dori ca eu să-mi continui investigaţiile?

— Da, dacă este de vreun folos, deşi nu prea cred, pentru că, de asemenea, eu şi Desmond ne-am străduit deja atât de mult. N-am prea avut succes. Totul pare să ducă mereu la acelaşi rezultat, deşi, în fond, nu este chiar povestea unei vieţi. Mai degrabă, este povestea unei morţi, nu-i aşa? De fapt, a două morţi. Dar dacă este dublă sinucidere, la ea te gândeşti ca la o singură moarte. Am citit asta în Shakespeare, sau cunosc citatul de undeva: „Şi despărţiţi în moarte n-au fost…” Celia îl privi concentrată. Da, continuaţi. Aflaţi adevărul! Informaţi-o pe doamna Oliver sau pe mine despre tot ce descoperiţi. Parcă chiar mi-ar conveni dacă mi-aţi spune personal. Celia se întoarse către doamna Oliver. N-aş vrea să fiu nepoliticoasă faţă de tine, dragă naşă. Ai fost mereu atât de drăguţă cu mine dar… Dar aş prefera toate informaţiile direct de la sursă.

— Ei, spuse Poirot, doresc cu plăcere să fiu sursa aceea.

— Şi dumneavoastră credeţi că o să aflaţi ceva?

— Sunt convins de asta.

— Şi nu vă înşelaţi niciodată?

— Rar sau niciodată. Mai mult nu vă pot spune.

Capitolul XIII

— Ei, spuse doamna Oliver, după ce a condus-o pe Celia la uşă, ce credeţi despre ea?

— Este o personalitate, a declarat Poirot, o fată interesantă. Fără îndoială, nu tipul obişnuit.

— Da, exact părerea mea.

— Aş vrea să vă rog să-mi povestiţi mai amănunţit.

— Despre Celia? De fapt n-o cunosc deloc bine. Aşa este întotdeauna cu finii. Aşa cum se întâmplă, îi vezi doar la zile mari.

— Nu mă referem la Celia. Mă gândeam la mama ei.

— Aha!

— Aţi cunoscut-o pe mama sa?

— Da. Am fost împreună la pension, la Paris. Pe atunci era obiceiul de a se trimite fetele la Paris pentru ultima cizelare, îi explică doamna Oliver. Ce-aţi dori oare să ştiţi?

— Deci vă amintiţi de ea. Cum era?

— Da, îmi aduc aminte. Cum v-am mai spus, nu se uită persoane sau fapte, pentru că relaţia cu ele există de mult timp în trecut.

— Ce impresie făcea asupra dumneavoastră?

— Era de o rară frumuseţe, răspunse doamna Oliver. De asta îmi amintesc. Nu pentru vârsta de treisprezece sau paispreceze ani. Atunci ea avea încă trăsături infantile. Cred că toate le aveam, a adăugat ea gânditoare.

— Era o personalitate!

— Greu de spus. Nu era unica sau cea mai apropiată prietenă a mea. Eram mai multe – o mică ceată, s-ar putea spune. Noi jucam entuziasmate tenis sau mergeam la Operă sau ne plictiseam de moarte într-o pinacotecă. Vă pot oferi, cu adevărat, doar un tablou general.

— Molly Preston-Grey, Doar aşa se numea ea. Avea vreun prieten?

— Noi adoram mereu pe cineva, fireşte nu un cântăreţ pop. Aceştia încă nu existau atunci. De cele mai multe ori, erau actori. Atunci era un destul de vestit artist de varieteu. O fată îi atârnase fotografia la capul patului şi mademoiselle Girand, profesoara de franceză, n-a vrut să admită asta. „Ce n'est pas convenable”, a spus ea. Fata nu i-a dezvăluit că era tatăl ei. Ce-am mai râs, spuse doamna Oliver. Da, am râs mult.

— Povestiţi-mi, totuşi, mai multe despre Molly sau Margaret Preston-Grey. Celia vă aminteşte de ea?

— Nu, în nici un caz. Ele nu seamănă. Mi se pare că Molly era mult… Era mai sentimentală.

— După cum am auzit, ea avea o soră geamănă. Era şi ea în acelaşi pension?

— Nu. Ce-i drept, aveau aceeaşi vârstă, dar era în altă parte, în Anglia. Nu sunt sigură. Am întâlnit-o pe sora geamănă, Dolly, doar o dată sau de două ori. Fireşte că atunci arăta la fel ca Molly. Ele încă nu încercau să arate altfel, să aibă coafuri diferite, şi aşa mai departe, cum fac,

adesea, gemenii, când sunt mai mari. Molly ţinea foarte mult la sora ei, dar nu vorbea despre ea. Am senzaţia – acum, vreau să spun, nu atunci – că sora ei nu prea era aşa cum trebuie. O dată sau de două ori, îmi amintesc, s-a spus că ea este bolnavă şi tratată undeva. Sau cam aşa ceva. Îmi aduc aminte că odată m-am gândit dacă nu este infirmă. O dată a fost luată într-o călătorie la mare de către o mătuşă care trebuia să-şi îngrijească sănătatea. Doamna Oliver a dat din cap. Acum nu-mi aduc aminte exact. În orice caz, aveam impresia că Molly îi era foarte devotată şi că oricum vroia s-o protejeze. Nu vi se pare că asta n-are sens?

— Deloc!

— Existau şi perioade când nu vroia să vorbească despre ea. Îmi povestea despre tatăl ori mama ei. Ea îi iubea aşa cum se obişnuieşte. Mama ei a venit odată la Paris şi a luat-o în oraş. O femeie fermecătoare, nu foarte tulburătoare sau frumoasă, pur şi simplu amabilă, liniştită, blândă.

— Aha. Deci nu puteţi să povestiţi nimic care să ne ajute să ieşim din încurcătură. Cum este cu prieteniile din tinereţe?

— Atunci nu aveai atât de mulţi prieteni, răspunse doamna Oliver. Nu era aşa, ca astăzi, când asta este firesc. Mai târziu, când ne-am întors acasă, ne-am pierdut mai mult sau mai puţin din vedere. Cred că Molly a plecat cu părinţii ei în străinătate. În India, sau era Egipt? O dată au fost în Suedia şi apoi undeva în Bermude. Cred că tatăl era guvernator. Dar de aceste lucruri nu mai pot să-mi aduc aminte precis. Se ţin mai bine minte şotiile care s-au făcut. Eu mă amorezasem lulea de profesorul de vioară, asta încă o ştiu, Molly de profesorul de canto, desigur că în ceea ce-i priveşte pe cei doi, aceştia erau mai puţin tulburători decât prietenii din zilele noastre. Îi adoram, ne era dor de clipa în care intrau în clasă. Noi le eram cu totul indiferente, asupra acestui lucru nu există nici o îndoială. Dar nopţile îi visam, şi încă pot să-mi aduc aminte că în vis îngrijeam pe dragul meu monsieur Adolphe când se îmbolnăvise de holeră şi donam sânge pentru a-i salva viaţa, ce tinere mai eram!

Apoi a existat o perioadă când vroiam neapărat să mă fac călugăriţă, mai târziu infirmieră… Ei, cred că doamna Burton-Cox va fi aici în câteva minute. Sunt curioasă cum reacţionează faţă de dumneavoastră.

Poirot s-a uitat la ceas.

— Asta o vom afla curând.

— Mai avem ceva de discutat înainte de a veni?

— Aici există unele puncte în care ar trebui să ne comparăm notiţele. Cum s-a spus, ar mai fi de cercetat unul sau două detalii. Un elefant pentru dumneavoastră şi un elefant pentru mine.

— Cum puteţi să spuneţi aşa ceva, l-a dezaprobat doamna Oliver. Doar v-am declarat că am terminat cu elefanţii.

— Ah, spuse Poirot, dar poate că elefanţii încă n-au terminat cu dumneavoastră!

A sunat din nou la intrare. Poirot şi doamna Oliver se priviră.

— Deci, zise doamna Oliver, la luptă!

Ea părăsi camera. Poirot auzi rostindu-se în hol cuvinte de politeţe şi, imediat după aceea, doamna Oliver o introduse pe doamna Burton-Cox.

— Ce locuinţă adorabilă, a exclamat aceasta. Aşa drăguţ din partea dumneavoastră că v-aţi rupt puţin din timpul preţios şi m-aţi invitat.

Îl privi cu coada ochiului pe Hercule Poirot. O expresie uşor surprinsă îi trecu ca o umbră pe faţă. O clipă, ochii i se plimbară de la Poirot la pianul care se afla lângă fereastră. Doamna Oliver presupuse că doamna Burton-Cox credea că Hercule Poirot era acordor de pian. Se grăbi să clarifice situaţia.

— Îmi permiteţi să vi-l prezint pe monsieur Hercule Poirot? Spuse ea.

Poirot s-a înclinat asupra mâinii doamnei Burton-Cox.

— Cred că este unicul om care vă poate ajuta, draga mea. Ştiţi, în legătură cu fina mea, Celia Ravenscroft.

— Ah, da, cât de amabil din partea dumneavoastră să vă amintiţi de aceasta. Sper atât de mult că puteţi să-mi relataţi ceva mai mult despre ceea ce s-a întâmplat cu adevărat.

— Din păcate n-am prea avut succes, răspunse doamna Oliver, şi acesta este chiar motivul pentru care l-am rugat pe monsieur Poirot să vină. El este măreţ, unul dintre cei mai buni în profesia sa. Nici nu vă pot spune pe cât de mulţi prieteni i-a ajutat şi cât de multe taine a elucidat. Şi povestea de atunci a fost atât de tragică.

— Da, într-adevăr, spuse doamna Burton-Cox.

Ea avea încă o privire neîncrezătoare. Doamna Oliver o rugă să ia loc.

— Ce pot să vă ofer? A întrebat ea. Un pahar de sherry? Pentru ceai este desigur prea târziu. Sau mai bine aţi prefera un cocteil?

— Un pahar de sherry, vă rog. Sunteţi foarte amabilă.

— Monsieur Poirot?

— Şi eu, de asemenea.

Doamna Oliver era veselă că nu ceruse sirop de coacăze, sau una din băuturile sale preferate din suc de fructe. Ea aduse pahare şi o carafă.

— L-am încunoştiinţat, deja, în linii mari, pe monsieur Poirot despre investigaţiile pe care le doriţi dumneavoastră.

— Ah, da! Spuse doamna Burton-Cox.

Părea să fie aproape stânjenită şi nu atât de sigură de sine ca de obicei.

— În zilele noastre, s-a adresat ea lui Poirot, tinerii sunt atât de dificili. Fiul meu este un tânăr atât de drăguţ; ne-am pus mari speranţe în el. Şi apoi această fată, cu totul adorabilă. Doamna Oliver v-a spus, desigur, că este fina ei… Mda, nu se ştie niciodată. Vreau să spun că aceste prietenii apar subit şi, adesea, nu durează mult. Înainte, când eram tânără, noi le numeam dragoste trecătoare, înţelegeţi. Dar este foarte important să se ştie câte ceva despre oameni, despre familii, şi aşa mai departe. Fireşte, ştiu că Celia

provine dintr-o familie foarte bună, dar, cu toate acestea, există povestea aia tragică. Două sinucideri, cred, dar nimeni n-a putut să-mi spună clar până acum de ce s-a întâmplat asta. N-am nici un fel de prieteni care să fi cunoscut îndeaproape familia Ravenscroft, aşa încât este foarte dificil să-ţi faci o imagine. Bineînţeles, Celia este o fată fermecătoare, dar totuşi s-ar putea şti ceva precis.

— Cum aud de la prietena mea, doamna Oliver, aţi dori să aflaţi ceva foarte sigur. Cine…

— Doamna Burton-Cox, a intervenit doamna Oliver destul de fermă, vrea să ştie dacă tatăl Celiei a împuşcat-o pe mama ei şi apoi s-a sinucis, sau dacă mama Celiei şi-a ucis soţul şi imediat după aceea s-a împuşcat.

— Consider că este o deosebire, zise vizitatoarea. O mare deosebire.

— Un punct de vedere foarte interesant, a considerat Poirot.

Tonul său nu era prea încurajator.

— Fondul emoţional mă interesează, sentimentele care au însemnătate. Într-o căsnicie, o ştiţi prea bine, trebuie să se aibă în vedere copiii. Vreau să spun ereditatea. Astăzi se ştie doar că ereditatea joacă un rol mai mare decât mediul înconjurător. Ea influenţează formarea caracterului şi determină eventuale riscuri pentru care probabil nu s-ar dori asumarea răspunderii.

— Foarte adevărat, spuse Poirot. Oamenii care-şi asumă asemenea riscuri trebuie să şi decidă aceasta. Fiul dumneavoastră şi această tânără… Este decizia lor.

— Ştiu, ştiu. Nu este a mea. Părinţii nu trebuie să se amestece, nu-i aşa, nici măcar să dea un sfat. Dar chiar de aceea aş vrea să aflu mai multe amănunte, desigur, aş vrea să aflu răspunsul. Dacă aţi putea într-adevăr să duceţi până la capăt o anchetă – cred că aşa se numeşte? Dar, probabil, că sunt o mamă tare stupidă, exagerat de îngrijorată pentru fiul meu. Mai ales mamele sunt aşa.

Ea lăsă capul cam într-o parte şi scoase un mic chicot.

— Poate, spuse ea, şi goli paharul de sherry, poate vreţi să vă mai gândiţi, şi eu de asemenea. Ar putea să se pună la punct întrebările precise şi detaliile pentru care-mi fac griji.

S-a uitat la ceas.

— O, Doamne! Mai am o întâlnire. Trebuie să plec. Îmi pare atât de rău, dragă doamnă Oliver, că ne despărţim aşa grabnic, dar înţelegeţi, desigur, cum este. Azi după-amiază am întâmpinat cele mai mari dificultăţi în a prinde un taxi. Toate treceau pe lângă mine. Ah, da, aşa ceva este într-adevăr obositor. Totuşi doamna Oliver are adresa dumneavoastră, nu-i aşa?

— V-o dau eu, spuse Poirot; scoase o carte de vizită din buzunar şi i-o întinse.

— Ah, da, da. Sunteţi monsieur Hercule Poirot. Sunteţi francez?

— Belgian.

— Ah, da, belgian! Da, da. Înţeleg. Mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc şi îmi pun mari speranţe. Scumpa mea, acum însă trebuie să plec foarte, foarte repede.

Strânse cu însufleţire mâna doamnei Oliver, apoi pe a lui Poirot, şi ieşi din cameră. Imediat după aceea închise uşa de la intrare.

— Ei, ce spuneţi de asta? A exclamat doamna Oliver cu indignare.

— Adică…

— A fugit, pur şi simplu a fugit de aici. Aţi speriat-o.

— Da, răspunse Poirot. Cred că aţi sesizat asta foarte corect.

— Ea vroia ca eu s-o descos pe Celia despre un fel de taină pe care o bănuia atunci, dar o investigaţie cu adevărat riguroasă nu doreşte, nu-i aşa?

— Evident, spuse Poirot. Interesant, foarte interesant. Totuşi dispune de mijloace materiale, nu credeţi?

— Aşa cred, presupun. Garderoba ei este costisitoare, locuieşte într-o zonă unde viaţa e scumpă… E greu de spus. Face parte dintre femeile care mereu vor câte ceva şi să

comande pe cineva, după bunul lor plac. E băgată într-o grămadă de comitete. Cred că nu este nimic suspect la ea. Am întrebat câţiva, nimeni n-o prea simpatizează. Dar este o persoană activă, preocupată de viaţa publică, de politică şi chestii din astea.

— Atunci ce nu este în regulă cu ea? Întrebă Poirot.

— Consideraţi cumva că ceva nu este în regulă cu ea? Sau doar n-o puteţi suferi, aşa ca mine?

— Cred că ea are ceva de ascuns şi nu ar dori să iasă la lumină, a explicat Poirot.

— Aha. Şi veţi afla asta?

— Fireşte, dacă pot. Nu va fi uşor. Ea bate în retragere. A bătut în retragere, când a plecat de aici. I-a fost teamă de întrebările pe care vroiam să i le pun. Da. Foarte interesant. Poirot a oftat. Va trebui să mergem înapoi în timp şi mai mult decât ne-am gândit.

— Ce, iar o călătorie în trecut?

— Da. În destule cazuri există un moment în trecut care trebuie elucidat, înainte ca să se poată reveni la evenimentul cu pricina. Şi ce ar însemna asta? Da, au trecut cincisprezece, douăzeci de ani, scena se petrece într-o casă din Overcliffe. Da, iar trebuie s-o luăm de-a fir-a-păr.

— Ei, atunci asta ar fi bine, zise doamna Oliver. Prin urmare, ce putem să facem? Ce este cu lista dumneavoastră?

— În rapoartele poliţiei se află un anumit volum de informaţii despre tot ce s-a găsit în casă. Vă amintiţi că printre lucruri se aflau patru peruci.

— Da. Şi dumneavoastră eraţi de părere că patru peruci ar fi prea mult.

— Mi se părea un pic cam exagerat. În afară de asta, mi s-au dat câteva adrese poate chiar folositoare. Printre altele, cea a unui medic care ne-ar putea ajuta în continuare.

— Vă referiţi la medicul casei?

— Nu, nu la acela. Este un medic care a depus mărturie într-o anchetă despre un copil accidentat mortal. Acesta

fusese lovit de un copil mai mare sau de altcineva.
— Poate de mamă?
— Probabil. Sau de cineva care atunci era în casă. Cunosc regiunea din Anglia unde s-a întâmplat asta şi superintendentul-şef Garroway a găsit omul cu ajutorul informaţiilor proprii şi al câtorva jurnalişti, prieteni de-ai mei, care sunt foarte interesaţi de acest caz.
— Şi dumneavoastră îl veţi căuta? Acum trebuie să fie un domn foarte în vârstă.
— Nu-l voi vizita pe el, ci pe fiul său. Fiul său este, de asemenea, specialist în boli mintale. Am o recomandare către el. El ar putea fi în stare să-mi povestească ceva interesant. În plus, s-au făcut şi noi investigaţii în ceea ce priveşte aspectul financiar.
— Ce vreţi să spuneţi cu asta?
— Ei, există încă unele lucruri pe care trebuie să le lămurim. În multe crime, banii joacă un rol. Cine avea de pierdut bani, cine de câştigat? Asta trebuie s-o aflăm.
— În cazul Revenscroft poliţia ar fi putut să constate acest lucru.
— Aparent, totul era foarte normal. Amândoi făcuseră un testament şi-şi lăsaseră banii moştenire unul altuia. Niciunul n-a profitat de această dispoziţie testamentară pentru că au murit odată amândoi. Aşa că unicii moştenitori erau fiica, Celia, şi un fiu mai mic, Edward, care, după câte ştiu, acum este în străinătate, la o universitate.
— Aceasta nu ne ajută cu nimic. Niciunul dintre copii nu era acasă sau n-ar fi putut să aibă nici cea mai mică legătură cu chestiunea.
— Este adevărat. Trebuie să se pătrundă mai adânc, să se meargă mai înapoi în timp, să se cerceteze problema sub toate aspectele, dacă se vrea să se scoată la iveală, dacă există un solid motiv financiar.
— Ei, doar nu pretindeţi aşa ceva de la mine! A strigat doamna Oliver. Pentru asta, într-adevăr, n-am nici o

înclinaţie. O dovedesc şi discuţiile pe care le-am avut cu elefanţii.

— Da. Cel mai bine ar fi dacă din pricina perucilor aţi întreprinde ceva.

— A perucilor?

— În raportul poliţiei, elaborat foarte minuţios, există o notiţă despre furnizorii de peruci. O firmă care vindea scump în Bond Street. Mai târziu şi-a schimbat sediul. Doi din foştii parteneri au preluat magazinul şi după cum aud, afacerea a fost lichidată. Dar am adresa uneia dintre primele coafeze de atunci şi m-am gândit că ar fi mai simplu ca o femeie să-i pună întrebări.

— Aha, spuse doamna Oliver, şi asta trebuie să fiu eu?

— Da.

— Bine. Ce trebuie să fac?

— Mergeţi la adresa din Cheltenham pe care v-o dau. Acolo locuieşte o anumită madame Rosentelle, o femeie care nu mai este tânără, dar o foarte pricepută coafeză şi peruchieră. Ea se căsătorise cu un coleg care se ocupa, cu deosebit succes, de problema calviţiei la bărbaţi. Meşe şi alte asemenea lucruri.

— Dumnezeule, ce sarcini îmi daţi! Credeţi că ea îşi mai aduce aminte de ceva?

— Elefanţii nu uită niciodată, răspunse Hercule Poirot.

— Ah. Şi pe cine chestionaţi dumneavoastră? Pe acest doctor pe care l-aţi pomenit mai înainte?

— Da, pe acesta mai întâi.

— Şi despre ce credeţi că-şi va mai aduce aminte?

— Sigur că nu de foarte multe lucruri, a replicat Poirot. Dar poate că el să fi auzit de acest accident menţionat. În definitiv, era un caz interesant, nu-i aşa? Trebuie să fi existat rapoarte în legătură cu acest caz.

— Vă referiţi la sora geamănă?

— Da. După câte am putut să aflu, au fost în legătură cu ea două accidente. Unul când era mamă tânără şi trăia la ţară,

la Hatters Green. Şi unul mai târziu, în India. Şi de fiecare dată, a murit un copil.

— Vreţi să spuneţi că, deoarece ele erau gemene, şi Molly a mea ar fi putut să aibă vreo anomalie psihică? Asta n-o cred nici o clipă. Nu era ea tipul. Era delicată, tandră, arăta foarte bine, era sentimentală… Pur şi simplu, o persoană teribil de drăguţă.

— Da, aparent. Şi, în general, de asemenea, o persoană foarte fericită?

— Absolut. O persoană foarte fericită. Fireşte, că mai târziu, în viaţă, n-am prea mai văzut-o, trăia deja în străinătate. Dar mereu aveam impresia, în ocaziile foarte rare, când primeam o scrisoare de la ea sau o vizitam, că era un om fericit.

— Şi pe sora geamănă n-aţi cunoscut-o mai îndeaproape?

— Nu. Ei… la drept vorbind, cred că era internată într-un sanatoriu, în orice caz, atunci, în puţinele dăţi, când am revăzut-o pe Molly. Ea n-a fost nici la nunta lui Molly, nici măcar ca domnişoară de onoare.

— Singur şi acest fapt este curios.

— Încă nu pricep ce vreţi să obţineţi cu asta.

— Doar informaţii.

Capitolul XIV

Hercule Poirot coborî din taxi, plăti şi dădu şoferului un bacşiş. Se convinse că adresa corespundea cu cea din mica sa agendă, scoase cu grijă din buzunarul jachetei sale scrisoarea adresată doctorului Willoughby, a urcat treptele casei şi a sunat. Deschise un servitor. Poirot îşi spuse numele. Doctorul Willoughby îl aştepta.

Servitorul îl conduse într-o cameră plăcută, cu rafturi de cărţi pe un perete şi cu două fotolii în faţa căminului. Pe o măsuţă se afla o tavă cu pahare şi două garafe. Doctorul Willoughby s-a ridicat pentru a-l saluta. El avea între cincizeci şi şaizeci de ani, înalt şi zvelt, cu fruntea înaltă, păr negru şi ochi cenuşii pătrunzători. Strânse mâna lui Poirot şi-l rugă să ia loc. Poirot îi dădu scrisoarea.

Medicul o deschise, o citi, o aşează pe măsuţă şi-l privi cu interes.

— Am aflat deja amănunte, spuse el, de la superintendentul-şef Garroway şi de la un prieten de la ministerul de interne, care, de asemenea, m-a rugat să vă dau o mână de ajutor în această chestiune.

— Ştiu că pretind foarte mult de la dumneavoastră, spuse Poirot, dar există motive importante pentru aceasta.

— Chiar şi după atâţia ani?

— Da. Fireşte că pot să înţeleg foarte bine, dacă nu vă mai aduceţi aminte exact de această poveste deosebită.

— Eu cred că dimpotrivă. Sunt interesat, cum poate aţi auzit, de aspecte foarte precise ale profesiei mele şi asta de mulţi ani.

— Tatăl dumneavoastră era o capacitate în domeniu.

— Da, profesia era pasiunea sa. El avea o mulţime de teorii, unele s-au confirmat în mod strălucit, altele au dezamăgit. Deci dumneavoastră sunteţi interesat doar de un anumit caz de boală mintală?

— Da, de Dorothea Preston-Grey.

— Atunci eram încă tânăr, dar deja foarte familiarizat cu lucrările tatălui meu. Desigur, teoriile mele şi ale sale nu coincideau întotdeauna. Nu înţeleg ce este atât de important pentru dumneavoastră în cazul Dorothea Preston-Grey sau doamna Jarrow, cum se numea ea după căsătorie.

— Ea este o geamănă.

— Desigur. Acesta era atunci chiar domeniul special de investigaţii al tatălui meu. El îşi propusese să cerceteze viaţa gemenilor monozigoţi, care crescuseră, sau în acelaşi mediu, sau, din cauza unor împrejurări deosebite, în medii total diferite. El voia să verifice în ce măsură rămăseseră asemănători şi dacă biografiile lor erau identice. Doi fraţi care aproape toată viaţa lor o petrecuseră despărţiţi unul de celălalt şi, totuşi, păreau să facă aceleaşi lucruri în

acelaşi timp… Extraordinar de concludent. Dar după câte ştiu, acest aspect nu vă interesează.

— Nu, spuse Poirot, mă preocupă, în această chestiune, un alt moment… Accidentul unui copil…

— S-a întâmplat în Surrey. O regiune foarte frumoasă. Doamna Jarrow tocmai rămăsese văduvă şi avea doi copilaşi. Soţul ei a avut un accident mortal. Drept urmare ea era…

— Dezechilibrată mintal? Întrebă Poirot.

— Nu, nu asta se credea. În urma morţii soţului ei, a avut un şoc foarte puternic, pierderea o făcea să sufere foarte mult şi nu se refăcea într-un mod satisfăcător, după părerea medicului ei curant. El nu prea era convins de progresele acestei însănătoşiri. Ea părea şi mai puţin dispusă să termine cu doliul, cum ar fi dorit tare mult medicul. Ea a reacţionat foarte ciudat. În orice caz, el vroia să cheme un specialist şi l-a adus pe tatăl meu, care a constatat că starea ei implica anumite pericole, şi a recomandat că ea să fie internată, o perioadă, pentru observaţie într-o clinică adecvată. Mai ales după ce avusese loc accidentul cu copilul. Erau doi copii, şi potrivit celor relatate de doamna Jarrow în legătură cu această întâmplare, copilul mai mare, o fetiţă, l-a agresat pe fratele cel mic şi l-a lovit cu o cazma sau cu o sapă, aşa că el a căzut în iazul din grădină şi s-a înecat.

Ei, ştiţi, fără îndoială, că asemenea întâmplări se petrec mai ales în cazul copiilor. Copiii sunt împinşi, uneori, cu cărucior cu tot într-un iaz, doar pentru că un copil mai mare crede, din gelozie, că pentru mama acum este mult mai simplu dacă Edward sau Donald, sau cum se numeşte băiatul, nu mai există. Sau copilul crede că asta ar fi mai bine pentru mamă. Motivul este întotdeauna gelozia. În acest caz special, părea să nu existe nici o dovadă. Copilul nu se împotrivise venirii pe lume a frăţiorului. Pe de altă parte, doamna Jarrow nu dorise acest al doilea copil. Chiar dacă soţul ei se bucurase de acest al doilea copil, doamna

Jarrow nu-l dorise. Ea a fost, de două ori, la un medic pentru avort, dar n-a găsit pe niciunul dispus să facă această intervenţie, pe atunci încă interzisă. O servitoare şi un curier declaraseră că o femeie a fost cea care l-ar fi bătut pe micuţ, nu copilul cel mare. O altă servitoare susţinea cu tărie că a văzut de la fereastră că ar fi fost doamna Jarrow. Ea spunea: „Cred că nenorocita nici nu mai ştie ce face. De când i-a murit soţul este într-o stare ciudată. N-a mai fost niciodată aşa”.

Întâmplarea s-a considerat un accident şi s-a presupus că cei doi copii s-ar fi jucat împreună şi şi-ar fi făcut vânt unul altuia, şi aşa mai departe. S-a acceptat această versiune, dar când tatăl meu a fost chemat, el s-a convins, după diferite conversaţii şi teste cu doamna Jarrow, că ea era răspunzătoare de cele întâmplate şi considera că se impune un tratament psihiatric.

— Tatăl dumneavoastră era convins de vinovăţia ei?

— Da. Atunci era o metodă de tratament foarte populară, susţinută şi de tatăl meu. Ideea era că, după un tratament suficient, care uneori dura destul de mult – un an sau mai mulţi – pacienţii puteau să revină la viaţa lor obişnuită, normală. Ea a fost trimisă acasă unde putea să ducă o viaţă normală, în condiţiile unei asistenţe şi observaţii medicale în familie. Îmi permit să remarc că această metodă a avut, iniţial, succes, în multe cazuri, dar ulterior, situaţia s-a schimbat. S-au produs recidive dramatice. Pacienţi aparent restabiliţi reveneau în mediul lor obişnuit, în familie şi, treptat, recidivau, încât, de cele mai multe ori, se ajungea la tragedii, sau aproape de aşa ceva. Îndeosebi într-un caz, tatăl meu a fost amarnic dezamăgit – el trimisese o femeie ca vindecată înapoi la prietena ei, cu care convieţuise anterior. Totul părea să meargă bine, dar, după cinci sau şase luni, ea a chemat un medic şi i-a spus: „Ştiu că din cauza aceasta veţi fi supărat pe mine şi veţi chema poliţia. Dar trebuia să fac asta, vedeam diavolul în ochii Hildei şi ştiam că trebuie s-o omor”. Prietena ei zăcea sugrumată pe

un scaun cu ochii distruşi. Ucigaşa a murit într-un ospiciu, fără ca să fie vreodată conştientă de crima sa. Ea ştia doar că i se poruncise să nimicească diavolul.

Poirot a dat din cap compătimitor.

Doctorul Willoughby a continuat:

— Deci eu sunt de părere că Dorothea Preston-Grey suferea de o formă de boală mintală relativ uşoară, dar, cu toate acestea, periculoasă şi care necesita supraveghere. Atunci aceasta nu se recunoaştea pe faţă, dacă pot să spun aşa, tatăl meu nu considera că este recomandabil. Ea a fost internată doar într-o casă de sănătate foarte bună şi a ieşit după câţiva ani, se pare, complet vindecată. A dus o viaţă cu totul normală, împreună cu o infirmieră încântătoare, care, aparent, trecea drept servitoarea ei. Călătorea mult, era foarte comunicativă şi a plecat undeva în străinătate.

— În India, a completat Poirot.

— Da. Sunteţi corect informat. Ea a plecat în India pentru a locui la sora ei geamănă.

— Şi apoi s-a mai întâmplat ceva?

— Da. Un copil dintr-o familie vecină a fost agresat violent. La început s-a crezut că de o guvernantă, apoi a fost bănuit un servitor băştinaş. Dar iar se părea că nu există nici o îndoială că doamna Jarrow era făptaşa dintr-un motiv pe care doar ea îl cunoştea. N-a existat nici o dovadă irevocabilă. Soţul surorii ei geamăne, general…

— Ravenscroft? L-a ajutat Poirot.

— Da, corect! Generalul Ravenscroft a fost de acord ca ea să se întoarcă în Anglia şi să se supună iar unui tratament psihiatric. Asta este ceea ce voiaţi să ştiţi?

— Da, răspunse Poirot, o parte a poveştii deja o ştiam, însă doar din auzite, informaţii pe care desigur că nu se poate pune temei. Voiam să vă întreb, deoarece acesta este chiar un caz cu gemeni monozigoţi – ce s-a întâmplat cu cealaltă geamănă? Margaret Preston-Grey, soţia generalului Ravenscroft. Putea ea, de asemenea, să nu fi fost complet normală mintal?

— Ea n-a fost niciodată un caz medical. Era complet sănătoasă. Tatăl meu a vizitat-o o dată sau de două ori şi a vorbit cu ea, pentru că el constatase, adesea, îmbolnăviri sau tulburări sufleteşti aproape similare la gemenii monozigoţi, care înainte fuseseră foarte legaţi sufleteşte.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Din anumite motive poate apărea între gemeni monozigoţi o anumită animozitate. Ea urmează după o dragoste reciprocă, iniţial foarte intensă şi poate degenera în ceva ca duşmănia, dacă între cei doi apare vreun stres emoţional sau o criză sentimentală.

Asta s-ar putea să fi fost în acest caz. Ca tânăr ofiţer, generalul Ravenscroft s-a îndrăgostit de Dorothea Preston-Grey, care era o fată foarte drăguţă – mai frumoasă decât sora ei – şi ea s-a îndrăgostit de el. Ei nu se logodiseră oficial. Puţin mai târziu, căpitanul Ravenscroft şi-a schimbat părerea şi a manifestat interes pentru Margaret, sora ei. Sau Molly, cum o numeau toţi. El i-a cerut mâna. Molly a răspuns sentimentelor sale şi s-au căsătorit de îndată ce cariera lui a permis aceasta. Tatăl meu n-avea nici o îndoială că cealaltă geamănă, Dolly, era foarte geloasă pe sora ei, că încă îl iubea pe Alistair Ravenscroft şi-i lua în nume de rău faptul că se căsătorise. Ea a trecut, totuşi, peste asta şi s-a măritat cu un alt bărbat. Părea să fie o căsătorie pe deplin fericită. După aceea, ea i-a vizitat, ocazional, pe soţii Ravenscroft, nu o singură dată doar, în India, ci şi mai târziu, de asemenea, acasă, în Anglia! Ea părea să fie din nou complet restabilită. În orice caz, tatăl meu mi-a povestit că lady Ravenscroft-Molly era foarte ataşată de sora ei. Se simţea faţă de ea în rolul de protectoare şi o iubea cu tandreţe.

Ea ar fi văzut-o cu plăcere mai des, dar generalului Ravenscroft nu prea-i convenea. Am considerat posibil că Dolly – doamna Jarrow – simţea încă o atracţie pentru generalul Ravenscroft, ceea ce trebuia să fie neplăcut

pentru el. Dimpotrivă, soţia sa era convinsă că sora ei îşi învinsese gelozia şi mânia.

— Se zice că doamna Jarrow i-ar fi vizitat pe soţii Ravenscroft cam cu trei săptămâni înainte de tragicul eveniment.

— Aşa este. Atunci ea chiar şi-a pierdut viaţa în mod tragic. Era somnambulă. Într-o noapte, în somn, a fugit afară şi s-a prăbuşit peste stânci. A fost găsită abia a doua zi, a murit la spital, fără să-şi mai recapete cunoştinţa. Sora ei, Molly, era complet descumpănită şi cutremurată. Dar aş dori să accentuez doar – şi probabil că vreţi să ştiţi şi aceasta – că era imposibil ca acest accident să poată duce la sinuciderea care a urmat a soţilor ce convieţuiau atât de fericiţi. Mâhnirea din pricina morţii unei surori sau cumnate nu prea poate fi motiv de sinucidere. Şi încă nicidecum pentru două sinucideri.

— Numai dacă, a intervenit Hercule Poirot, Margaret Ravenscroft nu era răspunzătoare de moartea surorii ei.

— Dumnezeule! A exclamat doctorul, Willoughby. Doar nu vreţi să sugeraţi…

— Că Margaret era cea care a urmărit-o pe sora ei şi că Margaret a fost cea care a azvârlit-o jos peste stânci?

— Refuz categoric o asemenea presupunere, a protestat doctorul Willoughby.

— Oamenii, răspunse Poirot, sunt imprevizibili.

Capitolul XV

Doamnei Oliver îi plăcu la Cheltenham. Ea nu fusese acolo încă niciodată. „Este drăguţ aici, se gândi ea, în sfârşit, case care într-adevăr, arată încă a case adevărate”.

Îşi aduse aminte că a cunoscut oameni care locuiseră la Cheltenham: funcţionari sau ofiţeri pensionaţi. „Exact locul potrivit, a considerat ea, unde-ţi trăiai bătrâneţea, dacă fuseseşi mulţi ani în străinătate”. Cheltenham trezea un sentiment de siguranţă şi linişte şi amiciţie.

A aruncat o privire în câteva magazine foarte agreabile de antichităţi şi puţin mai târziu stătea în faţa casei la care

vroise să ajungă – sau mai exact, la care Hercule Poirot o trimisese. Era „The Rose Green Salon”. A păşit înăuntru şi a privit în jur. Patru sau cinci cliente tocmai erau coafate. O tânără plinuţă a întâmpinat-o cu o expresie întrebătoare.

— Aş dori cu doamna Rosentelle, a explicat doamna Oliver. Ea a spus că ar avea timp pentru mine în această dimineaţă. Nu este vorba de părul meu, a adăugat ea. I s-a telefonat şi a considerat că i-ar conveni în jur de unsprezece şi jumătate.

— Ah, da, spuse tânăra, madam aşteaptă o vizită.

O conduse pe doamna Oliver printr-un hol şi peste o mică treaptă la o uşă batantă, care, evident, despărţea salonul de coafură de locuinţa acestei doamne Rosentelle. Tânăra plinuţă bătu la o altă uşă, aflată în spate, a întredeschis-o şi a strigat:

— Doamna care ar dori să vă vorbească. Apoi întrebă: Totuşi care e numele dumneavoastră?

— Doamna Oliver.

Intră. Încăperea amintea de departe de salonul de coafură. Perdelele erau din mătase subţire de culoare roz şi tapetul avea trandafiri ca model floral. Doamna Rosentelle, pe care o credea cam de aceeaşi vârstă sau chiar mai mare, tocmai era la cafeaua de dimineaţă.

— Doamna Rosentelle?

— Da!

— Totuşi m-aţi aşteptat?

— Cum să nu. Ce-i drept, nu prea am înţeles despre ce este vorba, legătura telefonică era atât de proastă. Dar asta nu face nimic. Am o jumătate de oră la dispoziţie. Doriţi o ceaşcă de cafea?

— Nu, foarte mulţumesc, răspunse doamna Oliver. Nu vreau să vă reţin mai mult decât este absolut necesar. Aş dori doar să vă întreb ceva, de care poate întâmplător vă aduceţi aminte. Doar aveţi mulţi ani în profesia dumneavoastră de coafeză!

— Da. Acum sunt bucuroasă că pot lăsa firma fetelor. Eu însămi nu mai fac nimic.

— Dar încă mai daţi sfaturi?

— Da, asta aşa e. Doamna Rosentelle zâmbi. Avea o faţă drăguţă, inteligentă şi un păr şaten bine coafat, cu câteva şuviţe interesante albe. Nu pricep deloc despre ce este vorba.

— Vroiam să vă pun câteva întrebări despre peruci. Doar aţi avut o firmă la Londra, nu-i aşa?

— Da. Mai întâi în Bond Street, apoi ne-am mutat în Sloane Street, dar acum este minunat să trăieşti la ţară, înţelegeţi. Soţul meu şi cu mine suntem foarte fericiţi aici. De peruci nu ne mai ocupăm atât de mult. Soţul meu mai dă poveţe şi concepe peruci şi meşe pentru bărbaţi. În cazul multor oameni, acestea au, mai ales în profesie, un mare rol, ca ei să nu arate prea bătrâni.

— Pot să-mi închipui asta, a confirmat doamna Oliver.

Din pură nervozitate, făcea, în continuare, conversaţie şi se gândea cu încordare, cum ar putea să ajungă la subiect. S-a îngrozit când doamna Rosentelle s-a aplecat subit către ea şi a spus:

— Dumneavoastră sunteţi Ariadne Oliver, scriitoarea?

— Da, aşa este… Pe faţa ei apăru o expresie de jenă, ca întotdeauna în asemenea situaţii. Da, eu scriu romane.

— Îndrăgesc cărţile dumneavoastră. Am citit multe. Asta este într-adevăr încântător. Totuşi, spuneţi-mi, cum vă pot ajuta?

— E vorba de peruci. Povestea este de acum mulţi ani. Probabil că nici nu vă mai amintiţi.

— Ei, vom vedea…

— Este în legătură cu o prietenă de-a mea, am fost împreună la şcoală. Mai târziu ea s-a căsătorit şi a plecat în India. Şi-a pierdut viaţa în mod tragic şi una din problemele considerate bizare în treaba aceasta este în legătură cu numeroasele ei peruci. Toate proveneau de la dumneavoastră, de la firma dumneavoastră, vreau să spun.

— Dar cum se numea prietena dumneavoastră?

— Numele ei de domnişoară era Preston-Grey, mai târziu ea s-a numit Ravenscroft.

— Ah, da, îmi aduc aminte de lady Ravenscroft. Chiar foarte bine! Era atât de fermecătoare şi arăta foarte, foarte bine. Soţul ei era colonel sau general, pensionat şi locuiau la… Am uitat numele.

— Şi s-a întmplat ceea ce s-a presupus a fi o dublă sinucidere, spuse doamna Oliver.

— Da, da! Am citit despre asta. Spuneam atunci soţului meu: „Dar aceasta este chiar lady Ravenscroft!” Apoi a apărut o fotografie a celor doi soţi în ziar, deci nu mă înşelasem. Pe el nu l-am cunoscut, dar ea era soţia. O poveste tristă. Ea trebuie să fi avut cancer, de aceea s-a întâmplat. Dar amănunte n-am aflat niciodată… Cum credeţi dumneavoastră că aş putea să vă ajut?

— Dumneavoastră aţi furnizat perucile şi, după câte ştiu, poliţia a considerat neobişnuit faptul că ea avea patru peruci. Dar poate că asta nu este deloc neobişnuit?

— Astăzi se folosesc cel puţin două peruci, a explicat doamna Rosentelle. Ştiţi, una este cel puţin la pieptănat şi cealaltă se poartă.

— Vă amintiţi dacă lady Ravenscroft a comandat în plus încă două peruci?

— N-a venit ea personal. Cred că era bolnavă sau la spital. A venit tânăra franţuzoaică, însoţitoarea ei, sau aşa ceva. Foarte drăguţă. Vorbea perfect engleză. Ea spunea exact cum vroia să le aibă, ca mărime, culoare şi pieptănătură. De necrezut că mai ţin minte asta! Dar cam o lună sau şase săptămâni mai târziu citeam despre sinucidere… Desigur că aţi aflat în ce stare se afla ea, pur şi simplu n-a putut s-o scoată la capăt şi soţul nu putea trăi fără ea…

Doamna Oliver a dat din cap gânditoare.

— Erau deci peruci diferite?

— Da, una cu şuviţe albe foarte drăguţe, una pentru toate zilele şi una pentru seară. Alta alcătuită doar din mici

cârlionţi. Asta era deosebit de nostimă, se putea purta chiar şi ca pălărie, fără a se răvăşi. Mi-a părut tare rău de lady Ravenscroft. În afară de boala ei, era, de asemenea, tare nefericită din pricina surorii ei, care murise cu puţin înainte. O soră geamănă.

— Da, gemenii se iubesc adesea cu tandreţe.

— Altfel ea părea să fi fost mereu o femeie aşa fericită, a spus doamna Rosentelle, şi a oftat.

Doamna Oliver a schimbat subiectul.

— Credeţi că o perucă mi s-ar potrivi? A întrebat ea.

Doamna Rosentelle i-a pus mâna pe cap, examinând-o.

— Nu v-aş sfătui asta. Aveţi un păr splendid – încă des. Mă gândesc… A schiţat un zâmbet. Vreţi asta doar aşa, ca amuzament?

— Câtă perspicacitate din partea dumneavoastră de a sesiza asta. Aşa e. Îmi plac experimentele…

— Vă bucuraţi de viaţă, nu-i aşa?

— Da, mă bucur. Este probabil senzaţia că nu se ştie niciodată ce se întâmplă mâine.

— Din această cauză, a spus meditativ doamna Rosentelle, mulţi oameni îşi fac necontenit griji.

Capitolul XVI

Domnul Goby a intrat în cameră şi s-a aşezat, când Poirot l-a invitat, pe locul său obişnuit. El privea în jur şi se gândea ce ar trebui să aleagă astăzi. Domnul Goby era cunoscut prin faptul că, într-o discuţie niciodată, nu-şi privea în faţă interlocutorul. În loc de aceasta, el îşi alegea când un radiator, când un televizor, când un ceas, când un covor sau un preş.

— Deci, spuse Hercule Poirot, ce aveţi pentru mine?

— Am strâns diferite detalii, răspunse domnul Goby şi scoase câteva hârtii din portofel.

Domnul Goby era cunoscut la Londra – poate chiar în întreaga Anglie – ca furnizor de informaţii. Cum săvârşea minunile sale, nimeni nu ştia exact. Nu folosea mulţi

oameni. Dar rezultatele îi uimea de fiecare dată pe cei care-i ceruseră informaţii.

— Doamna Burton-Cox, începu el şi rosti numele ca un preot un pasaj din Biblie. El ar fi putut la fel de bine să spună „Cartea Isaia, capitolul patru, versetul trei”. Doamna Burton-Cox, a repetat el, s-a măritat cu domnul Cecil Aldbury, fabricant de nasturi. Om bogat. Politician. El a murit într-un accident, după patru ani de mariaj. Unicul copil din această căsătorie a murit la scurt timp după aceea, de asemenea într-un accident. Averea lăsată de domnul Aldbury a fost moştenită de soţia sa, dar nu era atât de mare, după cum s-a crezut, firma nu mai mergea aşa de bine. În afară de aceasta, domnul Aldbury a lăsat prin testament o sumă considerabilă unei domnişoare Kathleen Fenn, cu care, se pare, fusese în relaţii intime, fără ştirea soţiei sale. Doamna Burton-Cox a făcut carieră politică. După vreo trei ani, ea a adoptat un copil al domnişoarei Kathleen Fenn care susţinea că ar fi fiul decedatului domn Aldbury. Asta mi s-a părut cam îndoielnic, după tot ce am auzit, a continuat domnul Goby, căci domnişoara Fenn avea multe relaţii, de cele mai multe ori cu domni înstăriţi şi generoşi, dar în definitiv… Aşa de mulţi oameni au preţul lor, nu-i aşa? Mă tem că va trebui să vă trimit o notă de plată piperată.

— Povestiţi mai departe.

— Puţin după aceea, doamna Aldbury s-a măritat cu maiorul Burton-Cox. Domnişoara Kathleen Fenn a devenit – putem să spunem într-adevăr aşa – o actriţă şi o cântăreaţă pop de mare succes şi câştiga mulţi bani. Ea i-a scris doamnei BurtonCox că tare mult şi-ar lua copilul înapoi. Doamna Burton-Cox a refuzat. Maior Burton-Cox a murit în India. El şi-a înavuţit soţia prin testament. În afară de asta, am aflat că domnişoara Kathleen Fenn, care a murit nu de mult, făcuse un testament, prin care şi-a lăsat întreaga avere – o sumă considerabilă – fiului ei natural, Desmond Burton-Cox.

— Foarte generoasă, spuse Poirot. De ce a murit domnişoara Fenn?

— Pare-se de leucemie.

— Şi tânărul a moştenit toţi banii?

— Sunt în custodie până când el împlineşte douăzeci şi cinci de ani.

— Deci el va fi apoi independent şi va poseda o avere considerabilă. Şi doamna Burton-Cox?

— N-a avut o mână foarte norocoasă în investiţiile ei, cum se aude. Ea are destul pentru a trăi, dar nu prea mult.

— Tânărul Desmond şi-a făcut testamentul?

— Aceasta, a mărturisit domnul Goby, din păcate, încă nu ştiu. Dar am la îndemână căi şi mijloace ca să aflu. La momentul potrivit vă voi comunica imediat.

Domnul Goby s-a retras şi s-a înclinat distrat în faţa căminului electric.

Cam după o oră şi jumătate a sunat telefonul.

Hercule Poirot tocmai scria ceva pe o foaie. Din când în când se încrunta, îşi răsucea mustaţa, ştergea ceva şi scria mai departe. Când a sunat telefonul, a ridicat receptorul şi a ascultat atent.

— Mulţumesc, a spus el apoi. Asta a fost o treabă promptă. Da… Da, vă sunt recunoscător. Uneori, într-adevăr, nu ştiu cum de reuşiţi aşa ceva… Da, cu asta se clarifică unele aspecte. Dă anumitor lucruri un sens, care înainte păreau de neînţeles… Da… Sunt încă pe fir… El ştie că a fost adoptat, dar n-a aflat, niciodată, cine a fost mama sa adevărată… Da, foarte bine. De asemenea, veţi clarifica şi celălalt punct? Mulţumesc.

Poirot a închis şi a început să scrie din nou. După o jumătate de oră iar a sunat telefonul.

— M-am întors de la Cheltenham, spuse o voce pe care Poirot o recunoscu cu uşurinţă.

— Ah, chere madame, aţi vizitat-o pe doamna Rosentelle?

— Da. Este fermecătoare. Cu totul fermecătoare. Şi aţi avut dreptate, ea este, de asemenea, un elefant.

— Adică, chere madame?
— Că ea şi-a amintit de Molly Ravenscroft.
— Şi de peruci?
— Da.
Doamna Oliver a relatat pe scurt ce aflase.
— Da, zise Poirot, asta se potriveşte. Coincide cu ceea ce mi-a povestit superintendentul-şef Garroway. Poliţia tocmai a găsit aceste patru peruci.
— Deci am aflat de fapt ceva ce ştim deja?
— Nu, dumneavoastră mi-aţi povestit mai mult. Potrivit celor spuse de doamna Rosentelle, lady Ravenscroft a comandat încă două peruci, în afară de cele două pe care deja le avea, şi anume cu circa o lună până în şase săptămâni, înainte de tragedia sinuciderii. Asta este totuşi interesant, nu?
— Este absolut normal, răspunse doamna Oliver. Ştiţi deja că unele femei îşi strică repede lucrurile. Perucile sunt delicate. Dacă ele nu mai pot fi reîmprospătate şi curăţate, fireşte că trebuie cumpărate altele. Nu pot înţelege ce vă nelinişteşte în această privinţă?
— Nici nu sunt neliniştit din această cauză. Ce-i drept, este un punct important, dar mai interesant este ce-aţi mai vorbit, în afară de aceasta. O franţuzoaică a fost cea care a comandat perucile, nu-i aşa?
— Da. Evident, un fel de însoţitoare. Lady Ravenscroft fusese în spital, încă nerefăcută complet şi de aceea n-a putut veni personal ca să aleagă perucile.
— Aha.
— Şi de aceea a venit franţuzoaica, însoţitoarea ei.
— Ştiţi întâmplător numele ei?
— Nu. Nu cred că doamna Rosentelle l-a pomenit. Desigur că ea nici nu-l ştia. Înţelegerea a fost stabilită de lady Ravenscroft şi franţuzoaica a adus perucile după mărime şi culoare şi aşa mai departe.
— Frumos, spuse Poirot, asta mă ajută în următorul pas pe care tocmai vreau să-l fac.

— Dar ce aţi aflat dumneavoastră? Mai ales, aţi întreprins ceva?

— Sunteţi atât de sceptică, a protestat Poirot. Mereu credeţi că nu fac nimic, că stau aici şi mă odihnesc.

— Ei, mai degrabă presupun că staţi pe scaun şi cugetaţi, spuse doamna Oliver, în definitiv, de obicei, nu ieşiţi efectiv pentru a întreprinde ceva.

— Însă, în viitorul apropiat, probabil, că voi face tocmai asta, spuse Hercule Poirot. Vă veţi bucura de acest lucru. Poate că traversez chiar Canalul, în mod sigur, nu cu vaporul. Mai curând voi lua avionul.

— Oh! Trebuie să vă însoţesc?

— Nu, este mai bine dacă sunt singur.

— Intenţionaţi într-adevăr ceva?

— Da, fără îndoială! Voi fi foarte activ şi voi alerga mult încoace şi încolo. Atunci veţi fi mulţumită de mine, madame!

După ce a închis, a format un alt număr pe care l-a căutat în agenda sa.

— Dragul meu Garroway, aici este Hercule Poirot. Deranjez? Sunteţi foarte ocupat?

— Nu, deloc, răspunse Garroway. Îmi tai doar trandafirii, asta este tot.

— Aş dori să vă întreb ceva. Un fleac.

— În legătură cu sinuciderea?

— Da. Aţi spus că fusese un câine în casă care se plimba, adesea, cu familia; aşa am înţeles.

— Da, exista un câine. Menajera a menţionat doar că ei luaseră câinele în acea zi, ca de obicei.

— S-a constatat la cercetarea cadavrului soţiei vreun semn că fusese muşcată de un câine? Nu neapărat în aceeaşi zi, poate chiar mai înainte?

— Curios că mă întrebaţi asta. Desigur că, altminteri, abia mi-aş fi adus aminte, dacă n-aţi fi menţionat asta acum. Da, existau câteva cicatrice. Nimic serios. Dar menajera a relatat cum câinele s-ar fi năpustit, de mai multe ori, asupra coniţei şi a muşcat-o, chiar dacă nu prea grav. Auziţi, Poirot,

atunci n-a existat acolo nici un caz de turbare, în caz că vă gândiţi la asta. Nimic de acest gen. Şi, în definitiv, ea a fost împuşcată – amândoi au fost împuşcaţi. Nici vorbă de infestare sau tetanos.

— Nici nu cred asta, spuse Poirot, vroiam doar să ştiu ceva precis.

— O muşcătură era destul de recentă, veche cam de o săptămână, sau chiar două, dar bine vindecată.

— Mi-ar fi plăcut să cunosc câinele. Poate că era foarte inteligent?

Când puse receptorul jos, Poirot a murmurat: „Da, un câine inteligent! Poate mai inteligent decât poliţia!”

Capitolul XVII

Domnişoara Livingstone l-a condus înăuntru pe oaspete.

— Domnul Hercules Porrett, l-a anunţat ea.

După ce a ieşit, Poirot a închis uşa şi s-a aşezat pe sofa, lângă prietena sa, doamna Ariadne Oliver, şi a spus cu voce scăzută:

— Pornesc la drum!

— Ce? A strigat doamna Oliver, pe care metodele de înştiinţare ale lui Poirot o speriau întotdeauna atât de uşor.

— Plec la drum. Spre Geneva.

— Asta sună de parcă aţi fi la ONU sau la UNESCO, sau aşa ceva.

— Nu. Fac doar o vizită particulară.

— Aveţi un elefant la Geneva?

— Ei, aşa s-ar putea considera. Poate chiar doi.

— Eu n-am mai aflat nimic. Nu ştiu, zău, pe cine aş putea să vizitez şi să întreb.

— N-aţi spus că fina dumneavoastră, Celia, are un frate mai mic?

— Da, Edward. L-am văzut demult, în treacăt. O dată sau de două ori. Dar sunt ani de atunci.

— Unde este el acum?

— La universitate, în Canada, cred. Vreţi să plecaţi într-acolo şi să-l descoaseţi?

— Nu, momentan nu. Aş dori mult să ştiu doar unde se află. Dar, după câte se pare, el nu era acasă când s-a întâmplat.

— Doar nu puteţi crede vreo clipă că el este făptaşul? Că el şi-a împuşcat tatăl sau mama?

— El nu era acasă, a remarcat Poirot. Am citit asta în rapoartele poliţiei.

— Altfel aţi aflat ceva interesant? Arătaţi tare agitat.

— Într-o anumită privinţă, aşa este. Am descoperit lucruri care pun într-o lumină cu totul nouă cele ştiute deja de noi.

— Şi care ar fi acestea?

— Acum înţeleg de ce doamna Burton-Cox vi s-a vârât în suflet şi a încercat să afle, prin dumneavoastră, amănunte despre sinuciderea soţilor Ravenscroft.

— Vreţi să spuneţi cu asta că ea n-a fost doar curioasă?

— Cred că aici se ascunde o metodă. Poate că banii au un rol.

— Bani? Ce legătură au toate astea cu banii? Ea este doar foarte bine situată, sau nu?

— Da, are suficient pentru a trăi. Dar evident că fiul ei adoptiv, pe care ea îl consideră ca fiul ei adevărat… El ştie că este adoptat, dar nu-şi cunoaşte părinţii naturali… Deci, după toate probabilităţile, el a făcut la majorat un testament, posibil, la îndemnul mamei sale adoptive. Poate că l-au sfătuit şi prietenii. Sau un avocat pe care ea l-a consultat. Oricum, el s-o fi gândit că ar putea să-şi lase bunurile, prin testament, la fel de bine şi ei, deoarece n-avea pe nimeni altcineva, în orice caz, la acea dată.

— Nu văd cum de-ar putea fi acesta motivul pentru care ea vroia să afle amănunte despre sinucideri.

— Nu? Ea a încercat să împiedice căsătoria. Dacă tânărul Desmond avea o prietenă şi s-ar fi căsătorit curând – ceea ce o mulţime de tineri chiar fac în zilele noastre, ei nu vor să aştepte şi să se gândească mult timp – doamna Burton-Cox n-ar mai moşteni, căci căsătoria ar anula testamentul.

Şi sigur că, apoi, Desmond Burton-Cox ar lăsa totul, printr-un nou testament, soţiei şi nu mamei sale adoptive.

— Şi credeţi că doamna Burton-Cox vroia să împiedice asta?

— Ea căuta un motiv pentru a-l face să renunţe la căsătorie. Probabil că ea spera, chiar credea, că mama Celiei şi-a împuşcat soţul şi apoi s-a împuşcat. Aşa ceva poate să descurajeze un tânăr. Chiar dacă tatăl i-a omorât mama şi tot ar fi fost un gând îngrozitor. Putea să influenţeze, cu uşurinţă, un bărbat, încă foarte tânăr.

— Credeţi că el ar putea fi cuprins de teamă că având asemenea părinţi şi fiica ar manifesta înclinaţia de a ucide?

— Nu chiar atât de brutal, dar se apropie de adevăr.

— Totuşi el nu era bogat? Un copil adoptat!

— El n-a cunoscut numele mamei sale adevărate şi n-a ştiut cine era. O actriţă şi cântăreaţă şi câştiga foarte bine. Ea şi-a revendicat copilul. Când doamna Burton-Cox n-a fost de acord cu aceasta, probabil că ea s-a gândit mult la băiat şi a hotărât să-i lase averea prin testament. Până când împlineşte douăzeci şi cinci de ani, banii sunt administraţi de autoritatea tutelară. De aceea doamna Burton-Cox n-a dorit ca el să se căsătorească şi dacă totuşi o face, atunci, măcar, cu cineva cu care ea să fie de întru totul de acord sau asupra căreia să aibă influenţă.

— Da, înţeleg. Ea nu este o persoană agreabilă, nu-i aşa?

— Nu, a admis Poirot. Nu mi-a plăcut nicicum.

— Şi de aceea n-a vrut s-o vizitaţi şi să descoperiţi ce pune la cale.

— Posibil.

— Altceva aţi mai aflat?

— Da, am aflat de la superintendentul-şef Garroway că bătrâna menajeră aproape că nu mai vedea.

— Se leagă cumva?

— S-ar putea, spuse Poirot. Se uită la ceas. Cred că trebuie să plec.

— Mergeţi la aeroport?

— Nu. Avionul meu decolează abia mâine-dimineaţă. Dar astăzi, trebuie să fiu… Într-un loc pe care aş vrea să-l văd cu proprii mei ochi. Afară aşteaptă o maşină care mă duce acolo…

— Oare ce-aţi dori să vedeţi? A întrebat doamna Oliver curioasă.

— Acolo nu sunt multe de văzut, ci mai degrabă de simţit. Da, acesta este cuvântul potrivit… De simţit şi de constatat ce se simte…

Capitolul XVIII

Hercule Poirot a intrat pe poarta cimitirului, a mers de-a-lungul unei alei şi s-a oprit în faţa unui zid acoperit de muşchi. El s-a uitat la mormânt. A stat acolo, câteva minute, în linişte, a examinat mormântul şi a contemplat dunele şi marea. Pe mormânt se aflau flori proaspete, un mic buchet de flori de câmp, atât cât putea să fi cules un copil, dar Poirot nu credea că fusese un copil. A citit inscripţia de pe lespedea funerară.

Spre a lor pomenire

DOROTHEA JARROW, decedată la 15 sept. 1960 şi MARGARET RAVENSCROFT, decedată la 3 oct. 1960 sora ei şi ALISTAIR RAVENSCROFT, decedat la 3 oct. 1960 soţul acesteia.

Despărţiţi în moarte n-au fost

Şi ne iartă nouă greşelile

Precum şi noi iertăm greşiţilor noştri

Doamne, Te îndură de noi

Christoase, Te îndură de noi

Doamne, Te îndură de noi

Poirot zăbovi acolo încă puţin. A dat de câteva ori din cap. Apoi a părăsit cimitirul şi a apucat-o pe cărarea care ducea spre faleză. La scurt timp după aceea, s-a oprit din nou, şi a privit în largul mării. Îşi spunea cu glas tare:

— Sunt convins că acum ştiu ce s-a întâmplat şi de ce. Ce tragedie! Domnişoara din Elveţia trebuie să fi ştiut – dar îmi va povesti aceasta? Tânărul crede că ea o va face. De dragul

lor – pentru Celia şi Desmond. Ei nu-şi pot începe viaţa conjugală, înainte de a şti adevărul.

Capitolul XIX

— Mademoiselle Rouselle? A spus Hercule Poirot şi s-a aplecat.

Mademoiselle Rouselle îi întinse mâna. „Cam cincizeci de ani, gândi Poirot. O persoană destul de energică. Pare că se remarcă prin agerime. Inteligentă, intelectuală, mulţumită de viaţa ei; a avut parte de bucuriile şi a îndurat grijile pe care viaţa le oferea.”

— Am auzit deja de dumneavoastră, zise ea. Ştiţi, aveţi mulţi prieteni, aici în Elveţia, cât şi în Franţa. Chiar nu am idee ce pot face pentru dumneavoastră. Mi-aţi arătat în scrisoarea dumneavoastră, dar… E în legătură cu o poveste îngropată de mult în trecut? Dar luaţi loc, vă rog! Acolo sunt prăjituri şi carafa se află pe masă.

Ea degaja linişte şi ospitalitate, fără nici o insistenţă supărătoare. Nu era nervoasă, pur şi simplu, doar politicoasă.

— Aţi fost, mai înainte, guvernantă la o anumită familie, a început Poirot. Familia Ravenscroft. Poate că nu vă mai aduceţi aminte?

— O, ba da! Cred că nu se uită aşa uşor lucruri care s-au întâmplat în tinereţe. Aveau o fată şi un băiat mai mic cu patru sau cinci ani, copii fermecători. Tatăl lor era general.

— Exista, de asemenea, şi o soră.

— Ah, da, îmi amintesc! La început, ea nu era acolo. Cred că avea o sănătate delicată. Era undeva într-un sanatoriu.

— Mai ţineţi minte numele?

— Pe una o chema Margaret, cred. Acum nu mai ştiu celălalt nume.

— Dorothea.

— Ah, da. Dar ele îşi spuneau Molly şi Dolly. Erau gemene monozigote. Cât de mult semănau! Amândouă erau femei drăguţe.

— Şi ţineau una la alta.

— Da, foarte mult. Dorothea s-a căsătorit cu un maior – staţi – ah, da, un maior Jarrow. Şi Margaret…

— Cu generalul Ravenscroft, a completat Poirot.

— Da, corect. Nostim, cât de greu se reţin, totuşi, numele. Margaret a fost aici într-un pension. Când ea i-a scris doamnei Benoit, conducătoarea pensionului, după ce s-a căsătorit, dacă n-ar şti o guvernantă, potrivită pentru cei doi copii ai săi, am fost recomandată eu. Aşa am ajuns în familie. Sora a fost acolo doar o parte din perioada petrecută de mine lângă copii. Unul din ei era o fetiţă cam de şase sau şapte ani. Îmi amintesc că avea un nume ca dintr-o piesă de Shakespeare. Rosalind sau Celia.

— Celia.

— Băiatul avea doar trei sau patru ani. Se numea Edward. Un copil drăgălaş, zburdalnic. Eram fericită lângă ei.

— Se spune că i-aţi iubit foarte mult. Eraţi tare drăgăstoasă cu ei.

— Moi, j'aime les enfants, a spus mademoiselle Rouselle.

— Ei vă numeau „Maddy”.

Ea a râs.

— Ah, cuvântul îl aud cu plăcere. Evocă vremurile trecute.

— Aţi cunoscut şi un băiat cu numele de Desmond Burton-Cox?

— O, da. El locuia, undeva, în apropiere. Noi aveam mai mulţi vecini, copiii veneau adesea la noi să se joace. Se numea Desmond. Da, îmi amintesc.

— Aţi stat mult acolo, mademoiselle?

— Nu. Cel mult trei sau patru ani. Apoi m-am întors. Mama era foarte bolnavă. A trebuit să vin s-o îngrijesc. Ea a murit mai târziu, cam după un an şi jumătate. Apoi am deschis aici un mic pension, doar pentru tinere care vroiau să înveţe limbi străine. De atunci n-am mai vizitat Anglia, dar timp de câţiva ani, n-am întrerupt legătura cu ţara. Şi copiii îmi trimiteau mereu felicitări de Crăciun.

— Consideraţi că generalul Ravenscroft şi soţia sa erau fericiţi împreună?

— Foarte fericiţi. Şi îşi iubeau copiii.

— Erau apropiaţi ca fire?

— Da, păreau să aibă toate premisele pentru o bună căsnicie.

— Spuneaţi că doamna Ravenscroft ţinea foarte mult la sora ei geamănă, şi invers era la fel?

— Ei, am avut puţine ocazii ca să apreciez asta. Sincer vorbind, găseam că sora – Dolly, cum o numeau ei – era un caz bun pentru psihiatri. O dată sau de două ori, s-a purtat extrem de ciudat. Ea era foarte geloasă şi, după câte ştiu, odată era cât pe-aici să se logodească cu maiorul Ravenscroft. El se îndrăgostise, mai întâi de ea, dar, ulterior, a făcut, însă, curte surorii, ceea ce am socotit că este foarte bine, căci Molly era o femeie încântătoare, echilibrată. În legătură cu Dolly – uneori credeam că-şi adora sora, uneori că o ura. Ea era, într-adevăr, o femeie foarte geloasă şi considera că cei doi copii ar fi prea mult răsfăţaţi. Dar aici este cineva care ştie toate acestea mult mai bine decât mine. Mademoiselle Meauhourat. Ea locuieşte acum la Lausanne. A ajuns la familia Ravenscroft la un an sau doi după mine. Şi a rămas câţiva ani la ei. Mai târziu a revenit ca însoţitoare a doamnei Ravenscroft, când Celia a intrat la pension.

— Îi voi face o vizită. Am adresa ei, a intervenit Poirot.

— Ea ştie mult mai multe decât mine şi este o persoană fermecătoare şi de încredere. O întâmplare tragică care s-a petrecut apoi. Dacă există cineva, ea este cea care cunoaşte motivul. Este foarte discretă. Niciodată nu mi-a povestit ceva. Nu ştiu dacă vă va spune. Poate da, poate că nu.

Poirot rămase o clipă uimit şi doar o privea pe mademoiselle Meauhourat. Fusese deja impresionat de mademoiselle Rouselle şi, de asemenea, femeia care stătea acum în faţa lui îi plăcea foarte mult. Ea trebuia să fie cu cel puţin zece ani mai tânără, producea o puternică impresie, era atrăgătoare, avea ochi vioi şi părea că poate foarte bine să-şi facă o părere proprie despre alţi oameni, fără

sentimentalisme. „Este o personalitate remarcabilă” se gândi Poirot.
— Sunt Hercule Poirot, mademoiselle.
— Ştiu. Deja vă aşteptam.
— Aţi primit scrisoarea mea?
— Nu. Desigur că este încă la poştă. Poştaşul nostru este cam delăsător. Nu. Am primit o scrisoare de la altcineva.
— De la Celia Ravenscroft?
— Nu. Dar expeditorul este foarte apropiat de Celia – un tânăr pe nume Desmond Burton-Cox. El m-a prevenit de sosirea dumneavoastră.
— Ah. Acum înţeleg. Un tânăr inteligent. Nu-şi pierde timpul! El a insistat foarte mult ca să vă fac o vizită.
— Mi-a scris asta. Evident, există dificultăţi. Probleme pe care el ar dori să le lămurească şi Celia, de asemenea. Credeţi că îi puteţi ajuta?
— Da, şi cei doi cred că dumneavoastră mă puteţi ajuta pe mine.
— Ei se iubesc şi vor să se căsătorească?
— Da, dar întâmpină multe greutăţi.
— Probabil mama lui Desmond. El a făcut aluzie la aceasta.
— Anumite întâmplări din viaţa Celiei au făcut-o pe mama lui să aibă o impresie nefavorabilă despre această căsătorie.
— A fost o poveste tragică.
— Da. Celia are o naşă, care a fost rugată de mama lui Desmond s-o chestioneze pe Celia în legătură cu împrejurările exacte în care a survenit această sinucidere.
— Asta n-are nici un sens, a spus mademoiselle Meauhourat. Ea a arătat un fotoliu. Dar luaţi loc, vă rog! Cred că vom avea nevoie de ceva timp pentru conversaţia noastră. Celia nu-i poate povesti nimic naşei – aceasta este doamna Ariadne Oliver, scriitoarea, nu-i aşa? Îmi amintesc! Celia nu-i poate oferi informaţia pentru că ea însăşi n-o are.
— Ea nu era acasă când s-a întâmplat şi nimeni nu i-a povestit mai detaliat. Este corect?
— Da. Părea să nu fie recomandabil.

— Aha! Şi acceptaţi această soluţie?

— Asta este greu de spus. Foarte greu. După atâţia ani care au trecut de atunci încă nu sunt lămurită asupra acestui lucru. După câte ştiu, Celia n-a fost, niciodată, neliniştită în legătură cu „De ce” şi „Pentru ce”. Ea a acceptat faptele, cum se acceptă o catastrofă aviatică sau un accident de automobil. A fost mulţi ani, în străinătate, la pension.

— Pe care l-aţi condus dumneavoastră, mademoiselle Meauhourat.

— Aşa este. M-am retras abia de curând. O colegă îl conduce în continuare. Celia mi-a fost trimisă. Am fost rugată să caut un pension bun pentru cizelarea educaţiei ei. În acest scop multe fete vin în Elveţia. Aş fi putut să recomand diferite instituţii. Totuşi, am primit-o în propriul meu pension.

— Celia nu v-a întrebat şi n-a cerut explicaţii?

— Nu. Aceasta a fost chiar înainte de a se întâmpla tragedia.

— Ah, aşa. Aceasta n-o înţelesesem exact.

— Celia a venit, aici, cu câteva săptămâni, înainte de întâmplarea tragică. Eu însămi eram atunci, încă împreună cu generalul şi lady Ravenscroft. Aveam grijă de lady Ravenscroft, de fapt, eram mai mult însoţitoarea ei decât guvernanta Celiei, căci ea era la internat. Dar s-a hotărât, cu totul pe neaşteptate, că Celia trebuia să plece în Elveţia şi să-şi încheie acolo perioada de educaţie.

— Sănătatea doamnei Ravenscroft nu era perfectă, nu-i aşa?

— Da. Dar nimic serios, cum se temuse ea. Suferise de mari tulburări nervoase de pe urma unui şoc.

— Aţi rămas lângă ea?

— Sora mea, care locuieşte la Lausanne, a luat-o pe Celia şi a dus-o la institut. Acolo urma să-şi înceapă studiile şi să aştepte reîntoarcerea mea. Eu am venit trei sau patru săptămâni mai târziu.

— Deci eraţi la Overcliffe când s-a întâmplat.

— Eram la Overcliffe. Generalul şi lady Ravenscroft au făcut o plimbare, ca de atâtea ori. Au plecat şi nu s-au mai întors. S-au împuşcat, arma se afla lângă ei. Aparţinuse generalului Ravenscroft. El o păstrase, întotdeauna, într-un sertar al biroului, în camera sa de lucru. Pe această armă au fost găsite amprente ale amândurora. Nu a existat nici un indiciu cine o ţinuse ultimul în mână. Explicaţia la îndemână era: dublă sinucidere.

— N-aţi avut nici un motiv ca să puneţi asta la îndoială?

— Poliţia n-a aflat niciunul.

— Aha!

— Cum aţi spus?

— Nimic, nimic. Mă gândesc doar.

Poirot o privi. Păr castaniu, aproape nici o şuviţă albă, buze ferme, ochi cenuşii, o faţă care nu trădează nici un sentiment. Ea se stăpânea perfect.

— În afară de asta nu puteţi să-mi mai spuneţi nimic?

— Mă tem că nu. Deja sunt atâţia ani de atunci!

— Dar vă aduceţi aminte încă foarte bine.

— O asemenea nenorocire nu se poate uita.

— Şi aţi fost de acord ca Celiei să nu i se povestească nici un amănunt mai desluşit?

— Nu v-am spus tocmai că nu aveam nici un fel de alte informaţii?

— Aţi fost acolo, aţi locuit chiar o întreagă perioadă înaintea tragediei de la Overcliffe, nu-i aşa? Patru sau cinci săptămâni, poate şase.

— Ba chiar mai mult. De fapt, mai înainte am fost guvernanta Celiei, dar am venit înapoi pentru a o ajuta pe lady Ravenscroft.

— Şi sora ei locuia tocmai atunci în casă, nu?

— Da. Ea fusese, câtva timp, în spital, la tratament. Sănătatea ei se ameliorase simţitor şi medicii au considerat că ar fi bine pentru ea să ducă o viaţă normală, alături de rudele ei şi într-un mediu familial. Deoarece Celia era la

internat, lady Ravenscroft a crezut de cuviinţă că venise momentul potrivit ca s-o invite pe sora ei.

— Se iubeau cele două surori?

— Asta era greu de spus, a fost de părere mademoiselle Meauhourat. Ea s-a încruntat preocupată, de parcă întrebarea lui Poirot i-ar fi stârnit un interes deosebit. De atunci m-am gândit, întruna, la asta. Erau gemene monozigote. Exista o legătură între ele, de dependenţă şi de dragoste reciprocă, ele se asemănau în multe privinţe. Dar, în alte câteva, nu se potriveau deloc.

— Ce vreţi să spuneţi? Aş fi tare bucuros, dacă aş şti ce părere aveţi dumneavoastră?

— Ah, asta n-are nimic de-a face cu întâmplarea. Dar exista un anumit… Cum să spun… Un anumit defect fizic sau psihic… Sau oricum vreţi să-l numiţi… Unii susţin, astăzi, chiar teoria că există o cauză fizică pentru orice tulburare psihică. Cred că medicina a înţeles destul de clar că gemenii monozigoţi se nasc cu o puternică legătură unul faţă de celălalt, cu o mare asemănare de caracter, şi, chiar dacă cresc în medii diferite, li se întâmplă în acelaşi timp, aceleaşi lucruri. Ei se dezvoltă la fel. Unele exemple menţionate în medicină sunt cu totul neobişnuite. De pildă, există două surori. Una trăieşte în Anglia, cealaltă poate în Franţa. Ele au acelaşi câine, pe care l-au luat cam în aceeaşi perioadă. Se căsătoresc cu bărbaţi care seamănă între ei. Ele aduc pe lume un copil, aproape exact în aceeaşi lună. Este ca şi cum ele ar avea mereu de urmat acelaşi plan, indiferent unde sunt, şi fără să ştie ce face cealaltă. Şi apoi există exact contrariul. Un fel de neacceptare, aproape ură, aşa că o soră o respinge pe cealaltă, sau un frate îl evită pe celălalt, ca şi cum ei ar vrea să scape de identitate, de asemănare, de ceea ce au comun. Şi asta poate să ducă la rezultate cu totul ciudate.

— Am auzit de aceasta, zise Poirot, şi am simţit-o personal, de câteva ori. Dragostea se poate schimba, subit, foarte

uşor, în ură. Este mai lesne să urăşti pe cine ai iubit odată, decât să preferi indiferenţa.

— Sunteţi bine informat, spuse mademoiselle Meauhourat.

— Sora semăna mult cu lady Ravenscroft?

— La înfăţişare semănau foarte mult, chiar dacă faţa ei era altfel. Ea se afla într-o stare de încordare pe care lady Ravenscroft n-o cunoştea. Avea o puternică repulsie faţă de copii. De ce, nu ştiu. Poate, cândva, a făcut o întrerupere de sarcină. Poate că îşi dorise întotdeauna copii şi nu mai născuse niciunul. Dar, oricum, ea nu putea suferi copiii. Nu-i plăceau.

— Asta a dus, o dată sau de două ori, la serioase dificultăţi, nu-i aşa?

— Asta v-a povestit-o cineva?

— Am aflat câte ceva de la oameni care le cunoşteau pe cele două surori, când ele au fost în India. Lady Ravenscroft locuia acolo cu soţul şi sora ei, Dolly, era în vizită. Atunci, un copil a avut un accident şi se spune că Dolly era în parte răspunzătoare. N-a existat nici o dovadă definitivă, dar, după câte am auzit, soţul lui Molly şi-a trimis cumnata în Anglia, unde, din nou, a ajuns într-un sanatoriu, la tratament.

— Da, cam aşa trebuie să fi fost. Fireşte că nu ştiu asta din cele constatate de mine.

— De fapt, chiar nu văd nici un motiv pentru care să se evoce, din nou, această poveste de multă vreme uitată. Este foarte bine să se lase lucrurile aşa cum sunt, din moment ce au fost acceptate… Această tragedie din Overcliffe ar fi putut fi orice, dublă sinucidere, crimă sau altceva. Vi s-a relatat ce s-a întâmplat, dar dintr-o mică remarcă a dumneavoastră, deduc că deja ştiaţi asta. Cunoaşteţi ce s-a întâmplat atunci şi cred că aveţi idee despre ce s-a întâmplat cu puţin timp înainte sau mai bine spus – ce a început atunci. În perioada în care Celia pleca în Elveţia şi dumneavoastră eraţi încă la Overcliffe. Aş dori să vă pun o simplă întrebare. După părerea dumneavoastră, care erau

sentimentele generalului Ravenscroft faţă de cele două surori?

— Ştiu la ce vă gândiţi.

Pentru prima dată, se simţea o mică schimbare în atitudinea ei. Nu mai era rezervată, a cedat şi a răspuns, ca şi cum vorbele erau, parcă, o mare uşurare pentru ea.

— Amândouă erau foarte drăguţe, a început ea. Ce vă spun am auzit-o de la mulţi oameni. Generalul Ravenscroft s-a îndrăgostit de Dolly, sora bolnavă mintal. Chiar dacă ea nu părea cu totul normală, totuşi era deosebit de atrăgătoare… Senzuală. El a iubit-o foarte mult, dar, apoi, probabil că a descoperit ceva, care trebuie să-l fi neliniştit, sau să-l fi dezgustat. Poate că a descoperit nebunia incipientă, pericolele legate de aceasta. El s-a apropiat de sora ei. S-a îndrăgostit de ea şi s-au căsătorit.

— Credeţi că el le iubea pe amândouă. Nu concomitent, dar, de fiecare dată, era dragoste adevărată?

— Da. Era foarte devotat lui Molly, avea încredere oarbă în ea. Era un bărbat foarte atrăgător.

— Scuzaţi-mă, spuse Poirot, dar cred că şi dumneavoastră l-aţi iubit.

— Dumneavoastră… Cum puteţi îndrăzni să spuneţi aşa ceva?

— Cu asta nu vreau să insinuez că dumneavoastră aţi avut un flirt, nicidecum. Spun doar că l-aţi iubit.

— Da, a recunoscut Zélie Meauhourat. L-am iubit, într-un anume sens, încă îl iubesc. Nu există nimic de care ar trebui să-mi fie ruşine. El avea încredere în mine şi se bizuia pe mine, dar nu m-a iubit niciodată. Se poate iubi şi face servicii, şi să fii fericită cu asta. N-am vrut mai mult. Încredere, simpatie…

— Şi, a întrerupt-o Poirot, aţi făcut tot ce-aţi putut pentru a-l ajuta într-o criză teribilă a vieţii sale. Nu vreţi să-mi dezvăluiţi anumite lucruri. Dar aş dori să vă povestesc despre teoria mea care se bazează pe informaţii sigure. Înainte de a vă vizita, am aflat unele lucruri de la oameni,

care n-o cunoşteau doar pe lady Ravenscroft, ci, de asemenea, şi pe Dolly. Şi ştiu câte ceva despre Dolly şi despre tragedia vieţii ei, despre durerea ei, nefericirea ei şi, de asemenea, despre ura, frântura de răutate, înclinaţia către distrugere, care se pot transmite ereditar într-o familie. Dacă ea-l iubea pe bărbatul cu care se logodise, trebuie să fi simţit ură faţă de aceasta, când el s-a căsătorit cu sora ei. Poate că nu i-a iertat-o, cu totul, niciodată. Dar ce era cu Molly Ravenscroft? Îşi respingea sora? O ura?

— Nicidecum, a răspuns Zélie Meauhourat, ea îşi iubea sora, cu o mare dragoste protectoare. Asta o ştiu precis. Ea vroia mereu ca Dolly să locuiască la ei. Vroia să-şi ajute sora, s-o salveze de ea însăşi. Aceasta avea, adesea, îngrozitoare accese de furie. Lui Molly îi era, uneori, teamă. Ei, chiar dumneavoastră aţi spus că Dolly avea o ciudată repulsie faţă de copii.

— Credeţi că ea n-o suferea pe Celia?

— Nu, nu, nu pe Celia! Edward! De două ori, Edward era cât pe-aici să aibă un accident. O dată a umblat, fără rost, la un automobil, altădată a avut un acces de furie. Ştiu că Molly era bucuroasă că Edward trebuia să se întoarcă, din nou, la şcoală. El era foarte mic, mult mai mic decât Celia. Cel mult opt sau nouă ani. Şi atât de sensibil. Lui Molly îi era teamă pentru el.

— Da, îmi dau seama. Este ciudată, de asemenea, chestiunea cu perucile. Patru bucăţi… Sunt prea multe. Ştiu cum arătau, ştiu că o franţuzoaică mergea la Londra şi le comanda. A existat şi un câine. Un câine, pe care generalul şi lady Ravenscroft l-au luat cu ei la plimbare, în acea zi nefastă. Nu cu mult înainte, acest câine îşi muşcase stăpâna… pe Molly Ravenscroft.

— Câteodată, câinii au asemenea reacţii, a fost de părere Zélie Meauhourat. Nu se poate avea, niciodată, încredere deplină în ei.

— Acum vă voi povesti ce s-a întâmplat, după părerea mea, în acea zi, şi ce s-a petrecut mai înainte, cu puţin timp mai

înainte.

— Şi dacă n-aş dori să vă ascult?

— Mă veţi asculta. După aceea puteţi să-mi spuneţi că teoria mea este greşită. Da, poate că, într-adevăr, aţi fi în stare de aşa ceva, cu toate că nu accept asta. Credeţi-mă, de ce avem noi nevoie, este adevărul! Nici un fel de presupuneri sau speculaţii. Celia şi acel tânăr se iubesc şi le este teamă de viitor, pentru că ei nu ştiu ce s-a întâmplat, atunci, cu adevărat, dacă Celia este marcată ereditar prin tatăl sau mama ei. Celia este o tânără contestatară, dotată, poate cam dificilă, dar inteligentă, raţională, sensibilă, curajoasă. Şi ea are nevoie – ca unii oameni – de adevăr. Pentru că ea poate suporta adevărul. Aceşti oameni acceptă adevărul cu acea curajoasă anticipare, de care este nevoie, dacă se doreşte o viaţă aşa cum trebuie. Şi tânărul pe care ea îl iubeşte este cu totul de partea ei. Vreţi să mă ascultaţi?

— Da, a răspuns Zélie Meauhourat, vă voi asculta. Sunteţi foarte inteligent, cred, şi ştiţi mai multe decât bănuiam despre întreaga tragedie. Vorbiţi!

Capitolul XX

Hercule Poirot stătea pe faleză, privea în jos către stânci şi examina cu atenţie cum valurile se spărgeau de acestea. Aici se găsiseră cele două cadavre. Şi aici se prăbuşise sora, cu câteva săptămâni mai înainte.

— De ce s-a întâmplat oare asta? Întrebase superintendentul-şef Garroway.

Da, de ce? Care era motivul?

Un accident – şi câteva săptămâni mai târziu două sinucideri. Păcate vechi care au umbre lungi… Totul începuse cu mult timp înainte, şi, peste ani, a venit sfârşitul tragic.

Azi ar urma să se întâlnească aici câţiva oameni: un tânăr şi o tânără care vroiau să ştie adevărul. Şi doi oameni care-l cunoşteau.

Hercule Poirot părăsi faleza şi se întoarse pe poteca îngustă. Până la casă nu era departe. Un automobil staţiona lângă zidul grădinii, silueta casei se profila pe cer. Era nelocuită şi trebuia să fie iar zugrăvită. După anunţul agăţat la poartă al unui agent imobiliar, casa era de vânzare. Doi oameni îl întâmpinară pe Poirot, Desmond Burton-Cox şi Celia Ravenscroft.

— Am primit o scrisoare de la agentul imobiliar, spuse Desmond, noi putem să vedem casa. Am cheia, în caz că dorim să intrăm. În ultimii cinci ani s-a schimbat, de două ori, proprietarul… Probabil că acum, cu greu, s-ar mai putea găsi ceva, nu?

— Nu pot să-mi închipui asta, şi-a spus Celia părerea. În definitiv, casa a aparţinut, din acea perioadă, unor oameni diferiţi. Toţi au găsit-o prea izolată. Şi acum proprietarul o vinde din nou. Poate bântuie stafii.

— Crezi într-adevăr în aşa ceva? A întrebat Desmond.

— Vezi bine că da, de fapt nu. Dar aici ar fi posibil, nu? După tot ce s-a întâmplat, şi aşa cum arată acum…

— Eu n-aş spune asta, a intervenit Poirot. Aici a existat suferinţă şi moarte, dar şi iubire.

Un taxi venea de-a lungul drumului.

— Aceasta este, probabil, mătuşa Ariadne, spuse Celia. Ea a vrut să călătorească cu trenul şi să ia un taxi de la gară.

Au coborât două femei, doamna Oliver şi o persoană înaltă, elegantă. Poirot, care ştia de venirea lor, nu era surprins. El a privit-o cu atenţie pe Celia.

Atunci Celia a alergat către femeie şi a strigat cu faţa strălucitoare:

— Zélie! Da, aceasta este chiar Zélie: Dar eu… N-am ştiut deloc… Ea a tăcut, s-a întors şi l-a privit pe Desmond. Desmond, tu ai pus la cale?

— Da. I-am scris domnişoarei Meauhourat… Zélie, dacă îmi mai este îngăduit să-i spun aşa.

— Puteţi să-mi spuneţi aşa, amândoi, zise Zélie. Nu sunt sigură, dacă a fost inteligent din partea mea să vin, sper că

da.

— Aş dori să ştiu adevărul, a explicat Celia. Noi amândoi am dori să-l ştim. Desmond a crezut că tu ai putea să ne ajuţi.

— Monsieur Poirot mi-a făcut o vizită, a spus Zélie. El m-a convins să vin.

Celia a luat-o de braţ pe doamna Oliver.

— Am vrut ca şi tu să fii de faţă, mătuşă Ariadne, pentru că tu ai pus în mişcare totul, nu-i aşa? Tu ai făcut ca monsieur Poirot să-şi dea concursul, şi el însuşi a întreprins atâtea.

— Da. Câţiva oameni, de care cred că vă mai amintiţi, mi-au povestit câte ceva, a spus doamna Oliver. Multe se potriveau, multe erau greşite. Era foarte complicat. Dar monsieur Poirot a fost de părere că asta nu prea are importanţă.

— Ei, răspunse Poirot, este la fel de important ca şi faptul de a putea face deosebirea între cele auzite şi cele întâmplate în realitate. Ceea ce aţi reuşit să aflaţi pentru mine, madame, de la elefanţi… El a zâmbit.

— Cum aşa, elefanţi? A întrebat mademoiselle Zélie.

— Aşa îi numeşte ea, spuse Poirot.

— Elefanţii nu uită niciodată, a explicat doamna Oliver. Aceasta a fost ideea de la care a început totul. Oamenii pot să-şi aducă aminte de lucruri care s-au întâmplat demult, exact ca elefanţii. Bineînţeles că nu toţi oamenii, dar, în mod normal, ei pot să-şi aducă aminte măcar ceva. O mare parte din ceea ce am aflat am transmis mai departe către monsieur Poirot, el are o metodă… În fine, dacă el ar fi medic, aş caracteriza-o, ca diagnostic.

— Eu am făcut o listă, a explicat Poirot. În legătură cu toate punctele care păreau să-mi indice ce s-a întâmplat atunci în realitate… Vă voi citi câteva din aceste puncte pentru ca dumneavoastră, părtaşii, să puteţi constata dacă sunt sau nu importante. Poate că nu înţelegeţi sensul, poate că totuşi îl sesizaţi întocmai.

— Aş vrea să ştiu, spuse Celia, dacă a fost sinucidere sau crimă. Au fost ucişi părinţii mei de cineva – o persoană din afară – dintr-o pricină necunoscută, dintr-un anumit motiv? Eu însă am crezut întotdeauna că aşa a fost. Este dificil, dar…

— Hai să rămânem aici afară, zise Poirot, şi să nu intrăm încă în casă. Acolo au locuit, între timp, alţi oameni, acum casa are o altă atmosferă. Poate hotărâm altfel, dacă suntem gata cu investigaţia noastră.

— Deci, este un fel de investigaţie? A întrebat Desmond.

— Da. În legătură cu ceea ce s-a întâmplat într-adevăr atunci.

Poirot s-a îndreptat către câteva scaune de fier aşezate la umbra unei magnolii şi a scos din mapa sa o coală de hârtie scrisă.

— Celia, dumneavoastră doriţi un răspuns definitiv, dacă a fost sinucidere sau crimă, a început el.

— Una din două trebuie să fi fost, a răspuns Celia.

— Şi eu vă spun că au fost amândouă, şi chiar mai mult. Dacă bănuiala mea este corectă, aici avem nu doar o crimă şi o sinucidere, ci chiar altceva, ce-aş dori, mai întâi, s-o numesc execuţie, şi o tragedie. Tragedia a doi oameni care s-au iubit şi au murit pentru iubirea lor. Nu doar în cazul lui Romeo şi Julieta există o iubire tragică, nu doar tinerii suferă din dragoste şi sunt gata să moară pentru ea. Nu!

— Nu vă înţeleg, a spus Celia.

— Încă nu! Cel mai bine este să vă povestesc, după părerea mea, ce s-a întâmplat şi cum am aflat taina. În primul rând, m-a frapat faptul că diferitele dovezi descoperite de poliţie nu trebuiau interpretate. Unele lucruri cu totul prozaice, de fapt, nicidecum dovezi. De pildă, cele patru peruci ale răposatei Margaret Ravenscroft. Poirot a repetat: Patru peruci. El o privi pe Zélie.

— Ea nu purta întotdeauna o perucă, a intervenit Zélie. Doar ocazional. Când călătoreau sau când nu se coafa şi

vroia să arate pe loc, din nou cochetă. Uneori purta o perucă de seară.

— În orice caz, zise Poirot, patru peruci mi s-au părut prea multe. M-am gândit de ce avea ea nevoie de atât de multe peruci. Potrivit rapoartelor poliţiei, ea n-avea nici o formă de calviţie, avea păr normal, aflat într-o stare bună. Una din peruci avea o şuviţă căruntă, cum am aflat mai târziu. Coafeza ei mi-a povestit. O altă perucă consta doar din bucle mici. O purta în ziua în care a murit.

— Are asta importanţă? A întrebat Celia. Ea putea să fi purtat, totuşi, o perucă oarecare.

— Posibil. În afară de asta, am aflat că menajera relatase poliţiei că ea purtase, aproape tot timpul, tocmai această perucă, în ultimile săptămâni, înainte de a muri. Evident, că-i plăcea în mod deosebit.

— Pur şi simplu nu înţeleg…

— Apoi zicala pe care a pomenit-o superintendentul-şef Garroway: Aceeaşi Mărie cu altă pălărie. Aceasta m-a nedumerit.

— Într-adevăr, nu înţeleg… A protestat Celia.

— În afară de aceasta, câinele, a continuat Poirot, imperturbabil. De asemenea, o dovadă…

— Un câine?

— Câinele a muşcat-o. Se zice că acest câine ţinea foarte mult la stăpâna lui – dar, în ultimile ei săptămâni de viaţă, el a atacat-o, de mai multe ori, şi a muşcat-o destul de tare.

— Cu asta vreţi să spuneţi că acest câine ştia că ea s-ar sinucide? A întrebat Desmond uimit.

— Nu, mult mai simplu…

— Cum aşa…

— Nu, spuse Poirot, el ştia, ceea ce de altfel părea că nu ştie nimeni. El ştia că aceasta nu era stăpâna lui. Arăta ca ea – menajera, care avea vederea slabă şi era tare de urechi, descria o femeie care purta rochiile lui Molly Ravenscroft şi peruca frapantă, cea cu multe bucle. Menajera a declarat că lady Ravenscroft ar fi fost destul de

schimbată, în ultimile ei săptămâni de viaţă… „Aceeaşi Mărie cu altă pălărie”, cum spunea Garroway. Şi, deodată, mi-a venit o idee: aceeaşi perucă, dar o altă femeie. Câinele ştia, pentru că mirosul i-a dezvăluit asta. O altă femeie, nu femeia pe care el o iubea, ci cea pe care n-o putea suferi şi de care se temea. Atunci m-am gândit: să presupunem că această femeie nu era Molly Ravenscroft – atunci cine putea fi? Cumva Dolly, sora geamănă?

— Dar asta este, totuşi, imposibil! A exclamat Celia.

— Nu, câtuşi de puţin. În definitiv, ele erau gemene monozigote. Acum trebuie să ajung cu discuţia la momentele pe care mi le-a indicat doamna Oliver şi pe care le-au povestit sau la care au făcut aluzie „elefanţii” ei… Că lady Ravenscroft fusese în spital şi crezuse că avea cancer. Diagnosticul pus de medic pledează, desigur, împotriva acestei păreri. Cu toate acestea, ea poate să se fi gândit la aşa ceva. Am aflat, treptat, istoria vieţii ei şi pe cea a surorii ei gemene. Ele se iubiseră foarte mult, cum se întâmplă, adesea, în situaţia gemenilor. Ele purtau aceleaşi rochii, trăiau aceleaşi lucruri, erau în acelaşi timp bolnave, s-au căsătorit cam în aceeaşi perioadă. Dar ca-n cazul multor gemeni, în cele din urmă, ele nu mai vroiau să fie la fel, ci dimpotrivă. Doreau să fie tot mai deosebite pe cât posibil. Şi între ele s-a ivit un anume resentiment. Mai mult încă, un motiv întemeiat. Când era tânăr, Alistair Ravenscroft s-a îndrăgostit de Dorothea Preston-Grey, geamăna mai mare. Dar, apoi, el a acordat atenţie surorii, Margaret, şi s-a căsătorit cu ea. Fără îndoială, că a intervenit gelozia care a dus la o înstrăinare între surori. Margaret o iubea pe sora ei, ca şi înainte, dar Dorothea nu mai simţea nimic pentru ea. Aceasta pare să-mi explice multe lucruri. Dorothea era o figură tragică. Nu din vina ei, ci din motive de ereditate, de naştere, psihic ea n-a fost, niciodată, destul de normală. Din motive nelămurite până acum, ea avea o repulsie faţă de copii. Totul pledează pentru faptul că, din cauza ei, un copil şi-a aflat moartea. Dovezile nu erau definitive, dar au fost

suficiente pentru a o supune unui tratament psihiatric. Ea a fost, ani în şir, într-un ospiciu. Când i s-a dat drumul ca sănătoasă, şi-a reluat viaţa normală, o vizita des pe sora ei, şi, de asemenea, a plecat în India, când soţii Ravenscroft au locuit acolo. Şi acolo, din nou, a avut loc un accident. Copilul unui vecin. Şi iar se pare că Dorothea fusese răspunzătoare de acest accident, chiar dacă dovezile lipseau. Ea s-a întors în Anglia şi iar a fost pusă sub supraveghere medicală. Şi ea părea din nou vindecată şi i s-a dat drumul. Margaret credea că de astă-dată totul era în ordine. Dar presupun că generalul Ravenscroft era convins că ea suferea, în continuare, de boală mintală şi că această boală putea, din când în când, să recidiveze şi că ea trebuia să fie supravegheată, ca să nu se mai întâmple altceva.

— Vreţi să spuneţi cu asta, a întrebat Desmond, că ea a fost cea care i-a împuşcat pe soţii Ravenscroft?

— Nu, răspunse Poirot, nu asta este dezlegarea. Dar cred că Dorothea şi-a ucis sora. Când ele s-au plimbat pe faleză, Dorothea i-a făcut vânt lui Margaret. Ea n-a mai suportat obsesia latentă de ură şi de repulsie faţă de sora ei, care, semăna atât de mult cu ea, era sănătoasă psihic şi fizic. Ură, gelozie, dorinţă de a ucide au ieşit la iveală şi au stăpânit-o. Cred că a existat cineva din afară, un străin, care ştia totul, care se afla lângă soţii Ravenscroft în perioada celor întâmplate. Dumneavoastră ştiaţi, mademoiselle Zélie!

— Da, a încuviinţat Zélie Meauhourat, ştiam. Atunci eram aici. Soţii Ravenscroft îşi făceau griji din pricina ei. Aceasta a început când ea a vrut să-i facă rău micuţului Edward. Edward a fost trimis înapoi la şcoală şi eu, împreună cu Celia, am plecat în Elveţia. După ce-am dus-o pe Celia la pension, m-am reîntors. În afară de generalul Ravenscroft, Dorothea, Margaret şi eu, nu mai era nimeni în casă, nimeni nu se mai temea. Şi atunci s-a întâmplat. Surorile au plecat împreună, dar Dolly a venit singură înapoi. Ea era într-o stare foarte ciudată, nervoasă. A venit în cameră şi s-a aşezat la masa de ceai. Atunci generalul Ravenscroft a

descoperit că mâna ei dreaptă era plină de sânge. El a întrebat-o dacă a căzut. Ea a răspuns: „Nu, nu. M-am zgâriat doar la o tufă de trandafiri.” Dar pe dealuri nu existau trandafiri. Era o explicaţie cu totul deplasată şi noi eram neliniştiţi. Dacă ea ar fi spus o tufă de grozame, poate că noi am fi crezut. Generalul Ravenscroft a ieşit şi eu l-am urmat. El repeta întruna: „Margaret a păţit ceva. Sunt sigur că Molly a păţit ceva”. Am găsit-o pe un colţ de stâncă, dedesubtul potecii de pe faleză. Fusese lovită cu o bucată de stâncă şi pietre. Ea încă nu murise, dar sângera foarte tare. În primul moment, noi n-am ştiut ce trebuia să facem. N-am îndrăznit s-o mişcăm. Ar fi trebuit să aducem imediat un medic, dar atunci ea s-a prins de soţul ei şi a spus, respirând greu: „Da, a fost Dolly! Ea n-a ştiut ce a făcut, sau de ce. Ea nu este de vină. Tu trebuie să-mi promiţi, Alistair… Nu, nu, nu mai avem timp să aducem un medic, şi el nici măcar nu mă mai poate ajuta. Promite-mi c-o aperi! Promite-mi că poliţia n-o s-o aresteze! Promite-mi că ea nu va fi condamnată pentru crimă şi că nu va fi închisă pe viaţă ca ucigaşă! Te rog, este ultima dată când te rog ceva! Te iubesc mai mult decât orice pe lume… Şi tu, Zélie, tu m-ai iubit şi tu ai iubit copiii. De aceea trebuie s-o salvezi pe Dolly! Trebuie s-o ajuţi pe sărmana Dolly! Te rog! Pentru toată dragostea noastră, Dolly trebuie să fie apărată.”

— Şi apoi, zise Poirot, ce-aţi făcut dumneavoastră după aceea?

— Ea a murit. A murit după zece minute şi l-am ajutat să ascundă cadavrul, într-un loc ceva mai îndepărtat, jos, acolo unde începe faleza. Am purtat-o peste fragmente de stânci şi pietre şi i-am acoperit trupul, atât cât am putut. Alistair Ravenscroft spunea fără încetare: „I-am promis aceasta. Trebuie să mă ţin de cuvânt. Ei, noi am făcut asta… Dolly era acasă. Îi era teamă, era înnebunită de teamă, dar, în acelaşi timp, afişa o satisfacţie oribilă. Ea spunea: „Am ştiut mereu, am ştiut, de ani de zile, că Molly era foarte rea. Ea mi te-a luat, Alistair. Tu-mi aparţineai – dar ea mi te-a luat şi

tu ai fost nevoit să te însori cu ea. Am ştiut întotdeauna că ea o s-o plătească într-o zi. Acum mi-e teamă. Ce veţi face cu mine? Ce vor spune ei? Nu accept să fiu iar închisă. Asta n-o suport! Aş înnebuni. Tu nu permiţi să fiu închisă, Alistair. Ei mă vor ridica şi vor pretinde că ar fi crimă. Dar n-a fost crimă. A trebuit pur şi simplu s-o fac. Uneori, trebuie să fac lucruri ciudate. Ştii, vroiam să văd sânge. Dar n-am îndurat să aştept până când Molly a murit. Am fugit. Dar ştiam că ea o să moară. Speram doar că n-ai s-o găseşti. Ea a căzut doar peste stânci. Oamenii vor spune că a fost un accident."

— Ce întâmplare îngrozitoare, a spus Desmond.

— Da, a repetat Celia, o întâmplare îngrozitoare. Dar este mai bine că noi ştim adevărul. Mult mai bine. Ea nici măcar nu mă face să sufăr. Mama mea, vreau să spun. Ştiu că era demnă de a fi iubită. Ştiu că în ea n-a fost niciodată, nici măcar un dram de răutate – era bună cu desăvârşire – şi-mi dau seama de ce tatăl meu n-a vrut să se căsătorească cu Dolly. El s-a căsătorit cu mama mea pentru că o iubea şi descoperise că ceva nu era în regulă cu Dolly. Că era ceva rău în ea. Dar cum… Cum aţi muşamalizat asta?

— Noi am născocit multe minciuni, a răspuns Zélie. Speram că n-o să i se găsească imediat cadavrul, aşa că ea putea fi dusă de acolo mai târziu – poate noaptea. Totul trebuia să arate aşa ca şi cum ea căzuse în mare. Dar apoi ne-am adus aminte că Dolly era somnambulă. De fapt, ce trebuia să facem era foarte simplu. Alistair Ravenscroft spunea: „Este îngrozitor. Dar am promis – i-am jurat lui Molly când a murit. Am jurat că o să-i îndeplinesc rugămintea. Există o cale de-a o salva pe Dolly, doar dacă ea îşi joacă corect rolul. Nu ştiu dacă este în stare". Când l-am întrebat ce trebuia să facă Dolly, el a răspuns: „S-o joace pe Molly şi să pretindă că este Molly, că Dorothea era cea care a fugit în somn şi s-a prăbuşit în mare."

Noi am reuşit aceasta. Am dus-o pe Dolly într-o cabană izolată, am rămas câteva zile cu ea. Alistair Ravenscroft

povestea oamenilor că Molly s-ar fi internat în spital pentru a-şi reveni din şocul produs de moartea surorii ei. Apoi noi am adus-o pe Dolly înapoi – într-o rochie a lui Molly şi cu peruca ei. Eu am mai făcut rost de peruci – aceea cu zulufi cu care ea era, într-adevăr, foarte naturală. Bătrâna, buna Janet, menajera, vedea foarte rău. Dolly şi Molly semănau foarte mult, ştiţi, chiar şi la voce. Toţi erau de acord că, uneori, Molly se purta cam bizar, în definitiv ea era încă şocată. Totul era foarte autentic. Aceasta era partea cea mai îngrozitoare a întregii situaţii…

— Dar cum a rezistat ea? A întrebat Celia. Trebuie să-i fi fost totuşi teribil de greu.

— Nu, ea nu era de această părere, căci ea avea exact ceea ce a vrut, ceea ce dorise tot timpul: pe Alistair…

— Dar cum putea Alistair Ravenscroft să suporte asta?

— El mi-a spus, de ce şi cum – în ziua în care hotărâse întoarcerea mea în Elveţia. Mi-a explicat ce aveam de făcut şi ce vroia el să facă. El spunea: „Pentru mine există doar un singur lucru. Am promis lui Margaret că n-o predau poliţiei pe Dolly şi că, niciodată, nu va ieşi la iveală că ea este ucigaşa, iar copiii nu vor afla asta niciodată. Nimeni nu trebuie să ştie că Dolly a comis o crimă. Ea a fugit doar în somn şi a căzut de pe faleză – pur şi simplu, un tragic accident. Molly va fi înmormântată, aici, în cimitir şi sub numele lui Dolly.” „Cum puteţi îngădui asta?” am întrebat. Aproape că nu mai era de suportat.

El a spus: „Înţelegeţi doar că Dolly nu mai are dreptul să trăiască. Dacă ea se află între copii, iar va mai distruge vieţi… Nenorocita, este atât de neajutorată. Îmi voi plăti fapta cu propria-mi viaţă. Câteva săptămâni vom mai trăi aici în tihnă, Dolly joacă rolul lui Molly şi apoi are loc o nouă tragedie”.

Nu înţelegeam ce vroia să spună. El mi-a explicat: „Lumea află doar că Molly şi eu, că noi doi ne sinucidem. Nu cred că se va afla vreodată motivul. Se va presupune că ea o fi avut cancer – sau că eu credeam… Totul e posibil. Trebuie să mă

ajutaţi, Zélie! Aţi iubit-o pe Molly, aţi iubit copiii. Dacă Dolly trebuie să moară, eu sunt singurul care poate să facă asta. Ea nu va simţi nimic şi nu-i va fi teamă. O împuşc şi apoi mă împuşc. Se vor găsi amprentele ei pe revolver, pentru că-l va ţine în mână puţin. De asemenea şi amprentele mele se vor afla pe armă. Justiţia trebuie să-şi urmeze calea. Le-am iubit pe amândouă – şi încă le iubesc. Pe Molly am iubit-o mai presus de viaţa mea. Dolly m-a făcut să sufăr atât de mult." El a mai adăugat: „Nu uitaţi asta niciodată…"

Zélie s-a ridicat şi a păşit către Celia.

— Acum tu cunoşti adevărul, a spus ea. I-am promis tatălui tău că n-ai să-l afli niciodată – mi-am călcat cuvântul. N-am vrut, niciodată, să-l dezvălui, nici ţie, nici altcuiva. Dar monsieur m-a convins. Este o întâmplare atât de îngrozitoare…

— Înţeleg bine ce-ai simţit, răspunse Celia. Poate că aveai dreptate din punctul tău de vedere, dar eu… Eu sunt bucuroasă că ştiu adevărul. Mi-am luat o mare greutate de pe inimă…

— Pentru că noi amândoi acum cunoaştem adevărul, a spus Desmond. Şi acesta nu ne va fi niciodată o povară. A fost o tragedie. Cum a spus monsieur Poirot, tragedia a doi oameni care s-au iubit. Dar ei nu şi-au luat viaţa din dragoste. Unul a fost ucis şi celălalt a executat-o pe ucigaşă. El trebuie iertat, dacă a procedat greşit, dar cred că n-a fost o greşeală.

— Ea era o femeie rea, a remarcat Celia. Chiar din copilărie îmi era teamă de ea, dar nu ştiam de ce. Acum ştiu! Cred că tatăl meu a fost un om curajos. El a făcut ceea ce mama mea îl rugase cu limbă de moarte. I-a salvat sora geamănă, pe care o iubise atât de mult. Mi-ar place să cred… Ah, desigur, este stupid din partea mea să spun aşa ceva…

Ea îl privi cu îndoială pe Hercule Poirot.

— Poate că dumneavoastră gândiţi altfel. Scrie pe lespedea lor funerară: „Despărţiţi în moarte n-au fost."

Fireşte, nu înseamnă că ei au murit împreună, dar cred că ei sunt acum împreună. Doi oameni care s-au iubit cu tandreţe… Şi sărmana mea mătuşă, despre care acum gândesc altfel, ea nu trebuia să sufere pentru o faptă de care nu era conştientă. Vorbind deschis, a continuat Celia acum cu vocea ei obişnuită, ea nu era o persoană simpatică. Nu se poate face nimic, dacă nu sunt agreaţi oameni, doar pentru că ei nu sunt cuiva simpatici. Poate că s-ar fi putut schimba, dacă într-adevăr ar fi vrut, poate că nici nu putea. Şi dacă este aşa, atunci ea trebuie considerată drept o persoană incurabilă – ca de pildă, un om care locuieşte într-un sat şi are ciumă, şi oamenii nu vor să-l lase să iasă sau să-i dea de mâncare, iar el nu poate merge printre oameni, pentru că atunci ar muri întreg satul. Cam aşa ceva… Voi încerca să am compasiune pentru ea. Pentru părinţii mei nu trebuie să-mi fac gânduri. Ei s-au iubit tare mult şi, de asemenea, au iubit-o pe Dolly cea sărmană, nefericită, plină de ură.

— Celia, consider că trebuie să ne căsătorim cât mai repede cu putinţă, a spus Desmond. Şi aş dori să mai spun ceva: mama nu va afla nici un cuvânt despre întâmplare. Ea nu este mama mea adevărată şi nici omul căruia i s-ar putea încredinţa un asemenea secret.

— Mama dumneavoastră adoptivă, Desmond, a intervenit Poirot, a încercat – şi numai pentru această afirmaţie am bune argumente – să se interpună între dumneavoastră şi Celia şi să vă inspire ideea că ea ar fi moştenit de la părinţii ei vreo cumplită predispoziţie. Dar după cum ştiţi, nu văd totuşi nici un motiv de a nu vă spune… Mama dumneavoastră adevărată, care a murit nu cu prea mult timp în urmă, v-a lăsat moştenire toată averea ei în numerar. Dumneavoastră primiţi o sumă foarte mare când împliniţi douăzeci şi cinci de ani.

— Când ne căsătorim, fireşte că avem nevoie de ceva bani, a fost de părere Desmond. Ştiu că mama mea adoptivă urmărea banii. Recent ea mi-a sugerat că ar trebui să

consult un avocat. Acum, că am peste douăzeci şi unu de ani, ar trebui să-mi fac un testament. Fără îndoială că ea ar crede c-ar dobândi banii. Când Celia şi cu mine ne vom căsători, i-l voi face pe numele soţiei. Nu mi-a plăcut deloc cum mama a încercat să se folosească de mine împotriva Celiei.

— Cred că bănuiala dumneavoastră este foarte întemeiată, a considerat Poirot. Ea era aparent convinsă că dorea doar binele, că dumneavoastră ar trebui să obţineţi informaţii în legătură cu originea Celiei, dacă ar fi un risc. Dar…

— Ei, bine, l-a întrerupt Desmond, ştiu că sunt nerecunoscător. În definitiv, ea m-a adoptat şi crescut. Dacă sunt destui bani, ea poate chiar să primească ceva. Eu şi Celia vom fi fericiţi şi cu restul. Uneori vom fi trişti din pricina celor întâmplate, dar acum nu trebuie să ne mai batem capul, nu-i aşa, Celia?

— Da, zise Celia, nu mai trebuie. Cred că tata şi mama au fost oameni formidabili. Toată viaţa ei mama a încercat să-şi îngrijească sora, dar poate că era o situaţie pur şi simplu prea disperată. Oamenii nu se pot schimba.

— Dragii mei copii, a spus Zélie. Scuzaţi, dacă vă spun aşa, căci voi sunteţi deja oameni în toată firea. Sunt atât de bucuroasă de a vă fi revăzut şi de a şti că prin purtarea mea n-am pricinuit nimănui un rău.

— A fost atât de plăcut să te revăd, dragă Zélie. Celia a îmbrăţişat-o. Întotdeauna mi-ai fost tare dragă.

— Şi mie, spuse Desmond. Te-ai jucat atât de minunat cu noi. El s-a întors către doamna Oliver. Aş dori să vă mulţumesc şi dumneavoastră. Aţi fost foarte binevoitoare şi aţi făcut atâtea pentru noi. Vă mulţumesc foarte mult, monsieur Poirot!

— Da, mulţumiri din inimă, a spus şi Celia. Vă sunt atât de recunoscătoare.

Celia şi Desmond şi-au luat rămas bun. Ceilalţi au privit după ei până când automobilul lor a dispărut în depărtare.

— Monsieur Poirot, zise Zélie apoi, trebuie să relataţi cuiva adevăratele circumstanţe?

— Există doar un om căruia aş dori să-i fac confidenţe. Un poliţist, pensionat. El nu mai este activ. Nu cred că va considera de datoria sa ca să intervină. A trecut timpul pentru aceasta. Dacă ar fi încă în servici, poate că ar fi altceva.

— O poveste îngrozitoare, a spus doamna Oliver, îngrozitoare. Şi atâţia oameni cu care am vorbit… Da, ei toţi şi-au adus aminte de ceva. Ceva care ne-a fost de folos în căutarea adevărului, chiar dacă a fost dificil de a pune la un loc amănuntele. Fireşte, face excepţie monsieur Poirot, care şi în cazurile cele mai neobişnuite poate să tragă concluzii. Ca-n cazul perucilor şi gemenelor, de pildă.

Poirot a întrebat-o pe Zélie, care privea în largul mării:

— Sunteţi supărată pe mine că v-am vizitat şi că v-am convins să dezvăluiţi adevărul?

— Nu. Pentru aceasta sunt bucuroasă. Aţi avut dreptate. Ei sunt atât de fermecători, amândoi. Se potrivesc şi vor fi fericiţi împreună. Aici au trăit cândva doi îndrăgostiţi; aici au murit doi îndrăgostiţi, eu nu-i fac nici un reproş. Poate că a fost greşit ce a făcut el – aproape că sunt de acord cu asta – dar nu-i pot face nici un reproş. A fost curajos şi temerar.

— Şi dumneavoastră l-aţi iubit, nu-i aşa? A întrebat Poirot.

— Da. Întotdeauna. Chiar de când am venit în casa lor. L-am iubit. Nu cred că el ştia. Între noi n-a existat niciodată ceva. El avea încredere în mine şi mă simpatiza. I-am iubit pe amândoi. Pe el şi pe Margaret.

— Aş vrea să vă mai întreb ceva. El a iubit-o pe Dolly la fel ca pe Molly?

— Până la sfârşit. Le-a iubit pe amândouă. Şi aceasta a fost chiar şi motivul pentru care a vrut s-o salveze pe Dolly, şi Molly de aceea l-a rugat. Pe care din surori poate el s-o fi iubit într-adevăr mai mult? Asta mă întreb mereu uneori. Răspunsul la această întrebare nu-l voi afla desigur

niciodată, a încheiat Zélie. Nu l-am ştiut niciodată şi nici nu-l voi afla vreodată.

Poirot o privi o clipă în tăcere, apoi spuse către doamna Oliver:

— Noi trebuie să ne întoarcem la Londra. Înapoi la viaţa de toate zilele şi să uităm această tragedie, această poveste de dragoste.

— Elefanţii nu uită niciodată, zise doamna Oliver, dar noi suntem oameni şi, slavă Domnului, oamenii pot uita.

SFÂRŞIT

1 Aluzie la romanul „Cinci purceluşi”
2 Aluzie la romanul „Noaptea Diavolului”
3 Referire la romanul „Cinci purceluşi”